Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

POLITISK AARBOG

XII

NOVEMBER 1935

UDGIVET AF
DET RADIKALE
VENSTRE

KONGSTAD

POLITISK AARBOG OG ALMANAK

UDGIVET AF DET RADIKALE VENSTRE

REDIGERET AF
ANTON ABILDTRUP

12. AARGANG
NOVEMBER 1935

HILLERØD

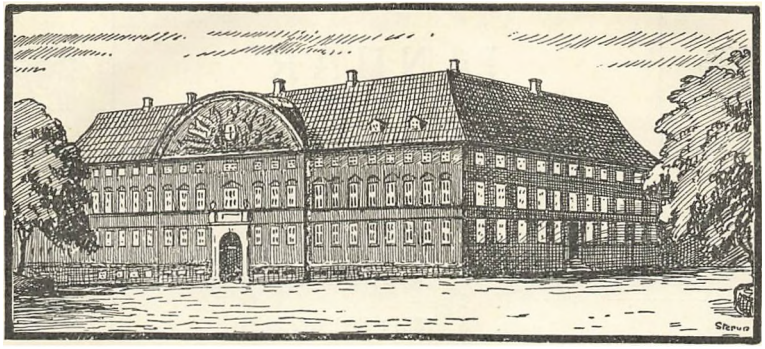
C. NORDLUNDES BOGTRYKKERI
(Oswald Terkelsen)

Det radikale Venstres Kontor,

Kristiansborg, København K.,

har Restoplag af følgende Bøger og Pjecer:

Pol. Aarb. og Alm., 1., 7. og 8. Aarg. . .	Kr.	0,25
„ „ „ „ 6., 10. og 11. Aarg.	„	0,50
„ „ „ „ 2., 3., 4., 5., 9. „		**Udsolgt**
Det radikale Venstres Program, 25 Stk.	„	1,00
Niels Frederiksen: Vore nye Husmænd	„	0,25
L. Th. Arnskov: Kirkelig Frihed og Selvstyre	„	1,00
Ove Rode: Den økonomiske Politik under Krigen	„	0,10
— Danmark i Verdenskrigens 3. Aar	„	0,10
— Om Dyrtidsforanstaltninger	„	0,10
Niels Bransager: Artikler og Taler . .	„	0,65
— Om Programmet . .	„	0,10
Fr. Bajer: Da det danske Slesvig gik tabt	„	0,05
P. Munch: Valuta-Ordningen	„	0,50
B. Dahlgaard: Rentepolitikens Udvikling	„	0,50
Johs. Christiansen: Retsstaten — et Bedrag	„	0,50
Valgbog Maj 1935	„	1,00
Valgbog I og II Septbr. . . . . à	„	0,50
Valgbøger fra tidligere Aar . . fra 0,10	til	0,50

MINISTERIET STAUNING-MUNCH

(Udnævnt den 30. April 1929, rekonstrueret 4. Novbr. 1935)

Statsminister og Min. f. Grønland: *Th. A. M. Stauning.*
Udenrigsminister: *P. Munch.*
Finansminister: *H. P. Hansen.*
Indenrigsminister: *Bertel Dahlgaard.*
Justitsminister: *K. K. Steincke.*
Landbrugsminister: *Kr. M. Bording.*
Undervisningsminister: *Jørgen Jørgensen.*
Minister for offentlige Arbejder: *N. Fisker.*
Forsvarsminister: *Alsing Andersen.*
Kirkeminister: *Johannes F. Hansen.*
Socialminister: *Ludvig Christensen.*
Minister for Handel og Industri: *Johs. Kjærbøl.*

	Telefonnumre:		*Ministrenes Modtagelsesdag:*	*Ministeriernes Adresser:*
Statsministeriet	Central	1723 / 2736	Torsdag Kl. 10½—11½	Slotsholmsgade 10¹
Landbrugsministeriet	—	3717	— - 10½—11½	Christiansgade 6
Udenrigsministeriet	—	7028	ingen bestemt Dag	Christiansborg
Finansministeriet	—	15360	Torsdag Kl. 10½—11½	Slotsholmsgade 2¹
Justitsministeriet	—	12574	— - 10½—11½	—
Min. f. Handel, Industri o. Søfart	—	1197	— - 10½—11½	— 10 St.o.G.
Indenrigsministeriet	—	5317	— - 10½—11½	— 2¹
Forsvarsministeriet:				
Marineministeriet	—	16201	— Kl. 10½—11½	— 10¹
Krigsministeriet	—	16002	— - 10½—11½	— 8¹
Kirkeministeriet	—	14376	— - 10—12	Frederiksh. Kan. 21
Undervisningsministeriet	—	6290	— - 10½—11½	—
Socialministeriet	—	2517	— - 10½—11½	Slotsholmsgade 6¹
Min. for offentlige Arbejder	—	6242	— - 10½—11½	— 10¹

Fra de angivne Telefonnumre faas Omstilling til alle Ministre samt til Departementerne i de enkelte Ministerier med Undtagelse af Krigsministeriet, Indenrigsministeriet, Finansministeriet og Justitsministeriet, angaaende hvilke henvises til de i Telefonbogen opførte Telefonnumre.

JANUAR

ELLER GLUGMAANED

Kristi Omskærelse,
Luk. 2,21. 2' Række, Matth. 6, 5—13.

			Ned*
1	O. 1	**Nytaar.** 1921: Island bl. selvst. ◐ f. Kv. 16.15' Sol. op 8.42' n. 15.44'	—
2	T. 2		1 19
3	F. 3	1851: Trykkefrihedsl.	2 48
4	L. 4		4 15
5			

Da Herodes var død,
Matth. 2, 19 til Enden. 2' Række, Matth. 2, 13—18.

6	S. 5	1813: Danm.s Statsbankerot.	5 37
7	M. 6	**Hellig 3 Konger.**	6 48
8	Ti. 7	1918: Wilsons 14 Punkter.	Op
9	O. 8	○ f. M. 19.15'	15 44
10	T. 9	Sol. op 8.39' n. 15.53'	17 3
11	F. 10	1661: Enevældens Indførelse i Danm.	18 22
12	L. 11		19 38
13			

Da Jesus var 12 Aar gammel,
Luk. 2, 42 til Enden. 2' Række, Mark. 10, 13—16.

14	S. 12		20 53
15	M. 13	1736: Konfirm. indf.	22 6
16	Ti. 14	1814: Norge bl. selvst.	23 17
17	O. 15	Sol. op 8.33' n. 16.5'	—
18	T. 16	◑ f. Kv. 20.41'	0 30
19	F. 17	1772: Struenses Fald.	1 44
20	L. 18	1871: Det tyske Kejserriges opr.	3 1
21			

Bryllupet i Kana,
Joh. 2, 1—11. 2' Række, Luk. 19, 1—10.

22	S. 19	1866: C. Th. Zahle f.	4 16
23	M. 20	1850: Oenhlenschläger d.	5 27
24	Ti. 21	1929: Lenin d.	6 29
25	O. 22	Sol. op 8.24' n. 16'18'	7 16
26	T. 23		7 51
27	F. 24	● n. M. 8.18'	Ned
28	L. 25		18 29
29			

Jesus gik ned af Bjerget,
Matth. 8, 1—13. 2' Række, Luk. 17, 5—10.

30	S. 26	1905: Radikale sprænges fra Reformp.	20 1
31	M. 27		21 32
	Ti. 28		23 3
	O. 29	Sol. op 8.13' n. 16.33'	—
	T. 30	1850: 1. ordl. d. Rigsdag aabnes.	0 33
	F. 31	◐ f. Kv. 0.36'	2 2

*Maanens Op- eller Nedgang.

FEBRUAR

ELLER **BLIDEMAANED**

L.	1		Ned 3 26

Jesus traadte i Skibet,
Matth. 8, 23—27. 2' Række, Matth. 14, 22—33.

S.	2		4 40
M.	3	1924: Wilson d.	5 39
Ti.	4	1842: Georg Brandes f.	6 23
O.	5	1864: Tilbaget. fra Dannevirke.	6 54
T.	6	Sol. op 8.0' n. 16.48'	7 16
F.	7	1901: Ny Valglov (hemmelig Afst.)	7 32
L.	8	○ f. M. 12.19'	Op

Arbejderne i Vingaarden,
Matth. 20, 1—16. 2' Række, Matth. 25, 14—30.

S.	9		19 49
M.	10	1920: Afst. i 1. Z.	21 1
Ti.	11		22 13
O.	12	1849: Værnepligtsloven.	23 26
T.	13	Sol. op 7.46' n. 17.4'	—
F.	14		0 41
L.	15	◑ f. Kv. 16.45'	1 55

De fire Slags Sædejord,
Luk. 8, 4—15. 2. Række, Mark. 4, 26—32.

S.	16	1918: Litauen bl. selvst.	3 7
M.	17		4 12
Ti.	18	1546: Luther d.	5 5
O.	19	Sol. op 7.30' n. 17.18'	5 46
T.	20		6 14
F.	21	1862: H. P. Hansen f.	6 36
L.	22	1903: Hovedst.s rad. Ungd. stiftes.	Ned
		● n. M. 19.42'	

Kristi Daab,
Matth. 3, 13 til Enden. 2' Række, Luk. 18—31 til Enden.

S.	23	**Fastelavn.** 1874: Niels Frederiksen f.	19 0
M.	24	1925: Hjalmar Branting d.	20 34
Ti.	25		22 8
O.	26	1925: Præsident Ebert d.	23 41
T.	27	Sol. op 7.13' n. 17.34'	—
F.	28		1 9
L.	29	◐ f. Kv. 10.28'	2 29

1 .....
2 .....
3 .....
4 .....
5 .....
6 .....
7 .....
8 .....
9 .....
10 .....
11 .....
12 .....
13 .....
14 .....
15 .....
16 .....
17 .....
18 .....
19 .....
20 .....
21 .....
22 .....
23 .....
24 .....
25 .....
26 .....
27 .....
28 .....
29 .....

MARTS
ELLER TORDMAANED

Jesus fristes af Djævelen,
Matth. 4, 1—11. 2' Række, Luk. 22, 24—32.

1			Ned
2	S. 1		3 34
3	M. 2		4 23
4	Ti. 3	1857: Daabstvangen afsk.	4 57
	O. 4	Sol. op 6.56' n. 17.48'	5 21
5	T. 5		5 39
6	F. 6		5 53
7	L. 7		6 4

Den kananæiske Kvinde,
Matth. 15, 21—28. 2' Række, Mark. 9. 17—29.

8			Op
9	S. 8	○ f. M. 6.14'	18 48
10	M. 9	40 Riddere.	20 0
11	Ti. 10		21 13
	O. 11	Sol. op 6.38' n. 18.3'	22 26
12	T. 12		23 40
13	F. 13		—
14	L. 14	1920: Afstemn. i 2. Z.	0 52

Jesus drev en Djævel ud,
Luk. 11, 14—28. 2' Række, Joh. 8, 42—51.

15	S. 15		1 58
16	M. 16	1920: Fæstn.s Nedlægg. vedt.	2 55
17	Ti. 17	◑ f. Kv. 9.35'	3 39
18	O. 18	Sol. op 6.20' n. 18.17'	4 12
19	T. 19		4 36
20	F. 20	Jævndøgn.	4 55
21	L. 21	1201: Absalon d.	5 11

Jesus bespiser 5000 Mand,
Joh. 6, 1—15. 2' Række, Joh. 6, 35—51.

22	S. 22		5 25
23	M. 23	● n. M. 5.14'	Ned
24	Ti. 24	1899: 1. Statshusmandslov.	21 7
	O. 25	Sol. op 6.2' n. 18.31'	22 41
25	T. 26	1848: St. St. Blicher d.	—
26	F. 27		0 8
27	L. 28	1866: Hedeselsk. st.	1 21

Gabriel Engel udsendes,
Luk. 1, 26—38. 2' Række, Luk. 1, 46—56.

28			
29	S. 29	1920: Min. Zahle alsk.	2 17
30	M. 30	◐ f. Kv. 22.22'	2 57
31	Ti. 31	1920: Min. Liebe dannes.	3 25

APRIL

ELLER FAAREMAANED

		Ned
O. 1	Forliget 1894. Sol. op 5.43' n. 18.45'	3 45
T. 2	1805: H. C. Andersen f.	4 0
F. 3	1894: Christmas Møller f.	4 13
L. 4		4 24

Jesu Indtog i Jerusalem,
Matth. 21, 1—9. 2' Række, Mark. 14, 3—9.

S. 5	**Palmesøndag.** 1920: Min. Friis dan.	4 34
M. 6	○ f. M. 23.46'	4 45
Ti. 7		Op
O. 8	Sol. op 5.25' n. 18.59'	21 28
T. 9	**Skærtorsdag.** 1899: L. o. Alderdoms.	22 40
F. 10	**Langfredag.** 1866: Borgbjerg f.	23 48
L. 11	1876: Landbrugsm. Bording f.	—

Kristi Opstandelse,
Mark. 16, 1—7. 2' Række, Matth. 28, 1—8.

S. 12	**Paaskedag.** 1877: 1. prov. Finansl.	0 47
M. 13	**2. Paaskedag.**	1 35
Ti. 14	◑ f. Kv. 22.21'	2 11
O. 15	1683: Kr. V.s danske Lov. Sol. op 5.8' n. 19.13'	2 37
T. 16		2 58
F. 17		3 14
L. 18	1864: Stormen paa Dybbøl.	3 29

Jesus kom ind ad lukte Døre,
Joh. 20, 19 til Enden. 2' Række, Joh. 21, 15—19.

S. 19		3 43
M. 20		3 59
Ti. 21	**Flyttedag.** 1837: Fr. Bajer f. ● n. M. 13.33'	Ned
O. 22	Sol. op 4.51' n. 19.27'	21 35
T. 23	1924: Staunings 1. Min.	22 58
F. 24		—
L. 25		0 4

Jesus er en god Hyrde,
Joh. 10, 11—16. 2' Række, Joh. 10, 22—30.

S. 26		0 52
M. 27		1 25
Ti. 28	1919: Lov o. Folk. Forb. vedt. ◐ f. Kv. 12.16'	1 49
O. 29	Sol. op 4.34' n. 19.41'	2 6
T. 30		2 20

1.....
2.....
3.....
4.....
5.....
6.....
7.....
8.....
9.....
10.....
11.....
12.....
13.....
14.....
15.....
16.....
17.....
18.....
19.....
20.....
21.....
22.....
23.....
24.....
25.....
26.....
27.....
28.....
29.....
30.....

MAJ

ELLER MAJMAANED

			Ned
	F. 1	1882: Stud.samf. st.	2 32
1	L. 2		2 42
2		**Kristi Bortgang til Faderen,** Joh. 16, 16—22. 2' Række, Joh. 14, 1—11.	
3	S. 3		2 53
4	M. 4		3 5
5	Ti. 5	1920: Neergaards 2. Min.	3 19
6	O. 6	1921: L. o. Invalidefs. ○ f. M. 16.1' Sol. op 4.19' n. 19.55'	3 37
7	T. 7		Op
8	F. 8	**Bededag.**	22 41
9	L. 9		23 33
10		**Den Helligaands Sendelse,** Joh. 16, 5—15. 2' Række, Joh. 8, 28—36.	
11	S. 10	1845: Herm. Trier f.	—
12	M. 11		0 12
13	Ti. 12		0 40
14	O. 13	Sol. op 4.5' n. 20.8'	1 2
15	T. 14	◑ s. Kv. 7.12'	1 19
16	F. 15	1903: L. o. Menighedsraad.	1 34
17	L. 16		1 48
18		**Beder i Jesu Navn,** Joh. 16, 23—28. 2' Række, Joh. 17, 1—11.	
19	S. 17	1814: Norges Grundlov (Ejdsvold).	2 3
20	M. 18		2 19
21	Ti. 19		2 40
22	O. 20	● n. M. 21.35' Sol. op 3.53' n. 20.20'	Ned
23	T. 21	**Kristi Himmelfart.** 1905: Rad. Venst. dann.	21 44
24	F. 22		22 41
25	L. 23		23 22
26		**Naar Trøsteren kommer,** Joh. 15, 26 til Enden og 16, 1—4. 2' Række, Joh. 17, 20 til Enden.	
27	S. 24	1849: Grundl. v. i d. grundlg. Rigsfs.	23 50
28	M. 25		—
29	Ti. 26		0 10
30	O. 27	Sol. op 3.43' n. 20.32'	0 25
31	T. 28	◐ f. Kv. 3.46'	0 38
	F. 29		0 50
	L. 30		1 0
		Hvo mig elsker, Joh. 14, 23 til Enden. 2' Række, Joh. 14, 15—21.	
	S. 31	**Pinsedag.**	1 12

JUNI

ELLER SKÆRSOMMER

			Ned
M.	1	**2. Pinsedag.**	1 25
Ti.	2		1 41
O.	3	Sol. op 3.35' n. 20.41'	2 3
T.	4		2 32
F.	5	**Grundlovsdag.** ○ f. M. 6.22'	3 12
L.	6	1905: Norge oph. Un. m. Sverige.	Op
		Kristus og Nikodemus, Johs. 3, 1—15. 2' Række, Matth, 28, 18 til Enden.	
S.	7		22 44
M.	8		23 8
Ti.	9		23 26
O.	10	1870: Dickens d. Sol. op 3.30' n. 20.48'	23 42
T.	11	1875: Min. Estrup.	23 55
F.	12	1879: Bramsnæs f. ◑ f. Kv. 13.5'	—
L.	13		0 9
		Den rige Mand. Luk. 16, 19 til Enden. 2 Række, Luk. 12, 13 til 21.	
S.	14		0 24
M.	15	**Valdemarsdag.** 1920: Genforeningen.	0 42
Ti.	16		1 6
O.	17	Sol. op 3.28' n. 20,53'	1 38
T.	18		2 24
F.	19	● n. M. 6.15'	Ned
L.	20	1788: Stavnsb. Oph.	21 49
		Den store Nadvere, Luk. 14, 16—24. 2' Række, Luk. 14, 25 til Enden.	
S.	21	1913: Zahles 2. Min.	22 13
M.	22		22 31
Ti.	23		22 45
O.	24	**St. Hansdag.** Sol. op 3.29' n. 20.55'	22 57
T.	25		23 8
F.	26	◐ f. Kv. 20.23'	23 19
L.	27	1854: N. Neergaard f.	23 32
		Det fortabte Faar, Luk. 15, 1—10. 2' Række, Luk. 15, 11 til Enden.	
S.	28	1919: Versailles-Fr.	23 46
M.	29		—
Ti.	30	1922: Ægteskabsl.	0 5

1 .....
2 .....
3 .....
4 .....
5 .....
6 .....
7 .....
8 .....
9 .....
10 .....
11 .....
12 .....
13 .....
14 .....
15 .....
16 .....
17 .....
18 .....
19 .....
20 .....
21 .....
22 .....
23 .....
24 .....
25 .....
26 .....
27 .....
28 .....
29 .....
30 .....

JULI

ELLER ORMEMAANED

			Ned
	O. 1	Sol. op 3.33' n. 20.53'	0 31
	T. 2		1 6
1	F. 3		1 54
2	L. 4	1776: U. S. A. erkl. uafh. ○ f. M. 18.35'	2 59
3			
4		**Værer barmhjertige,** Luk. 6, 36—42. 2' Række, Matth. 5, 43 til Enden.	
5			Op
6	S. 5	1910: Min. Kl. Berntsen.	21 13
7	M. 6	1916: L. o. Ulykkesforsikring.	21 33
	Ti. 7		21 50
8	O. 8	Sol. op 3.40' n. 20.49'	22 4
9	T. 9		22 18
	F. 10	1920: Kr. X rider over Grænsen.	22 32
10	L. 11	◑ f. Kv. 17.28'	22 49
11			
12		**Jesus lærer af Skibet.** Luk. 5, 1—11. 2' Række, Matth. 16, 13—26.	
13	S. 12		23 10
	M. 13		23 38
14	Ti. 14	1789: Bastilledagen.	—
15	O. 15	Sol. op 3.49' n. 20.41'	0 17
	T. 16		1 10
16	F. 17		2 18
17	L. 18	● n. M. 16.19'	3 35
18			
19		**Farisæernes Retfærdighed,** Matth. 5, 20—26. 2' Række, Matth. 19, 16—26.	
20			Ned
	S. 19	1917: Finland erkl. selv.	20 36
21	M. 20		20 51
	Ti. 21		21 4
22	O. 22	Sol. op 4.0' n. 20.31'	21 16
23	T. 23		21 27
	F. 24	1991: Systemskiftet.	21 39
24	L. 25	1870: P. Munch f.	21 53
25			
26		**Jesus bespiser 4000 Mand,** Mark. 8, 1—9. 2' Række, Matth. 10, 24—31.	
27	S. 26	◐ f. Kv. 13.36'	22 10
	M. 27		22 32
28	Ti. 28	1864: Den rev. Grundl.	23 2
29	O. 29	1814: Tvungen Skolegang indf. Sol. op 4.11' n. 20.20'	23 44
30	T. 30		—
	F. 31	1914: Jaurès myrdes.	0 41
31			

AUGUST

ELLER **HØSTMAANED**

			Ned
L.	1	1914: Verdenskrigen begyndte.	1 52

De falske Profeter,
Matth. 7, 15—21. 2' Række, Matth. 7, 22 til Enden.

S.	2		3 12
M.	3	○ f. M. 4.47'	Op
Ti.	4		20 12
O.	5	Sol. op 4.24' n. 20.6'	20 26
T.	6		20 41
F.	7	1922: Aldersrentel.	20 57
L.	8		21 16

Den utro Husfoged,
Luk. 16, 1—9. 2' Række, Luk. 12, 32—48.

S.	9	◑ f. Kv. 21.59'	21 42
M.	10		22 17
Ti.	11		23 5
O.	12	Sol. op 4.37' n. 19.51'	—
T.	13		0 7
F.	14		1 19
L.	15	1769: Napoleon f.	2 38

Jesus græder over Jerusalem,
Luk. 19, 41 til Enden. 2' Række, Matth. 11, 16—24.

S.	16		3 58
M.	17	● n. M. 4.21'	Ned
Ti.	18		19 24
O.	19	Sol. op 4.51' n. 19.34'	19 36
T.	20		19 48
F.	21		20 0
L.	22		20 16

Farisæeren og Tolderen,
Luk. 18, 9—14. 2' Række, Luk. 7, 36 til Enden.

S.	23		20 36
M.	24	1858: Landbohøjsk. aabn.	21 2
Ti.	25	1880: Steincke f. ◐ f. Kv. 6.49'	21 39
O.	26	1789: Fr. Erkl. om Menneskerettigh. Sol. op 5.4' n. 19.17'	22 28
T.	27		23 31
F.	28	1749: Goethe f.	—
L.	29		0 46

Den Døve og Stumme,
Mark. 7, 31 til Enden. 2' Række, Matth. 12, 31—42.

S.	30		2 9
M.	31	1867: Ove Rode f.	3 37

1 .....
2 .....
3 .....
4 .....
5 .....
6 .....
7 .....
8 .....
9 .....
10 .....
11 .....
12 .....
13 .....
14 .....
15 .....
16 .....
17 .....
18 .....
19 .....
20 .....
21 .....
22 .....
23 .....
24 .....
25 .....
26 .....
27 .....
28 .....
29 .....
30 .....
31 .....

SEPTEMBER

ELLER **FISKEMAANED**

				Ned
	Ti.	1	○ f. M. 13.37'	5 6
	O.	2	1839: Henry George f. 1872: Grundtvig d. Sol. op 5.18' n. 19.0'	Op
1	T.	3		19 3
2	F.	4		19 23
3	L.	5		19 47
4				
5				
6			**Samaritaneren og Leviten,** Luk. 10, 23—37. 2' Række, Matth. 20, 20—28.	
7	S.	6		20 20
	M.	7		21 4
8	Ti.	8	1783: Grundtvig f. ◐ f. Kv. 4'14'	22 1
9	O.	9	1828: Tolstoi f. Sol. op 5.31' n. 18.42'	23 11
	T.	10	1866: Aakjær f.	—
10	F.	11		0 27
11	L.	12		1 45
12				
13				
14			**De 10 Spedalske,** Luk. 17, 11—19. 2' Række, Joh. 5, 1—15.	
	S.	13	1870: C. N. Hauge f.	3 2
15	M.	14		4 17
16	Ti.	15	1917: Polen selvst. ● n. M. 18.41'	Ned
	O.	16	Sol. op 5.45' n. 18.23'	17 56
17	T.	17		18 9
18	F.	18		18 24
	L.	19		18 43
19				
20				
21			**Ingen kan tjene to Herrer,** Matth. 6, 24 til Enden. 2' Række. Luk. 10, 38 til Enden.	
22	S.	20		19 6
23	M.	21		19 39
	Ti.	22		20 22
24	O.	23	◐ f. Kv. 23.12' Sol. op 5.58' n. 18.5'	21 18
25	T.	24	1884: Politikens 1. Nr.	22 25
	F.	25	1909: „Venstre" stiftes.	23 43
26	L.	26	1870: Kr. X f.	—
27				
28				
29			**Enkens Søn fra Nain,** Luk. 7, 11—17. 2' Række, Joh. 11, 19—45.	
30	S.	27		1 6
	M.	28		2 33
	Ti.	29	**Mikkelsdag.**	4 2
	O.	30	○ f. M. 22.1' Sol. op 6.12' n. 17.46'	5 33

OKTOBER

ELLER SÆDEMAANED

			Op
T.	1	1835: Raadgivende Provinsialstænder. 1869: Kirkem. Dahl f.	17 26
F.	2		17 49
L.	3	1884: Kristiansborgs Brand.	18 19
		Den Vatersottige,	
		Luk. 14, 1—11. 2' Række, Mark. 2, 14—22.	
S.	4	1919: Radikale Jordlove (Len m. m.)	19 0
M.	5		19 55
Ti.	6		21 2
O.	7	◑ s. Kv. 13.28' Sol. op 6.26' n. 17.28'	22 17
T.	8		23 35
F.	9	1928: Neergaards 2. Min.	—
L.	10		0 52
		Hvis Søn er Kristus,	
		Matth. 22, 34 til Enden. 2' Række, Joh. 15. 1—11.	
S.	11	1782: St. St. Blicher f.	2 7
M.	12	1908: Neergaards 1. Min.	3 21
Ti.	13		4 33
O.	14	Sol. op 6.40' n. 17.11'	5 45
T.	15	● n. M. 11.20'	Ned
F.	16		16 49
L.	17		17 11
		Den Værkbrudne,	
		Matth. 9, 1—8. 2' Række, Joh. 1, 35 til Enden.	
S.	18	1876: Carlsbergfondet oprettes.	17 41
M.	19		18 20
Ti.	20	**Flyttedag.**	19 11
O.	21	1847: Edv. Brandes f. Sol. op 6.54' n. 16.54'	20 14
T.	22		21 26
F.	23	1848: Grundlovg. Rigsfors. aabn. ◐ f. Kv. 13.54'	22 44
L.	24		—
		Bryllupsklæderne,	
		Matth. 22, 1—14. 2' Række, Matth. 21, 28—44.	
S.	25		0 6
M.	26	1873: Stauning f.	1 30
Ti.	27		2 58
O.	28	1909: Zahles 1. Min. Sol. op 7.9' n. 16.38'	4 28
T.	29	1922: Mussolini danner Reg.	6 1
F.	30	1536: Reformationens Indf. ○ f. M. 6.58'	Op
L.	31		16 51

1.....
2.....
3.....
4.....
5.....
6.....
7.....
8.....
9.....
10.....
11.....
12.....
13.....
14.....
15.....
16.....
17.....
18.....
19.....
20.....
21.....
22.....
23.....
24.....
25.....
26.....
27.....
28.....
29.....
30.....
31.....

NOVEMBER

ELLER **SLAGTEMAANED**

Jesus prædiker om Salighed,
Matth. 5, 1—12. 2' Række, Matth. 5, 13—16.

			Op
1	S. 1		17 41
2	M. 2		18 46
3	Ti. 3		20 1
4	O. 4	Sol. op 7.24' n. 16.22'	21 20
5	T. 5		22 40
6	F. 6	◑ s. Kv. 2.29'	23 57
7	L. 7	1887: B. Dahlgaard f.	—

De 10000 Pund,
Matth. 18, 23 til Enden, 2' Række, Matth. 18, 1—14.

8	S. 8		1 11
9	M. 9	1918: Vilhelm II abdicerer.	2 23
10	Ti. 10	1483: Luther f.	3 35
11	O. 11	**Mortensdag.** Sol. op 7.49' n. 16.8'	4 46
12	T. 12		5 57
13	F. 13		7 8
14	L. 14	1770: Oehlenschläger f. ● n. M. 5.42'	Ned

Skattens Mønt,
Matth. 22, 15—22. 2' Række, Mark. 12, 41 til Enden.

15	S. 15		16 20
16	M. 16	1918: Aabenraamødet.	17 8
17	Ti. 17	1928: De nordsl. Vælgerf. sl. s. f. H. P. Hanssens Grænsepol.	18 7
18	O. 18	Sol. op 7.52' n. 15.57'	19 16
19	T. 19		20 31
20	F. 20		21 50
21	L. 21	1892: J. C. Hostrup d.	23 11

Den blodsottige Kvinde,
Matth. 9, 18—26. 2' Række, Joh. 5, 17—29.

22	S. 22	◐ f. Kv. 2.19'	—
23	M. 23		0 34
24	Ti. 24	1929: Clemenceau d.	1 59
25	O. 25	Sol. op 8.7' n. 15.46'	3 27
26	T. 26	1856: Bondest. Sparek. st.	4 58
27	F. 27		6 30
28	L. 28	1882: Dansk Fredsforening st. ○ f. M. 17.12'	7 57

Jesu Indtog i Jerusalem,
Matth. 21, 1—9. 2' Række, Luk. 4, 16—30.

			Op
29	S. 29		16 22
30	M. 30		17 35

DECEMBER

ELLER **KRISTMAANED**

		Op
Ti. 1	1874: Friis Skotte f.	18 55
O. 2	Sol. op 8.19' n. 15.39'	20 18
T. 3	1684: Holberg f.	21 38
F. 4		22 56
L. 5	◑ s. Kv. 19.20'	—

Tegn i Sol og Maane,
Luk. 21, 25—36. 2' Række, Matth. 25, 1—13.

S. 6		0 10
M. 7		1 22
Ti. 8		2 34
O. 9	Sol. op 8.29' n. 15.35'	3 45
T. 10	1915: Kons. Folkep. d.	4 56
F. 11		6 7
L. 12		7 13

Johannes i Fængsel.
Matth. 11, 2—10. 2' Række, Luk. 1, 67 til Enden.

S. 13		8 12
M. 14	1926: Min. Madsen-Mygdal. ● n. M. 0.25'	Ned
Ti. 15		17 6
O. 16	Sol. op 8.37' n. 15.34'	18 21
T. 17		19 39
F. 18	1914: Trekongermødet i Malmø.	20 59
L. 19	1804: Livegenskabet oph.	22 20

Johannis Vidnesbyrd,
Joh. 1, 19—28. 2' Række, Joh. 3, 25 til Enden.

S. 20		23 42
M. 21	◐ f. Kv. 12.30'	--
Ti. 22		1 6
O. 23	Sol. op 8.41' n. 15.37'	2 33
T. 24	**Juleaften.**	4 1
F. 25	**1. Juledag.**	5 28
L. 26	**2. Juledag.**	6 47

Simeon og Anna,
Luk. 2, 33—40. 2' Række, Luk. 2, 25—32.

S. 27		7 51
M. 28	○ f. M. 5.0'	8 39
Ti. 29		Op
O. 30	1829: Vilh. Beck f.	19 11
T. 31	Sol. op 8.42' n. 15.43'	20 32

1 .....
2 .....
3 .....
4 .....
5 .....
6 .....
7 .....
8 .....
9 .....
10 .....
11 .....
12 .....
13 .....
14 .....
15 .....
16 .....
17 .....
18 .....
19 .....
20 .....
21 .....
22 .....
23 .....
24 .....
25 .....
26 .....
27 .....
28 .....
29 .....
30 .....
31 .....

AARET 1936

er det 6649de i den julianske Periode. — Aaret 1936 er 1. Paaskedag d. 12. April. — Aaret 1937 er 1. Paaskedag d. 28. Marts. — Aaret 1938 er 1. Paaskedag d. 17. April. — Aaret 1939 er 1. Paaskedag d. 9. April. — Aaret 1940 er 1. Paaskedag d. 24. Marts.

I Kirkeaaret 1935—36, der ender med den 24de Søndag efter Trinitatis (22. November), vil der ordentligvis blive prædiket over den anden Række af Evangelietekster.

I Kirkeaaret 1936—37, der begynder med 1. Søndag i Advent (29de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den første Tekstrække.

Ifølge Lov af 29. Marts 1893 skal Tiden for alle Dele af Landet bestemmes lige med Middelsoltiden for den 15. Længdegrad øst for Greenwich. (Efter Lov af 22. Marts 1907 gælder dog Greenwich Tid paa Færøerne fra 1. Januar 1908). *Alle Klokkeslet i denne Almanak er derfor angivne i denne* (saakaldte mellemeuropæiske) *Tid* og er 10 Minutter (nøjagtigere 9 Min. 41 Sek.) mere end efter Københavns Middelsoltid, der tidligere har været benyttet som fælles Tid for hele Landet.

Klokkeslettene for Solens og Maanens Op- og Nedgang som angivne i denne Almanak er beregnet for disses Centre og gælder for København. For andre Steder i Landet er Klokkeslettene knap de samme; men Afvigelserne er saa smaa, at de er uden større praktisk Betydning.

Formørkelser i Aaret 1936.

1) *Total Maaneformørkelse* d. 8. Januar, synlig i hele sin Udstrækning i Danmark (med Færøerne), men kun delvis synlig i Grønland. Den varer fra Kl. 17.28' til Kl. 20.51' og er total fra Kl. 18,58' til Kl. 19,21'.

2) *Total Solformørkelse* d. 19. Juni, synlig som partiel Formørkelse i Danmark (med Færøerne) og i Grønland (undtagen i den sydligste Del). I København begynder Formørkelsen Kl. 4,28' og ender Kl. 6,8'. Den er paa sit højeste Kl. 5,17' og omfatter da $^{58}/_{100}$ af Soldiameteren. Formørkelsen ses i det nordøstlige Afrika, i Europa, undtagen den sydlige og den vestlige Del af den pyrenæiske Halvø, i det nordlige Ishav, det nordlige Canada og Alaska, i Asien undtagen For- og Bag-Indien, samt i den vestlige Del af det Stille Ocean.

3) *Partiel Maaneformørkelse* d. 4. Juli, usynlig i Danmark.

4) *Ringformet Solformørkelse* d. 13.—14. December, usynlig i Danmark. Formørkelsen ses paa de østlige Sunda-Øer og i de sydlige Philippiner, i Australien og Polynesien, i den sydlige Del af det Stille Ocean, i det sydlige Ishav og i den sydlige Del af Chile.

Planeterne i Aaret 1936.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan ses med blotte Øjne. Den 16. Januar, 7. Maj og 4. September og 29. December er den længst øst for Solen og gaar omkring disse Dage i København ned henholdsvis 1 $^{3}/_{4}$ Time, 2$^{1}/_{2}$ Time, $^{1}/_{3}$ Time og 1$^{1}/_{2}$ Time efter Solen. Den 26. Februar, 25. Juni og 16. Oktober er den længst vest for Solen og staar omkring disse Dage i København op henholdsvis $^{3}/_{4}$ Time, 1 og 2 Timer før Solen.

Venus er i Begyndelsen af Aaret Morgenstjerne. Den 29. Juni er den i øvre Konjunktion med Solen og gaar derefter over paa Aftenhimlen.

Mars staar ved Aarets Begyndelse i Stenbukken. Den vandrer derfra gennem Vandmanden, Fiskene, Vædderen, Tyren, Tvillingerne, Krebsen og Løven ind i Jomfruen, hvor den opholder sig ved Aarets Slutning. Den staar i Syd: ved Aarets Begyndelse Kl. 15, i Midten af Juni ved Middag, i Begyndelsen af November Kl. 9, og ved Aarets Slutning Kl. 7$^{1}/_{4}$.

Jupiter staar ved Aarets Begyndelse i Slangeholderen og vandrer derfra ind i Skytten, hvor den opholder sig ved Aarets Slutning. Den 10. Juni er Jupiter i Opposition med Solen. Den staar i Syd: ved Aarets Begyndelse Kl. 10, i Begyndelsen af Marts Kl. 7, i Begyndelsen af Maj Kl. 3, i Midten af Juni ved Midnat, i Begyndelsen af August Kl. 20, i Slutningen af Oktober Kl. 15 og ved Aarets Slutning ved Middag.

Saturn opholder sig hele Aaret i Vandmanden. Den 12. September er den i Opposition med Solen. Den staar i Syd: ved Aarets Begyndelse Kl. 16, i Begyndelsen af Marts ved Middag, i Slutningen af April Kl. 9, i Begyndelsen af Juli Kl. 5, i Slutningen af August Kl. 1, i Slutningen af Oktober Kl. 21 og ved Aarets Slutning Kl 17.

Uranus og **Neptun** er ikke synlige for blotte Øjne. Uranus opholder sig hele Aaret i Vædderen. Den 31. Oktober er Uranus i Opposition med Solen og staar da omkring Midnat i Syd 48° over Københavns Horisont. Neptun opholder sig hele Aaret i Løven. Den er den 6. Marts i Opposition med Solen og staar da omkring Midnat i Syd 41° over Københavns Horisont.

Planeternes Drabanter.

Maanen bevæger sig i 27 Dage 8 Timer omkring Jorden i en Middelafstand fra denne af c. 60 Jordradier eller 384400 Kilometer. Dens Radius beløber sig til 1738 Kilometer. **Mars** ledsages af 2, **Jupiter** af 9, 4 store og 5 smaa, **Saturn** af 10, **Uranus** af 4 Drabanter og **Neptun** af 1 Drabant. Saturn er desuden inden for sine Maaner omgivet af en Ring, der bestaar af en Mængde Smaamaaner

Asteroiderne.

Imellem Mars og Jupiter findes en Mængde smaa Planeter, som kaldes Asteroider, og som ikke er synlige uden Kikkert. De nummererede Antal var ved Slutningen af 1934 naaet op til 1301. Deres Middelafstande fra Solen ligger for de allerflestes vedkommende imellem 2 og 4$^{1}/_{3}$ Gange Jordens Afstand fra Solen, og deres Omløbstider om Solen er imellem 3 og 9 Aar. En lille Planet, **Eros** opdaget i 1898, er dog gennemsnitligt lidt nærmere ved Solen, end Mars er, og har en Omløbstid om Solen af 1$^{3}/_{4}$ Aar; 5 andre naar i deres Perihel indenfor Marsbanen (en blandt dem endog inden for Venus' Bane); 10: **Achilles, Hektor, Patroklus, Nestor, Priamus, Agamemnon, Odysseus, Æneas, Anchises** og **Troilus** har gennemsnitligt omtrent samme Afstand fra Solen som Jupiter og har derfor en Omløbstid paa omtrent 12 Aar; en, **Hidalgo,** naar ved sin største Afstand fra Solen helt ud i Saturnafstand.

Kometer i Aaret 1934.

I Aaret 1934 iagttoges 6 Kometer, hvoraf ingen var nye.

Posttakster.

I. Danmark med Færøerne.

Lokalporto:

Breve,	indtil 50 gr	10	Øre
—	— 250 —	15	—
—	— 1 kg	50	—
Tryksager—	50 gr	4	—
—	— 250 —	7	—
—	— 1 kg	25	—
Brevkort		7	—
Forretningspapirer,	indtil 250 gr	8	—
—	indtil 1 kg	25	—

Landsporto:

Breve,	indtil 50 gr	15	Øre
—	— 250 —	25	—
—	— 1 kg	50	—
Tryksager—	50 gr	5	—
—	— 250 —	10	—
—	— 1 kg	25	—
Brevkort		10	—
Forretningspapirer,	indtil 250 gr	15	—
—	indtil 1 kg	25	—

Anbefalede Breve
yderligere 25 Øre. Maa ikke nedlægges i Postkasserne.

Ekspresbreve
Alm. Porto + 40 Øre. Hvis Adressaten bor mere end 1 km fra sit Posthus dog 2 Kr. Mellem 10 Aften og 7 Morgen dobbelt Takst.

Postanvisninger:

25 Kr. og derunder	25	Øre
25—100 Kr.	40	—
100—300Kr.	55	—
300—1000 Kr.	70	—

Postopkrævninger:
Foruden alm. Porto for Brev eller Pakke, hvorpaa Opkrævning tages, betales for selve Opkrævningen:

25 Kr. og derunder	30	Øre
25—100 Kr.	45	—
100—300 Kr.	60	—
300—1000 Kr.	75	—

Indløsningsfristen er 7 Dage.

Værdibreve:
Alm. Brevporto + indtil 1000 Kr.: 50 Øre, efterfølgende Tusinder à 5 Øre.
For Eftertælling paa Posthuset yderligere 30 Øre indtil 1000 Kr., derefter 10 Øre pr. 1000 Kr.

Postgiro
er fordelagtig for alle, der hyppigt afsender eller modtager Penge gennem Postvæsenet. Vejledning udleveres paa Posthuset. Taksten er f. Eks. for Pengeforsendelser:

Indtil 100 Kr.	10	Øre
Over 100 Kr. (ing. Grænse)	20	—

Pakkepost:

	Fjernzone-Porto	Nærzone-Porto
Pakker, indtil 1 kg	40 Ø.	40 Ø
— over 1-3 —	50 —	
— — 3-5 —	60 —	
— — 5-7 —	100 —	100 —
— — 7 —	100 —	100 —

For de første 7 kg og derefter 20 Øre mere pr. paabegyndt kg.
Om Nærzonernes Afgrænsning spørg Posthuset.

Ilpakker (med Hurtigtog) foruden alm. Porto 1 Kr for hver paabegyndt 5 kg.

Ekstrespakker (udbringes straks efter Ankomsten): Sædvanlig Porto + 60 Øre pr 5 kg indenfor Bygrænsen, udenfor Bygrænsen + 3 Kr (kun indtil 3 kg). Mellem 10 Aften og 7 Morgen dobbelt Takst.

Værdiangivelse: Til Pakketaksten lægges den for Pengebreve gældende Værdiporto.

II. Udlandet.

Island:

Breve, indtil 20 gr		15	Øre
—	— 125 —	30	—
—	— 250 —	45	—
Tryksager, pr. 50 gr		5	—
Brevkort		10	—

Norge, Sverige og Finland.

Breve, indtil 20 gr		15	Øre
—	— 125 —	30	—
—	— 250 —	45	—
—	— 500 —	60	—
—	over 500 — 20 Øre + 20 Øre for hver 20 gr af hele Vægten, + 10 Øre.		
Brevkort		10	Øre
Tryksager pr 50 gr indtil 2 kg		7	—

Alle andre Lande:

Breve, indtil 20 gr		30	Øre
—	for hvert flg. 20 gr	15	—
Brevkort		20	—
Tryksager pr. 50 gr		7	—

Anbefalede Breve:
til alle Lande alm. Porto + 25 Øre.

Pakker:
Til *Island:* 1 kg 150 Øre, 3 kg 225 Øre, 5 kg 250 Øre, 10 kg 445 Øre.

Til *Norge:* 1 kg 90 Øre, 3 kg 140 Øre, 5 kg 180 Øre, 10 kg 440 Øre, 15 kg 770 Øre, 20 kg 11Kr.

Til *Sverige* for den tilsvarende Vægt: 110, 170, 220, 440, 770 og 1100 Øre.

Til *det øvrige Udland* efter Valutakurserne. Forhør paa Postkontoret.

Telegramtakster.

Indtil 10 Ord: 1 Kr., hvert følgende Ord 10 Øre. *Bytelegram* (Telegram, der ind- og udleveres ved samme Station): indtil 10 Ord 75 Øre, hvert flg. Ord 5 Øre. *Iltelegram* tredobbelt Takst. *Pressetelegram* halv Takst. *Lykønskningsblanketter* fra 50 Øre til 3 Kr. + Telegramtakst.

Til *Færøerne* 23 Øre, *Island* 30, *Belgien, Holland, Svejts, Østrig* og *Czekoslovakiet* 19, *Finland* og *Frankrig* 21, *Storbritannien* 22, *Italien* 26, *Norge* og *Sverige* 10, *Tyskland* 16, alt pr. Ord.

Angaaende andre Lande, forhør paa Telegrafstationen.

For *Indtelefonering* af Telegrammer 20 Øre for indtil 20 Ord, 5 Øre for hver paabegyndt 10 Ord derudover.

Motorkøretøjers Kendingsbogstav.

Kongehuset		
Hæren		H. t. K.
Marinen		M.
København		K.
Københavns Amt		A.
Frederiksborg	„	B.
Holbæk	„	C.
Hadersley Købstad og Frøs Herred		D.
Sorø	Amt	E.
Præstø	„	H.
Bornholms	„	I.
Maribo	„	L.
Odense	„	M.
Aabenraa og Sønderborg Købstæder		N.
Svendborg	Amt	O.
Hjørring	„	P.
Thisted	„	S.
Viborg	„	T.
Aalborg	„	U.
Randers	„	V.
Aarhus	„	X.
Vejle	„	Y.
Ribe	„	Z.
Als Sønder og Nørre Herreder, Lø Herred og Tønder Købstad		Æ.
Ringkøbing	Amt	Ø.

× (hvidt Kryds) skal anbringes bagefter Nummeret paa smaa Køretøjer (af Vægt under 1450 kg).

+ (hvidt Kors) som anbringes under Nummerpladen paa Køretøjer, der benyttes af Amtsvejvæseneis Personale i Funktion samt Læger, Dyrlæger og Jordemødre, naar de færdes i Praksis, og Politiet, naar det færdes i Funktion.

Danske Motorkøretøjer i Udlandet. D. K.

Det radikale Venstre.

Det radikale Venstres Landsforbund.

Formand: Proprietær Martin Sørensen, Pederslund, Mors.

Forretningsudvalg: Landsretssagfører Hermod Lannung *(Formand).* Amtsraadsmedlem N. C. Andersen, Otterup. Amtsraadsmedlem Erik Vejstrup, V. Aaby. Amtsraadsmedlem I. P. Møller, Thorum. Indenrigsminister Bertel Dahlgaard. Undervisningsminister Jørgen Jørgensen. Propr. Martin Sørensen. Statsrevisor A. M. Hansen. Bogtrykker Vald. Petersen, København. Stud. polit. Erik Mortensen, København. Landmand Karl Skytte, Glamsbjerg.

Det radikale Venstres Kontor.

Kristiansborg, Tlf. 6600, Lokal 155. *Kontorets Leder:* Statsrevisor, Folketingsmand A. M. Hansen, Roskilde, Tlf. Roskilde 1333.

Partisekretær: Redaktør Johs. Christiansen.

Det radikale Venstres Rigsdagsgruppe.

Formand: Statsrevisor A. M. Hansen.

Bestyrelsesmedlemmer: Folketingsmændene Oluf Steen, Rager, N. P. Andreasen og M. P. Rasmussen-Gylling, samt Landstingsmændene Vejstrup og G. Fog-Petersen.

Det radikale Venstres Aarbogsudvalg.

Redaktør Abildtrup *(Formand)*, Indenrigsmin. Bertel Dahlgaard, Statsrevisor A. M. Hansen, Næstform. i Landsoverskatteraadet H. C. Henningsen, Landstingsmedlem Fru Marie Hjelmer, Lærer Hother Kierkegaard, Udenrigsmin., Dr. P. Munch, Redaktør N. P. Nielsen, Fuldmægtig i Generaldirektoratet Frk. Anna Westergaard, Kommunelærer K. Helweg Petersen, Odense, og Redaktør H. Bjerregaard-Buch, Korsør.

Radikal Ungdoms Landsforbund.

Formand: Landmand Karl Skytte, Glamsbjerg.

Medlemsblad: *Radikal Ungdom:* Redaktør Einer Poulsen, Hillerød.

Forretningsfører for Landsforbundet og for „Radikal Ungdom": Landbrugskandidat P. Vejstrup, Beringsvej 4², København F.

Rigsdagens Telefon:

Central 6600 med Omstilling til alle Rigsdagens Lokaler.

Den radikale Presse.

København:

Politiken. Chefredaktører: Vald. Koppel (ansvarsh.) og Niels Hasager.

Ekstrabladet. Chefredaktører: Freilif Olsen (ansvarsh.) og Ole Cavling.

Provinsen:

Helsingør Dagblad, Helsingør. Redaktør: Fritz Hansen.

Nordsjællands Venstreblad, Hillerød. Redaktør: Einer Poulsen.

Roskilde Tidende, Roskilde: Redaktører: Chr. Christensen (ansvarsh.) og Chr. Thomsen.

Holbæk Amts Venstreblad, Holbæk. Redaktør: Jul. Bigum. Filial i Nykøbing S., samme Navn, Red. C. V. Christensen.

Kalundborg Dagblad, Kalundborg. Redaktør: H. C. Lundsager. Filial paa Samsø: Samsø Folkeblad, Red. Bent Rasmussen.

Sydsjællands Venstreblad, Næstved. Redaktør: Harald Sørensen. Filialer: Vordingborg, Red. C. Olsen. Præstø, Red. Chr. Christensen. Fakse, Lærer Nøkkentved.

Venstres Folkeblad, Ringsted. Redaktør: Anton Abildtrup. Filialer: Haslev, Red. S. Spanning. Sorø, Red. Kaj Hansen. Slagelse, Red. J. P. Andersen. Korsør, Red. Bjerregaard-Buch. Skelskør, Red. Thv. Jørgensen. I de tre sidste Byer er Bladets Titel Vestsjællands Folkeblad.

Møns Folkeblad, Stege. Redaktør: A. Funch.

Lolland-Falsters Venstreblad, Nykøbing F. Redaktør: N. P. Nielsen. Filialer: Nr. Alslev, Red. Grønlund-Antonsen. Stubbekøbing, Red. K. Reslow Olsen. Nysted, Red. Overgaard Nielsen. Saxkjøbing, Red. Johs. Thomsen. Maribo, Red. Fr. S. Christensen. Rødby, Red. Ole Olsen. Nakskov, Red. Erik Petersen. Stubbekøbing Avis, Red. K. Reslow Olsen.

Langelands Folkeblad, Rudkøbing. Redaktør: Herman Borgstrup. Filial: Ærø Venstreblad, Red. William Nielsen.

Fyns Venstreblad, Odense. Redaktør: Chr. Brixtofte.

Middelfart Venstreblad, Middelfart. Redaktør: Johs. Nygaard.

Vendsyssel Venstreblad, Hjørring. Redaktør: J. P. Vestergaard.

Randers Amtstidende, Randers. Redaktør: Magne Nøhr. Filialer: Hadsund Venstreblad, Red. J. C. Nørbach. Mariager Venstreblad, Red. Overlærer Elming. Hobro Venstreblad, Red. N. Kr. Mogensen. Djurslands Venstreblad, Red. J. Jørgensen.

Skive Folkeblad, Skive. Redaktører: Jacob Pedersen (ansvarsh.), Elin Hansen og Carl Hansen. Filialer: Morsø Venstreblad, Red. Laust Nielsen. Ringkøbing Amts Avis. Redaktører: i Ringkøbing og Skjern Augusta Nielsen, i Struer E. Thor Falkner, i Lemvig L. C. Christensen og i Holstebro P. Pinholt.

Silkeborg Venstreblad, Silkeborg. Redaktør: J. Lindhardt Jensen. Filialer: Horsens, Red. H. Rathmann. Aarhus, Red. Rh. Schulze. Skanderborg, Red. A. Svendsen. Kjellerup, Red. C. Buchreitz. Herning, Red. E. Engkilde. Brande, Red. Herm. Jensen.

Sydvestjylland, Esbjerg. Redaktør: Jens N.-Christiansen. Filialer: Ribe Venstreblad, Red. And. B. Nørgaard. Sydvestjyllands Venstreblad,

Bramminge, Red. Thorn. Nielsen. Vestjyllands Folkeblad, Varde, Red. Jeppe Jessen.

Venstrebladet f. d. sydl. Jylland, Kolding. Redaktør: S. M. Sørensen. Filial: Sønderjydsk Dagblad, Red. Lorenzen.

Ugebladet *Ugens Politik.* Redaktør: Anton Abildtrup, Ringsted. Expedition: Det radikale Venstres Kontor, Kristiansborg, København K.

Den radikale Redaktørforening.

Formand: Redaktør Jul. Bigum, Holbæk.

Korrespondancebureau: Det radikale Venstres Korrespondancebureau, Kristiansborg, Tlf. C. 15024. Leder: Redaktør N. P. Jensen, Tlf. C. 10012. Medarbejder: Redaktør Olaf Lund, Tlf. Damsø 3160. Formand: Redaktør Anton Abildtrup, Ringsted.

METERSYSTEMET

Længdemaal. 1 Meter (m) = 100 Centimeter (cm); 1 cm = 10 Millimeter (mm); 1 Decimeter (dm) = 10 cm; 1 Kilometer (km) = 1000 m; 1 Dekameter (dam) = 10 m; 1 Hektometer (hm) = 100 m; 1 Myriameter (mrm) el. Metermil = 10000 m.

Flademaal. 1 Kvadratkilometer (km^2) = 100 Hektar (ha); 1 ha = 10000 Kvadratmeter; 1 Ar (a) = 100 Kvadratmeter (m^2); 1 m^2 = 10000 Kvadratcentimeter (cm^2); 1 cm^2 = 100 Kvadratmillimeter (mm^2).

Rummaal. 1 Kubikmeter (m^3) = 1,000,000 Kubikcentimeter (cm^3); 1 cm^3 = 1000 Kubikmillimeter (mm^3); 1 m^3 = 1000 Liter (l); 1 Hektoliter (hl) = 100 l; 1 Dekaliter (dal) = 10 l.

Vægt. 1 Ton (t) = 1000 Kilogram (kg); 1 kg = 1000 Gram (g); 1 Hektogram (hg) = 100 g; 1 Dekagram (dag) = 10 g; 1 Metercentner = 100 kg.

Forskellige Maal.

Længdemaal. 1 Dansk Mil = 7,532484 km; 1 Norsk og Svensk ny Mil = 10000 m; 1 Engelsk mile = 1609 m; 1 Russisk werst = 1067 m; 1 Sømil = 7408 m; 1 Geografisk Mil = 7,420439 km; 1 Engelsk Sømil = 1 Kvartmil = 1853,2 m; 1 Kabellængde = 300 Alen = 188,31249 m; 1 Fod = 0,313854 m; 1 Alen = 2 Fod = 0,627708 m; 1 Yard = 91,439 cm; 1 Yard à 3 feet à 12 inches.

Flademaal. 1 Kvadratmil = 56,738315 km^2; 1 Kvadratalen = 0,394 m^2; En Tønde Land = 0,551623 ha.

1 km^2 = 0,017625 Kvadratmil; 1 m^2 = 2,5380 Kvadratalen; 1 ha = 1,812834 Tønde Land.

Rummaal. 1 Register-Ton = 100 engelske Kubikfod = 91,590693 danske Kubikfod; 1 Kubikfod = 0,030916 m^3; 1 Korntønde = 1,391212 hl = 3,827408 engelsk Bushels = 3,948034 amerikansk Bushel; 1 Kultønde = 1,7004 hl; 1 Pot = 0,96612 l.

Vægt. 1 Pund = 0,5 kg; 1 Kvint = 5 g; 1 Russisk Pud = 16,3805 kg; 1 Engelsk Pound (lb) = 453,5927 g: 1 lb = 16 ounces (oz) = 7,650 grains.

Andre Maal.

1 Gros = 12 Dusin à 12 Stk.; 1 Skok = 3 Snese à 20 Stk.; 1 Ol = 4 Snese: 1 Balle Papir = 10 Ris à 20 Bøger à 25 Ark (Skrivepapir 24 Ark); 1 Deger = 10 Stk. Skind.

Markedsfortegnelse for 1936.

(Sluttet 14. Juni 1935. Om eventuelle Forandringer vil der senere ske Bekendtgørelse i forskellige Dagblade.)

H betyder Heste, Kt betyder Kreaturer, L betyder Lødekøer og Levekvæg, S betyder Svin, Eksp. betyder Eksportmarked.

Januar.

2. Københavns Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Skive HKt, Randers Eksp. Kt, Mariager HKt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
3. Vordingborg HKt, Odder HKt, Sønderborg L.
4. Næstved HL, Randers HL, Silkeborg HKt, Vejle L.
6. Frederiksværk HKt, Græsted HKt, Roskilde HKt, Odense Eksp. HKt. Brønderslev Kt, Hjallerup Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hammershøj HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
7. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Bjerringbro HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
8. Køge HKt, Københavns Eksp. Kt, Svendborg HKt, Eksp. Kt, Nykøbing M. HKt, Kolind HKt, Ny Løgten HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Aarhus H, Herning HKt, Struer HKt, Holsted HKt, Esbjerg Eksp. Kt, Haderslev H.
9. Københavns H, Havndal KtS, Thisted HKt, Hinnerup HKt, Skanderborg H.
10. Horsens H, Holstebro HKt.
11. Viborg HKt, Randers L, Vejle LH.
13. Præstø HKt, Odense Eksp. H Kt, Brønderslev HKt, Ulstrup (Hornum St.) HKt, Hjørring Kt. Sindal Kt, Knudstrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Kolding H, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
14. Frederikssund HKt, Helsinge Kt, Næstved Eksps. Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Faarvang HKt, Kolding Eksp. Kt, Varde HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
15. Københavns Eksp. Kt, Næstved HL, Svendborg Eksp. Kt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
16. Nr. Sundby HKt, Aabybro H Kt, Skørping HKt, Aalestrup HKt, Ø. Tørslev HKt, Hadsten HKt.
17. Hobro HKt, Sønderborg L, Ulstrup HKt
18. Frederikshavn HKt, Randers L, Fjerritslev HKt, Vejle L.
20. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hadsund HKt, Gedsted HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
21. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aarup HKt, Aalborg Eksp. Kt, Ørum HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
22. Københavns Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Hjørring H, Randers Eksp. Kt, Ryomgaard HKt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
23. Københavns H, Hjallerup HKt, Sønderborg H.
24. Aalborg H, Grenaa HKt.
25. Viborg HKt, Æbeltoft HKt, Randers L, Vejle L.
27. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Farsø HKt, Nibe HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
28. Frederikssund HKt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Ølstykke HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Skive HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
29. Københavns Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Randers Eksp. Kt, Trustrup HKt, Horsens Eksp. Kt, Troldhede HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
30. Faaborg H, Hammel HKt.
31. Esbjerg HKt.

Februar.

1. Næstved HL, Randers HL, Silkeborg HKt, Vejle L.
3. Frederiksværk HKt, Græsted HKt, Roskilde HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderlsev Kt, Hjallerup Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hammershøj HKt, Klejtrup HKt, Aarhus H, Eksp. Kt, Bræstrup HKt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
4. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Bogense H, Aalborg Eksp. Kt, Bjerringbro H Kt, Skanderborg H, Glæsborg HKt, Kolding Eksp. Kt, Ringkøbing H, Aabenraa Eksp. Kt. Tønder Eksp. Kt.
5. Københavns Eksp. Kt, Køge H Kt, Middelfart HKt, Svendborg Eksp. Kt, Allingaabro HKt, Ny Løgten HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens H, Eksp. Kt, Ribe HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
6. Østervraa HKt, Mariager H Kt, Vejle H, Varde HKt.
7. Vordingborg HKt, Kolding H, Herning HKt. Sønderborg L.
8. Viborg HKt, Randers L, Vejle L.
10. Kalundborg HKt, Præstø H Kt, Odense Eksp HKt, Brønderslev HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Aars HKt, Knudstrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holslebro Eksp Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
11. Frederikssund HKt, Helsinge Kt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Vinderup HKt, Faarvang HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
12. Københavns Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Kolind HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
13. Københavns H, Skørping HKt, Havndal KtS, Hinnerup HKt, Laasby HKt, Skern HKt.
14. Hobro HKt.
15. Randers HL, Vejle L, Fjerritslev HKt, Holstebro H.
17. Nykøbing S. H, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal HKt, Hadsund HKt, Hurup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
18. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Rødby HKt, Assens HKt, Aalborg Eksp. Kt, Thisted H, Ørum HKt, Give HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
19. Holbæk H, Københavns Eksp. Kt, Næstved HL, Svendborg H Kt, Eksp. Kt, Nykøbing M. H Kt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
20. Nakskov HKt, Aabybro HKt, Nr. Sundby H, Hadsten HKt.
21. Kerteminde HKt, Aalborg H, Ulstrup HKt, Odder HKt. Sønderborg L.
22. Viborg HKt, Randers L, Brande HKt, Vejle L.
24. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Aarhus H, Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev Kt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.

25. Frederikssund HKt, Næstved Eksp, Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Faaborg HKt, Aalborg Eksp. Kt, Skanderborg H, Tørring HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
26. Helsingør Kt, København Eksp. Kt, Nyborg HKt, Svendborg Eksp. Kt, Randers Eksp. Kt, Horsens H, Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
27. København H, Maribo HKt, Bogense HKt, Hjallerup HKt, Mølarup HKt, Hammel HKt, Vejle H.
28. Nykøbing F. H, Middelfart HKt, Sjelbro Kro HKt, Kolding H.
29. Assens HKt, Randers L, Vejle L.

Marts.

2. Frederiksværk HKt, Græsted HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev HKt, Hjallerup Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hammershøj HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
3. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt. Slagelse HKt, Store Hedinge HKt, Taastrup HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Sakskøbing HKt, Aalborg Eksp. Kt, Skive HKt, Vammen H HKt, Bjerringbro HKt, Kolding Eksp. Kt, Videbæk HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
4. Hvalsø Kt, København Eksp. Kt, Svendborg HKt, Eksp Kt, Ny Løgten HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
5. Haslev HKt, Nakskov HKt, Glamsbjerg HKt, Østervraa HKt, Mariager HKt, Trustrup HKt, Fredericia HKt.
6. Roskilde HKt, Skelskør HKt, Vordingborg HKt, Ærøskøbing HKt, Grenaa HKt, Varde HKt, Sønderborg L.
7. Næstved HL, Kerteminde HKt, Hjørring HKt, Randers HL, Silkeborg HKt, Vejle L, Herning HKt, Ribe HKt.
9. Præstø HKt, Roskilde HKt, Stege HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Thisted HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Aars HKt, Knudstrup HKt, Aarhus H, Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Brørup HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
10. Frederikssund HKt, Helsinge Kt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Skibby Kt, Maribo HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Bogense HKt, Aalborg HKt, Eksp. Kt, Faarvang HKt, Skanderborg H, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
11. Holbæk HKt, København Eksp. Kt, Køge HKt, Biby HKt, Svendborg Eksp. Kt, Skørping HKt, Kolind HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens H, Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
12. København H, Faaborg HKt, Æbeltoft HKt, Havndal KtS, Hobro HKt, Hinnerup HKt, Vejle H.
13. Sorø HKt, Nyborg HKt, Sindal HKt, Rønde HKt, Kolding H, Tønder HKt.
14. Viborg HKt, Randers L, Ulstrup (Hornum St.) HKt, Vejle L.
16. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Nr. Sundby HKt, Hadsund HKt, Nibe HKt, Aarhus H, Eksp. Kt, Haderup HKt, Holstebro Eksp. Kt, Skern HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
17. Hillerød Kt, Næstved H, Eksp. Kt, Slagelse HKt, Store Hedinge HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Sakskøbing HKt, Aarup HKt, Aalborg Eksp. Kt, Nykøbing M. HKt, Ørum HKt, Skanderborg HKt, Give HKt, Kolding Eksp. Kt, Vemb HKt, Aabenraa Eksp, Kl, Tønder Eksp. Kt.
18. Københavnh Eksp. Kt, Næstved HL, Svendborg HKt, Eksp. Kt, Bælum HKt, Hvalpsund HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens H Kt, Eksp. Kt, Holstebro HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
19. Nakskov HKt, Rudkøbing HKt, Aabybro HKt, Aalestrup HKt, Hadsten HKt, Høver Kro HKt, Vejle HKt.
20. Ringe HKt, Ulstrup HKt, Kolding HKt, Sønderborg L.
21. Middelfart HKt, Brobyværk HKt, Randers HL, Vejle L.
23. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Aarhus H, Eksp. Kt, Sdr. Omme HKt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
24. Frederikssund HKt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Slangerup HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Rødby HKt, Assens HKt, Aalborg Eksp Kt, Skanderborg HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Løgum-kloster HKt, Tønder Eksp. Kt.
25. Gørlev HKt, Holbæk HKt, Kalundborg HKt, København Eksp. Kt, Køge HKt, Svendborg Eksp. Kt, Vegger HKt, Langaa HKt, Randers Eksp. Kt, Ryomgaard HKt, Horsens HKt, Eksp. Kt, Grindsted HKt. Esbjerg Eksp. Kt.
26. København H, Tranebjærg (Samsø) HKt, Nysted HKt, Hjallerup HKt, Hammel HKt. Vejle HKt.
27. Sorø HKt, Skovsgaard HKt, Allingaabro HKt, Odder HKt, Kolding HKt.
28. Orø HKt, Farsø HKt, Viborg HKt, Randers L, Vejle L, Vinderup HKt.
30. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Lemvig HKt, Bramminge HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
31. Fakse Kt, Næstved Eksp. Kt, Maribo HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Frøstrup HKt, Kolding Eksp. Kt, Varde HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp Kt.

April.

1. Fuglebjærg HKt, København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Østervraa HKt, V. Hassing HKt, Ny Løgten HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Struer HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
2. København H, Pandrup HKt, Havndal HKt, Mariager HKt, Hinnerup HKt.
3. Roskilde HKt, Ruds Vedby Kt, Vordingborg HKt, Nr. Saltum HKt, Sønderborg L.
4. Næstved HL, Hjørring HKt, Randers HL, Silkeborg HKt, Vejle L, Ribe HKt, Tim HKt, Vorbasse HKt.
6. Frederiksværk HKt, Græsted HKt, Præstø HKt, Jyderup H Kt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjallerup Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Gudumholm HKt, Haverslev HKt, Hammershøj HKt, Klejtrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Brande HKt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
7. Farum HKt, Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Store Hedinge HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Ramten HKt, Bjerringbro HKt, Aarhus HKt, Kt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
8. Holbæk HKt, København Eksp. Kt, Køge HKt, Svendborg Eksp. Kt, Fjerritslev HKt, Sæby HKt, Kolind HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens HKt, Eksp. Kt, Vejle L, Esbjerg Eksp. Kt, Over Jersdal HKt.
14. Frederikssund HKt, Helsinge Kt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Odense Eksp. HKt, Aalborg Eksp. Kt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Vilsund HKt, Skive HKt, Faarvang HKt, Aarhus Eksp. Kt, Kolding Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Herning HKt, Kliplev HKt, Nordborg HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Aaben-

raa Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.

15. København Eksp. Kt, Næstved HL, Svendborg Eksp. Kt, Skørping HKt, Thisted HKt, Møldrup HKt, Randers Eksp. Kt, Trustrup HKt, Horsens Eksp. Kt, Dalager HKt, Esbjerg Eksp. Kt, Jels HKt, Tinglev HKt.
16. Nysted HKt, Hørby HKT, Frederikshavn HKt, Aabybro H Kt, Faarup HKt. Hobro HKt, Ø. Tørslev HKt, Hadsten H Kt, Laasby HKt, Holsted HKt. Vejle HKt, Tistrup HKt.
17. Sorø HKt, Agersted HKt, Flauenskjold HKt, Aars HKt, Ulstrup HKt, Nr. Snede HKt, Tørring HKt, Børkop HKt, Sønderborg L, Tønder HKt.
18. Læsø HKt, LøgstørHKt, Jerslev HKt, V. Hjermitslev H Kt, ViborgHKt, Randers L, Grenaa HKt, Vejle L, Kølkær HKt, Ribe HKt, Branderup HKt.
20. Helsingør Kt, Nykøbing S. Kt, Østermarie Kirke Kt, Pedersker Kt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Løkken HKt, Halvrimmen HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Overlade HKt, Vraa HKt, Nykøbing M. HKt, Hadsund HKt, Knudstrup HKt, Gedsted HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Blaahøj HKt, Agerbæk HKt, Billund HKt, Bredebro HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Højer HKt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
21. Hillerød Kt, Hørsholm HKt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse H Kt, Svinninge HKt, Ølstykke HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Hvidbjerg HKt, Ørum HKt, Glæsborg HKt, Vejrup HKt, Bækmarksbro HKt, Kolding Eksp. Kt, Broager HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt, Hadersiev HKt.
22. Frederikssund H, København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Aalestrup HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Ry HKt, Silkeborg HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
23. København H, Hjallerup HKt, Hørdum HKt, Durup HKt, Sjelbro Kro HKt, Bylderup-Bov HKt, Skærbæk HKt.
24. Dronninglund HKt, Kellerup HKt, Aulum HKt, Nr. Nebel HKt, Karup HKt, Rødding HKt, Tønder HKt.
25. Nr. Sundby HKt, Viborg HKt, Randers L, Vejle L, Holstebro HKt, Sdr. Felding HKt, Gørding HKt, Lunderskov HKt, Ølgod HKt, Christiansfeld HKt. Sommersted HKt, Ø. Løgum HKt.
27. Clemens Kro Kt, Mørkøv HKt, Odense Eksp. HKt, Asaa HKt, Brønderslev Kt, Dybvad HKt, Hjørring Kt, Sindal HKt, Nørager HKt, Aarhus Eksp. Kt, Ny Solbjerg Kro HKt, Horn-svldHKt, HolstebroEksp. Kt, Oksbøl HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
28. Frederikssund HKt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Ugerløse Kro HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Hurup HKt, Hovedgaard HKt, KoldingEksp. Kt, Østbirk H Kt, Ulfkjær HKt, Uldum HKt, Bording HKt, Varde HKt, Bov HKt, Aabenraa Kt, Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
29. København Eksp. Kt, NykøbingF. HKt, Svendborg Eksp. Kt, Rødkærsbro HKt. Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Vejen HKt, Esbjerg Eksp. Kt, Bolderslev HKt.
30. Hammel HKt, Kolding HKt, Ringkøbing HKt, Røde Kro HKt, Sønderborg H.

Maj.

1. Vordingborg HKt, Middelfart HKt, Odder HKt, Give HKt, Thyregod HKt, Esbjerg HKt, Grindsted HKt, Tønder HKt, Sønderborg L.
2. Hillerød HKt, Næstved HKt, Skelskør HKt. Skals HKt, Randers L, Silkeborg HKt, Vejle L, Videbæk HKt, Christiansfeld HKt, Bro HKt.
4. Frederiksværk HKt, Græsted HKt, Kalundborg HKt, Roskilde HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjallerup Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hammershøj HKt, Ans HKt, Gerlev HKt, Ulstrup (Hornum St.) H Kt, Aarhus Eksp. Kt, Høisens HKt, Høver Kro HKt, Egtved HKt, Arnborg HKt, Holstebro Eksp. Kt, Tarm HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Arnum HKt, Ravsted HKt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
5. Hillerød Kt, Hørve HKt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Taastrup HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Glamsbjerg HKt, Aalborg Eksp. Kt, Bjerringbro HKt, Allingaabro HKt, Ejstrupholm HKt, Kolding Eksp. Kt, Vejle HKt, Vinderup HKt, Ribe HKt, Agerskov HKt, Aabenraa Kt, Eksp. Kt, Løgumkloster HKt, Tønder Eksp. Kt.
6. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Arden HKt, Langaa HKt, Ny Løgten HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Fredericia HKt, Esbjerg Eksp. Kt, Bramminge H Kt, Hellevad HKt, Tinglev HKt.
7. Otterup HKt, Østervraa HKt, Mariager HKt, Trustrup HKt, Vildbjerg HKt, Brørup HKt, Hejnsvig HKt, Toftlund HKt. Graasten HKt, Skærbæk HKt, Tønder HKt.
9. Frøstrup HKt, Randers L, Mørke HKt, Bræstrup HKt, Kolding HKt, Vejle L, Ansager HKt, Holsted HKt.
11. Glumsø HKt, Hvalsø Kt, Præstø HKt, Odense Eksp. H Kt, Brønderslev HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Nibe HKt, Thisted HKt, Knudstrup HKt, Aarhus HKt, Eksp. Kt, Bredsten HKt, Brande HKt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt. Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
12. Frederikssund HKt, Helsinge Kt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Bogense HKt, Aalborg Eksp. Kt, Vammen HKt, Roslev HKt, Faarvang HKt, Tørring HKt, Bryrup HKt, Varde HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Kt, Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
13. København Eksp. Kt, Aarup HKt, Svendborg HKt, Eksp. Kt, Hvalpsund HKt. Sørup HKt, Kolind HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Kibæk HKt, Bække HKt, Esbjerg Eksp. Kt, Gram HKt.
14. Hasiev Kt, København H, Nørager HKt, Skørping HKt, Skive HKt, Havndal KtS, Torup Pakhus HKt, Hinnerup HKt, Sdr. Omme HKt, Ikast HKt.
15. Køge HKt, Hesselager HKt, Ulstrup HKt, Hobro HKt, Spjald HKt, Jellinge HKt, Simmelkær HKt, Tønder H Kt, Sønderborg L.
16. Randers L, Vejle L, Herning HKt.
18. Slangerup HKt, Sorø HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Vegger HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hadsund HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Ribe HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
19. Asnæs HKt, Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Store Hedinge HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Stoholm HKt, Ørum HKt, Sjelbro Kro HKt, Ry HKt. Filskov HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
20. København Eksp. Kt, Næstved HL, Svendborg HKt, Eksp. Kt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Skanderborg HKt, Troldhede HKt, Foldingbro HKT, Esbjerg Eksp. Kt.
22. Randers HL, Kellerup HKt.
23. Viborg HKt, Vejle L.
25. OdenseEksp.HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Aar-

hus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.

26. Frederikssund HKt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Kolding Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt.
27. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Randers Eksp. Kt, Ryomgaard HKt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
28. København H, Nr. Aaby HKt, Hjallerup HKt, Glæsborg HKt, Aabybro HKt, Hadsten HKt. Hammel HKt.
29. Marstal HKt, Aars HKt, Vandel HKt.
30. Ringe HKt, Hjørring H, Randers L, Grenaa HKt, Vejle L.

Juni.

2. Hillerød Kt, Næstved Eksp, Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Odense Eksp. HKt, Hjallerup Kt, H, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Aalborg Eksp. Kt, Bjerringbro HKt, Aarhus Eksp. Kt, Kolding Eksp, Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt.
3. København Eksp. Kt, Køge H Kt, Svendborg Eksp. Kt, Hjallerup HKt, Ny Løgten HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
4. Hurup H, Mari-ager HKt.
6. Næstved HL, Nykøbing M H, Allingaabro HKt, Randers L, Silkeborg HKt, Vejle L, Haderup HKt.
8. Frederiksværk HKt, Græsted HKt, Roskilde HKt, Nykøbing S. HKt, Præstø HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Hjallerup Kt, Sindal Kt, Hammershøj HKt, Knudstrup HKt, Skive H, Klejtrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
9. Frederikssund HKt, Helsinge Kt, Næstved Ekps. Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Faarvang HKt, Kolding Eksp. Kt, Lemvig HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
10. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Kolind HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp Kt, Skanderborg HKt, Holstebro HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
11. København H, Maribo HKt, Skørping HKt. Havndal KtS, Hinnerup HKt, Horsens HKt, Laasby HKt.
12. Vordingborg HKt, Kerteminde HKt, Thisted H og Uld, Hobro HKt, Horsens HKt, Ribe HKt, Sønderborg L.
13. Korsør HKt, Randers L, Vejle HKt, L, Varde HKt, Dynved HKt.
15. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hadsund HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp Kt.
16. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Slangerup H Kt, Nykøbing F. Ekp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Ørum HKt, Kolding Ekp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Løgumkloster HKt, Tønder Eksp. Kt.
17. Holbæk HKt, København Eksp. Kt, Næstved HL, Svendborg Eksp. Kt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Ekp. Kt.
18. Faaborg HKt, Hadsten HKt.
19. Rudkøbing HKt, Ulstrup HKt, Sønderborg L.
20. Randers L, Fjerritslev HKt, Vejle L.
22. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Nibe HKt, Randers Uld, Aarhus Eksp. Kt, Høver Kro HKt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksd. Kt.
23. Frederikssund HKt, Næstved Eksp. kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Randers Uld, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
24. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Hjørring H, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Grindsted HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
25. København H, Hjallerup HKt, Æbeltoft HKt, Hammel HKt.
26. Sorø HKt, Assens HKt, Skovsgaard HKt, Randers H L, Herning HKt, Vejen HKt.
27. Frøtsrup HKt, Viborg HKt, Vejle L, Videbæk HKt.
29. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Ulstrup (Hornum St.) HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
30. Næstved Eksp. Kt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.

Juli.

1. Almindingen H, København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Ny Løgten HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
2. Stubbekøbing HKt, Skørping HKt, Øtervraa HKt, Grenaa HKt, Mariager HKt.
3. Vordingborg HKt, Hobro HKt, Tønder HKt. Sønderborg L,
4. Næstved HL, Randers L, Silkeborg HKt, Vejle L.
6. Frederiksværk HKt, Roskilde HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjallerup Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Thisted H Kt, Hammershøj HKt, Aarhus HKt, Eksp. Kt, Give HKt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev H Kt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt. Eksp. Kt.
7. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Rødby Kt, Aalborg Eksp. Kt, Bjerringbro HKt, Nr. Snede HKt, Salten HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
8. København Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nyborg H, Svendborg Eksp, Kt, Kolind HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
9. København H, Bogense H, Havndal KtS, Hinnerup HKt.
10. Torup Pakhus HKt, Børkop HKt, Fredericia HKt.
11. Ørum HKt, Randers L, Vejle L.
13. Præstø HKt, Odense Eksp. H Kt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Haverslev HKt, Knudstrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt.
14. Frederikssund HKt, Helsinge Kt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Sakskøbing Kt, Odense H, Aalborg Eksp. Kt, Faarvang HKt, Kolding Eksp. Kt, Varde HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
15. Kalundborg HKt, København Eksp. Kt, Næstved HL, Nykøbing F. HKt, Middelfart HKt, Svendborg Eksp. Kt, Randers Eksp. Kt, Ø. Tørslev HKt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
16. Aabybro HKt, Glæsborg HKt, Hadsten HKt.
17. Ulstrup HKt, Struer HKt, Sønderborg L.
18. Randers L, Vejle L.
20. Helsingør HKt, Odense Eksp. H Kt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal HKt, Hadsund HKt, Gudsted HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt. Eksp. Kt.
21. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Ærøskøbing HKt, Aalborg Eksp. Kt, Allingaabro HKt, Ørum HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa HKt, Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt, Haderslev HKt.
22. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Løgstør HKt,

Randers Eksp Kt, Ryomgaard HKt, Horsens Eksp. Kt, Vinderup HKt, Kolding HKt, Esbjerg Eksp. Kt.

23. København H, Svendborg H Kt, Hjallerup HKt, Vesløs H Kt, Ejstrupholm HKt, Tørring HKt.
24. Hvalpsund HKt, Vilsund HKt.
25. Nykøbing M. HKt, Aalestrup HKt, Stoholm HKt, Randers HL, Bræstrup HKt, Vejle L, Herning HKt.
27. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal HKt, Farsø HKt, Skals HKt, Skive HKt, Aarhus Eksp. Kt, Sdr. Omme HKt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
28. Frederikssund HKt, Køge HKt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted H Kt, Ølstykke H Kt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Viborg HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
29. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Holstebro HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
30. Hammel HKt, Ringkøbing H Kt.
31. Odder HKt, Brande HKt.

August.

1. Næstved HL, Randers L, Silkeborg HKt, Vejle L, Skern H.
3. Frederiksværk HKt, Roskilde HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjallerup Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hammershøj HKt, Klejtrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Skanderborg H Kt, Holstebro Eksp Kt, Bramminge HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
4. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp Kt, Ramten HKt, Bjerringbro HKt, Kolding Eksp. Kt, Ribe HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
5. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Ny Løgten HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens HKt, Eksp. Kt, Varde HKt. Esbjerg Eksp. Kt.
6. Mariager HKt, Vorbasse HKt, Bylderup-Bov HKt.
7. Vordingborg HKt, Aars HKt, Tønder HKt, Sønderborg L.
8. Ulstrup (Hornum St.) HKt, Randers L, Vejle L.
10. Græsted HKt, Præstø HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Knudstrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Høver Kro HKt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev H Kt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt.
11. Frederikssund HKt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Faarvang HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
12. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Kolind HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
13. København H, Havndal KtS, Hinnerup HKt, Laasby HKt.
14. Hobro HKt.
15. Grenaa HKt, Randers L, Vejle L.
17. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hadsund HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt.
18. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Ørum HKt, Filskov HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Løgumkloster HKt, Tønder Eksp. Kt.
19. København Eksp. Kt, Næstved HL, Svendborg Eksp. Kt, Randers Eksp. Kt, Trustrup HKt, Horsens Eksp. Kt, Ølgod HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
20. Aabybro HKt, Hadsten HKt.
21. Aalbæk Faar og Lam, Sønderborg L.
22. Randers L, Vejle L.
24. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Frøstrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Tinglev H Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
25. Frederikssund HKt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
26. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
27. København H, Hjallerup HKt, Østervraa HKt, Hammel HKt.
29. Viborg HKt, Randers L, Vejle L.
31. Odense Eksp. HKt, Brønderslev HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Vegger HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Langaa H Kt, Lemvig HKt, Videbæk HKt, Holsted HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt. Eksp. Kt.

September.

1. Hillerød Kt, Hvalsø Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Bjerringbro HKt, Faarup HKt, Kolding Eksp. Kt, Ramme HKt, Ringkøbing H Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
2. København Eksp. Kt, Køge H Kt, Svendborg Eksp. Kt, Ny Løgten HKt, Randers Eksp. Kt, Allingaabro HKt, Horsens Eksp. Kt, Ulfkær HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
3. Mariager HKt, Dalager HKt, Norborg HKt.
4. Skelskør HKt, Vordingborg HKt, Aars HKt, Herning HKt, Tønder HKt, Sønderborg L.
5. Næstved HL, Randers HL, Silkeborg HKt, Vejle L.
7. Frederiksværk HKt, Græsted HKt, Roskilde HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev HKt, Hjallerup Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hurup HKt, Hammershøj HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
8. Frederikssund HKt, Helsinge Kt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Rødby Kt, Aalborg Eksp. Kt, Thisted HKt, Vammen HKt, Faarvang HKt, Kolding Eksp. Kt, Blaahøj HKt. Struer HKt, Kiplev HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
9. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Dybvad HKt, Nr. Saltum HKt, Kolind HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Give HKt, Esbjerg Eksp. Kt, Ullerup HKt.
10. København H, Stubbekøbing HKt, Skovsgaard HKt, Møldrup HKt, Havndal HKt, Hinnerup HKt, Ry HKt, Grindsted HKt.
11. Haslev Kt, Læsø HKt, Fjerritslev HKt, Randers Kt.
12. Skive HKt, Randers L, Vejle L, Vemb HKt.
14. Præstø HKt, Odense Eksp. H Kt, Brønderslev Kt, Flauenskjold HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Nibe HKt, Nørager H Kt, Knudstrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Bredsten HKt, Holstebro HKt, Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
15. Hillerød Kt, Kalundborg HKt, Køge HKt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Maribo HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aarup HKt, Aalborg Eksp. Kt, Ørum HKt, Skanderborg HKt, Kolding Eksp. Kt, Tistrup HKt, Bramminge HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
16. København Eksp. Kt, Næstved HL, Nysted HKt, Svendborg Eksp. Kt, Farsø HKt, V. Hassing HKt, Randers Eksp. Kt, Ø. Tørslev HKt, Horsens Eksp. Kt, Ikast HKt, Tarm HKt, Vejen HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
17. Hørby HKt, Aabybro HKt, Aalestrup HKt, Hadsten HKt, Varde HKt.
18. V. Hjermitslev HKt, Vraa H Kt, Vesløs HKt, Karup HKt,

Ulstrup HKt, Torup Pakhus HKt, Odder HKt, Bække HKt, Tønder HKt, Sønderborg L.

19. Tværsted HKt, Løgstør HKt, Randers L, Vejle L, Kølkær H Kt, Hejnsvig HKt, Ribe HKt, Sommersted HKt.
21. Asnæs HKt, Roskilde HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Sæby HKt, Hadsund HKt, Ulstrup (Hornum St.) HKt, Aarhus Eksp. Kt, Haderup HKt, Holstebro Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt
22. Frederikssund HKt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Svinninge HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Rønde HKt, Bovrup HKt, Kolding HKt, Eksp. Kt, Vildbjerg HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt, Haderslev HKt.
23. København Eksp. Kt, Sorø H Kt, Assens HKt, Egeskov HKt, Svendborg Eksp. Kt, Stoholm HKt, Skørping HKt, Randers Eksp: Kt, Ryomgaard HKt, Horsens Eksp. Kt, Billund H Kt, Esbjerg Eksp. Kt, Vejrup HKt.
24. København H, Stege HKt, Middelfart HKt, Hjallerup H Kt, Løkkensvej Kro HKt, Durup HKt, Sørup HKt, Æbeltoft HKt, Hobro HKt, Ejstrupholm HKt, Hammel HKt, Lunderskov HKt.
25. Hesselager HKt, Stege HKt, Sindal HKt, Vilsuud HKt, Rødkærsbro HKt, Hobro HKt, Esbjerg HKt.
26. Orø HKt, Hjørring HKt, Jerslev HKt, Nykøbing M. HKt. Skals HKt, Randers L, Horsens Avlsdyr, Vejle L, Sdr. Felding HKt, Ø. Løgum HKt, Skovby (Als) HKt.
28. Glumsø HKt, Nykøbing S. H Kt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn H Kt, Frøstrup HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Gudumholm HKt, Hals HKt, Viborg HKt, Aarhus Eksp. Kt, Høver Kro HKt, Brande HKt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
29. Næstved Eksp. Kt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Bogense HKt, Aalborg Eksp. Kt, Viborg HKt, Hovedgaard HKt, Jellinge H Kt, Kolding Eksp. Kt, Arnborg HKt, Bov HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
30. København Eksp. Kt, Ejby H Kt, Svendborg Eksp. Kt, Agersted HKt, Aars HKt, Kellerup HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Hornsyld HKt, Kibæk HKt, Esbjerg Eksp. Kt.

Oktober.

1. Ruds-Vedby Kt, Tranebjerg (Samsø) HKt, Pandrup HKt, Østervraa HKt, Hørdum HKt, Glæsborg HKt, Mariager HKt, Silkeborg HKt, Uldum HKt, Troldhede HKt, Brørup HKt, Graasten HKt, Skærbæk HKt.
2. Fuglebjerg HKt, Skibby Kt, Vordingborg HKt, Sakskøbing Kt, Marstal HKt, Thisted HKt, Ans HKt, Grenaa HKt, Horsens HKt, Tønder HKt, Sønderborg L.
3. Næstved HL, Nr. Aaby HKt, Halvrimmen HKt, Hvidbjerg HKt, Randers HL, Silkeborg HKt, Vejle L, HKt, Foldingbro HKt, Gørding HKt, Højer HKt.
5. Frederiksværk HKt, Græsted HKt, Mørkøv HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Dronninglund HKt, Hjallerup Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Haverslev HKt, Overlade HKt, Hammershøj HKt, Klejtrup HKt, Skive HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Spjald HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
6. Hillerød Kt, Hørve HKT, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Taastrup HKt, Nakskov HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Faaborg HKt, Aalbæk HKt, Aalborg Eksp. Kt, Bjerringbro H Kt, Østbirk HKt, Kolding Eksp. Kt, Vinderup HKt, Aulum H Kt, Lemvig HKt, Tørring HKt, Ølgod HKt, Agerskov HKt, Broager HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
7. København Eksp. Kt, Køge H Kt, Nykøbing F. HKt, Svendborg Eksp. Kt, Langaa HKt, Ny Løgten HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Bækmarksbro HKt, Esbjerg Eksp. Kt, Over Jersdal HKt, Bolderslev HKt, Arnum HKt.
8. København H, Ærøskøbing HKt, Nørager HKt, Havndal KtS, Hinnerup HKt, Laasby HKt, Egtved HKt, Holstebro HKt, Bylderup-Bov HKt.
9. Sorø HKt, Løkken HKt, Nibe HKt, Nr. Sundby HKt, Aalestrup HKt, Gerlev HKt, Børkop HKt, Thyregod HKt, Dalager HKt, Simmelkær HKt, Agerbæk HKt, Tønder HKt,
10. Ringe HKt, Asaa HKt, Hvalpsund HKt, Viborg HKt, Randers L, Vejle L, Herning HKt, Ansager HKt, Højer HKt.
12. Jyderup HKt, Pedersker Kt, Præstø HKt, Odense Eksp. H Kt, Brønderslev HKt, Hjørring Kt, Sæby HKt, Sindal Kt, Knudstrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp Kt, Ringkøbing HKt, Bramminge HKt, Nr. Nebel HKt, Oksbøl HKt, Vorbasse HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
13. Farum HKt, Frederikssund H Kt, Helsinge Kt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Glamsbjerg HKt, Aalborg Eksp. Kt, Allingaabro HKt, Faarvang HKt, Kolding Eksp. Kt, Tarm HKt, Grindsted HKt, Ribe HKt, Nordborg HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
14. København Eksp. Kt, Svendborg HKt, Eksp. Kt, Thisted HKt, Kolind HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Varde HKt, Esbjerg Eksp. Kt, Hellevad HKt.
15. Otterup HKt, Frederikshavn HKt, Aabybro HKt, Roslev HKt, Hadsten HKt, Rødding HKt, Røde Kro HKt, Sønderborg H.
16. Helsingør Kt, Store Hedinge HKt, Nyborg HKt, Skovsgaard HKt, Nykøbing M. H Kt, Ulstrup HKt, Kolding H Kt, Tønder HKt, Sønderborg L.
17. Kerteminde HKt, Dybvad HKt, Bælum HKT, Vegger HKt, Randers L, Fjerritslev HKt, Vejle L, Branderup HKt, Gram HKt.
19. Øster Marie Kirke Kt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hadsund HKt, Løgstør HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Bredebro HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Ravsted HKt, Sørderborg Kt, Eksp. Ki.
20. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F, Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Ørum HKt, Ramten HKt, Aarhus HKt, Kolding Eksp. Kt, Toftlund HKt, Tønder Eksp. Kt, Aabenraa HKt, Eksp. Kt.
21. Holbæk HKt, KøbenhavnEksp. Kt, Næstved HL, Brobyværk H Kt, Svendborg Eksp. Kt, Arden HKt, Randers Eksp. Kt, Trustrup HKt, Horsens Eksp. Kt, Vandel HKt, Ry HKt, Esbjerg Eksp. Kt, Jels HKt, Tinglev HKt, Skærbæk HKt.
22. København H, Hjallerup HKt, Skørping HKt, Mørke HKt, Ulfkær HKt.
23. Sindal HKt, Aars HKt, Kellerup HKt, Hobro HKt, Brædstrup HKt, Tønder HKt.
24. Hjørring HKt, Viborg HKt, Randers L, Vejle L, Videbæk HKt, Christiansfeldt HKt.
26. Clemens Kro Kt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Gedsted HKt, Aarhus Eksp. Kt, Ny Solbjerg Kro HKt, Sdr. Om-

me HKt, Holstebro Eksp. Kt, Ribe HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.

27. Fakse Kt, Frederikssund HKt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted H Kt, Ølstykke HKt, Nakskov H Kt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt. Skanderborg HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Kt, Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt, Løgumkloster HKt.
28. København Eksp. Kt, Køge H Kt, Svendborg Eksp. Kt, Ulstrup (Hornum St.) HKt, Randers Eksp. Kt, Ryomgaard H Kt, Horsens HKt, Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
29. Sjelbro Kro HKt, Hammel H Kt, Give HKt.
30. Hørsholm HKt, Vejle HKt, Tønder HKt.
31. Randers L, Vejle L, Christifeld HKt.

November.

2. Frederiksværk HKt, Haslev Kt, Hillerød HKt, Roskilde HKt, Nysted H, Middelfart HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjellerup Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hammershøj HKt, Aarhus Eksp. Kt, Bording HKt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt. Eksp. Kt.
3. Frederikssund HKt, Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F, Eksp, Kt, Sakskøbing HKt, Aalborg Eksp. Kt, Bjerringbro HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Kt, Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
4. København Eksp. Kt, Slagelse HKt, Svendborg Eksp. Kt, Skals HKt, Ny Løgten HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Nr. Snede HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
5. Kalundborg HKt, Østervraa HKt, Mariager HKt.
6. Skelskør HKt, Sorø HKt, Vordingborg HKt, Svendborg HKt, Flauenskjold HKt, Herning HKt, Tønder HKt, Sønderborg L,
7. Næstved HL, Faaborg HKt, Fjerritslev HKt, Randers HL, Silkeborg HKt, Vejle L, Ribe HKt.
9. Præstø HKt, Odense Eksp. H Kt, Brønderslev HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Nibe HKt, Knudstrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
10. Frederikssund HKt, Helsinge Kt, Hvalsø Kt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Nakskov H Kt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Bogense HKt, Aalborg Eksp. Kt, Grenaa HKt, Faarvang HKt, Kolding Eksp. Kt, Kibæk HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
11. København Eksp. Kt, Nykøbing F. HKt, Aarup HKt, Svendborg Eksp. Kt, Kolind H Kt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
12. København H, Ringe HKt, Skørping HKt, Hinnerup H Kt, Havndal KtS.
13. Nyborg HKt, Hobro HKt, Tønder HKt.
14. Rudkøbing HKt Viborg HKt, Randers L, Vejle L, Holsted HKt.
16. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hadsund HKt, Skive HKt, Møldrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Tim HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
17. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Ugerløse Kro HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Rødby HKt, Assens HKt, Aalborg Eksp. Kt, Vammen H Kt, Ørum HKt, Kolding Eksp. Kt, Vinderup HKt, Skern HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
18. København Eksp. Kt, Næstved HL, Svendborg Eksp. Kt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
19. Aabybro HKt, Hadsten HKt, Høver Kro.
20. Ulstrup HKt, Odder HKt, Brande HKt, Fredericia HKt, Lemvig HKt, Struer HKt, Sønderborg L.
21. Randers L, Frøstrup HKt, Rønde HKt, Vejle L, Holstebro HKt.
23. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Løgstør HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Grindsted HKt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
24. Frederikssund HKt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Slangerup HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp Kt, Give H Kt, Kolding Eksp. Kt, Ribe HKt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
25. Holbæk Kt, København Eksp. Kt,Kerteminde HKt, Svendborg Eksp. Kt, Aalestrup HKt-Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp Kt, Varde HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
26. København H, Svendborg H Kt, Hjallerup HKt, Glæsborg HKt, Hammel HKt.
28. Viborg HKt. Randers L, Vejle L.
30. OdenseEksp.HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Søn-derborg Kt, Eksp. Kt.

December

1. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Bjerringbro HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
2 København Eksp. Kt, Køge H Kt, Svendborg Eksp. Kt, Ny Løgten HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
3. Trustrup HKt. Mariager HKt.
4. Vordingborg HKt, Børkop H Kt, Sønderborg L.
5. Randers HL, Randers L, Silkeborg HKt, Vejle L.
7. Frederiksværk HKt, Græsted HKt, Roskilde HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjallerup Kt, Hjørring Kt, Sindal HKt, Hammershøj HKt, Ulstrup (Hornum St.) HKt, Klejtrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
8. Frederikssund HKt, Næstved Eksp. Kt, Ringsted HKt, Ny køb ing F. Eksp. Kt, Sindal H Kt, Aalborg Eksp. Kt, Grenaa HKt, Faarvang HKt, Tørring HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp, Kt, Tønder Eksp. Kt.
9. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Kolind HKt, Randers Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Eksp. Kt.
10. København H, Skørping HKt, Havndal KtS, Hinnerup HKt, Laasby HKt.
11. Sorø HKt, Hobro HKt, Randers HL.
12. Fjerritslev HKt, Viborg HKt, Vejle L.
14. Præstø HKt, Odense Eksp. HKt, Brønderslev HKt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Aars HKt, Knudstrup HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt. Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
15. Hillerød Kt, Næstved Eksp. Kt, Slagelse HKt, Nykøbing F, Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Ørum HKt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
16. København Eksp, Kt, Næstved HL, Svendborg Eksp. Kt, Aalborg HKt, Randers Eksp, Kt, Horsens Eksp. Ht, Herning HKt, Esbjerg Eksp. Kt.
17. Stoholm HKt, Allingaabro H Kt, Hadsten HtK, Aabenraa H.
18. Køge HKt, Ulstrup HKt, Randers Kt, Sønderborg L.
19. Frederikssund HKt, Randers L, Viborg HKt, Aarhus HKt, Vejle L.
21. Nykøbing S. H, Odense Eksp. HKt, Brøndersiev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Hadsund

HKt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.

22. Næstved Eksp Kt, Ringsted HKt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Bogense HKt, Aalborg Eksp. Kt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
23. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Randers L, Eksp. Kt, Horsens Eksp. Kt, Vejle L, Esbjerg Eksp. Kt
24. København H, Hjallerup HKt.
28. Odense Eksp. HKt, Brønderslev Kt, Hjørring Kt, Sindal Kt, Aarhus Eksp. Kt, Holstebro Eksp. Kt, Haderslev HKt, Eksp. Kt, Sønderborg Kt, Eksp. Kt.
29. Næstved Eksp. Kt, Nykøbing F. Eksp. Kt, Aalborg Eksp. Kt, Kolding Eksp. Kt, Aabenraa Eksp. Kt, Tønder Eksp. Kt.
30. København Eksp. Kt, Svendborg Eksp. Kt, Randers Eksp Kt, Horsens Eksp. Kt, Esbjerg Kt.
31. Hammel HKt.

DRÆGTIGHEDS-KALENDER

Parringstid	Fødselstid: Køer 281 Dage	Svin 113 Dage	Faar & Geder 153 Dage	Hopper 336 Dage	Parringstid	Fødselstid: Køer 281 Dage	Svin 113 Dage	Faar & Geder 153 Dage	Hopper 336 Dage
1. Januar	8/10	23/4	2/6	2/12	2. Juli	6/4	22/10	1/12	2/6
8. —	15/10	30/4	9/6	9/12	9. —	15/4	29/10	8/12	9/6
15. —	22/10	7/5	16/6	16/12	16. —	22/4	5/11	15/12	16/6
22. —	29/10	14/5	23/6	23/12	23. —	29/4	12/11	22/12	23/6
29. —	5/11	21/5	30/6	30/12	30. —	6/5	19/11	29/12	30/6
5. Februar	12/11	28/5	7/7	6/1	6. August	18/5	26/11	5/1	7/7
12. —	19/11	4/6	14/7	13/1	13. —	20/5	3/12	12/1	14/7
19. —	26/11	11/6	21/7	20/1	20. —	27/5	10/12	19/1	21/7
26. —	3/12	18/6	28/7	27/1	27. —	3/6	17/12	26/1	28/7
5. Marts	10/12	25/6	4/8	3/2	3. Septbr.	10/6	24/12	2/2	4/8
12. —	17/12	2/7	11/8	10/2	10. —	17/6	31/12	9/2	11/8
19. —	24/12	9/7	18/8	17/2	17. —	24/6	7/1	16/2	18/8
26. —	31/12	16/7	25/8	24/2	24. —	1/7	14/1	23/2	25/8
2. April	7/1	23/7	1/9	3/3	1. Oktober	8/7	21/1	2/3	1/9
9. —	14/1	30/7	8/9	10/3	8. —	15/7	28/1	9/3	8/9
16. —	21/1	6/8	15/9	17/3	15. —	22/7	4/2	16/3	15/9
23. —	28/1	13/8	22/9	24/3	22. —	29/7	11/2	23/3	22/9
30. —	4/2	20/8	29/9	31/3	29. —	5/8	18/2	30/3	29/9
7. Maj	11/2	27/8	6/10	7/4	5. Novbr.	12/8	25/2	6/4	6/10
14. —	18/2	3/9	13/10	14/4	12. —	19/8	4/3	13/4	13/10
21. —	25/2	10/9	20/10	21/4	19. —	26/8	11/3	20/4	20/10
28. —	4/3	17/9	27/10	28/4	26. —	2/9	18/3	27/4	27/10
4. Juni	11/3	24/9	3/11	5/5	3. Decbr.	9/9	25/3	4/5	3/11
11. —	18/3	1/10	10/11	12/5	10. —	16/9	1/4	11/5	10/11
18. —	25/3	8/10	17/11	19/5	17. —	23/9	8/4	18/5	17/11
25. —	1/4	15/10	24/11	26/5	24. —	30/9	15/4	25/8	24/11

PLANET-SYSTEMET	Siderisk Omløbstid	Middelafstand fra Solen, naar Jordens Middelafstand (149,5 Mill Km.) antages som Enhed.	Solens Diameter = 1390000 Kilometer Solens Omdrejning 25 Dage Diameter	Masse (Sol. Masse antaget som Enhed)	Omdrejning
	Dage		Kilom.		T. M.
Merkur	87.97	0.387	4700	1 : 6000000	—
Venus	224.70	0.723	12320	1 : 408000	—
Jorden	365.26	1.000	12756	1 : 333270	23 56
Mars	686.98	1.524	6890	1 : 3093500	24 37
Jupiter	4332.59	5.203	142060	1 : 1047.35	9 50
Saturn	10759.2	9.539	119600	1 : 3501.6	10 14
Uranus	30686	19.191	50700	1 : 22869	10¾
Neptun	60188	30.071	54400	1 : 19700	—
Pluto	90893	39.5	—	1 : 3000000?	—

NORDEN

I kan høre den, Sangen fra Nord,
gennem Klodens utallige Klange.
Den er tavs mellem Hovmodets Sange.
Og den tier mellem Kampsanges Kor.
Men den løfter sig stille og stærk
gennem Dagværkets Brus over Jorden.
Og den bærer. Thi Sangen om Norden
det er Sangen om Hverdagens Værk.

Vi er ikke en udkaaret Flok.
Vi har kæmpet mod Polkuldens Vælde,
imod Mørke og Goldhed og Fjælde,
stridt os frem. Og vi vandt. Det er nok.
Gennem Kampen for Livet mod Nord
blev vi samlet og styrket og avet.
Og vor haardeste Modstander: Havet
blev vor Vej til den vældige Jord.

Vi er smaa — men en saa lille Del,
at vi ikke kan lukke vor Verden.
Aabnet ud imod Vindene er den,
og kun derved bli'r Synskredsen hel.
Vi er smaa — vi er lykkeligt friet
for at drømme om Voldsherredømme.
Vore Kræfter kan usvækket strømme
ind i Menneskets enige Strid.

I den Kamp har vi vundet vor Plads.
Vi bandt Malstrømmens Styrke bag Arken,
gjorde Luften til Grøde i Marken,
og tvang Kraft af det stille Kompas.
De usynlige Ting har vi set
i Atomets og Skabningens Vrimmel.
Vi har hvælvet vor Æventyr-Himmel
om vor herlige, haarde Planet.

Vi har værnet om Menneskets Kaar.
Vore fælles Behov har vi lært af.
Vi har fredet den enkeltes Hverdag
som det Stof, hvoraf Riget bestaar.
Vores Kamp har en videre Klang
end den ødende Broderstrids Toner,
naar forenet som frie Nationer
vi gaar Menneskets sejrende Gang.

Vi er ikke en voldelig Magt,
men en Folkefreds Fortrop i Norden
med de frieste Grænser paa Jorden
i det enige Arbejdes Pagt.
Mellem Kampe, der blindt bryder ned,
skal vort samlende Stridsbanner stande
skal vi staa, Nordens nøgterne Lande,
paa vor Post for en Menneskehed.

Piet Hein.

C. Th. Zahle.

Af Folketingsmand *J. Hassing Jørgensen.*

Zahles Fader var en særdeles velsitueret Skomagermester i Roskilde, en jævn Haandværker, som baade havde Raad til og Sans for at give sine Sønner en udmærket Uddannelse, begyndende med Latinskolen, hvor de gik sammen med Bourgoisiets og Landadelens Sønner. Zahle kan fortælle muntre Historier om, hvorledes han fulgte med i denne Skolegang og lærte, hvad der skulde læres, men uden nogen Sinde at føle sig hjemme i dette Milieu, som han Gang paa Gang følte sig i bevidst Modsætning til. Det gik meget tidligt op for ham, at det borgerlige Samfund var delt i to skarpt adskilte Lejre. Hans Medfølelse og Sympati for Smaafolk, hans Respekt for deres gensidige Hjælpsomhed og for deres af de sociale Forhold stærkt hæmmede Stræben efter at vinde lidt frem og skaffe Børnene lidt bedre Vilkaar, var ham næsten medfødt; men det var Byarbejdernes Fattigdom, han kendte til. Først paa et langt senere Tidspunkt lærte han Landarbejdernes og Husmændenes usle Vilkaar at kende, og da med den Virkning, at han ogsaa blev deres gode Ven. Det havde været saa lige til, om han med sine egne sociale Forudsætninger var gaaet Akademikerens slagne Landevej og efter endt Examen havde søgt Embede eller var gaaet ind i Sagførervirksomhed og derefter havde hygget sig i tryg Velstand og medborgerlig Anseelse; men saadan var han nu en Gang ikke indrettet. Journalistik og Politik tager tidligt hele hans Hjerte og alle hans Evner. Han naar lige at faa sin juridiske Embedsexamen, men tager umiddelbart fra Examensbordet over til Aarhus for at overtage Redaktionen af Aarhus Amtstidende, Bjørnbaks Organ, der skulde staa i skarp Modsætning til den forligstørstende Bojsenske Venstregruppe. Der-

ved blev han nødsaget til at opgive sin Plan om, lige som Niels Neergaard, at studere til Politiker ved at rejse i de store parlamentariske Lande og knytte Forbindelser med de politiske Personligheder. Det var „Europæeren" Hørup, som fik ham fra det ved med det kloge Blink i Øjet, tørt og afgørende, at affærdige dette Forsæt med Bemærkningen: „De er alle af samme Slags, i Berlin og Paris som her."

Det var i Begyndelsen af 1890erne, i de Aar, hvor det store politiske Forlig forberedtes under Bojsens, Klaus Berntsens og Neergaards Ledelse, og hvor Berg og Hørup atter forenedes, efter at Holstein-Ledreborg var gaaet ud af Politik. Edvard Brandes havde organiseret sin talentfulde Medarbejderstab om „Politiken", og heri inddroges Zahle allerede i 1891 og vandt hurtigt Autoritet som Bladets Rigsdagsmedarbejder. I 1895 valgtes han som Folketingsmand for Ringstedkredsen og gennemførte sin første store politiske Bedrift ved at tilvejebringe en Sammenslutning af Forligsmodstanderne, der havde vundet en stor Valgsejr i „Venstrereformpartiet". Det var den Bergske Gruppe under J. C. Christensens Ledelse, den Albertiske Gruppe, som i sidste Øjeblik var sprunget fra ved Forligets Fuldbyrdelse, og den Hørupske Gruppe. Kun nødigt og tvivlraadigt var J. C. Christensen gaaet med til denne nye Partidannelse, uagtet han fik Tilbud om Formandsstillingen. Christensen blev derigennem Fører for det mægtigste politiske Parti, der har existeret her i Landet, og næppe heller har nogen Fører nydt en saa enestaaende Anseelse, som den Christensen blev Genstand for gennem de 5—6 Aar, i hvilke Venstrereformpartiet Fod for Fod trængte de sidste Højreminsterier tilbage, til endelig Systemskiftet kom som en uafvendelig Nødvendighed i 1901. Men bag Venstrereformpartiet stod ikke blot den Bergske Presse og Albertis Dannebrog; den hørupske Retning havde gennem Politiken kraftig Haand i Hanke med Partiets Udvikling, og Zahle var i disse Aar saare aktiv, dels som Rigsdagsmedarbejder ved Bladet, dels som Medlem af Folketinget og som Venstrereformpartiets Ordfører for Militærbudgetterne.

Det har sikkert i disse Aar fra 1901 til 1905 været uhyggeligt for ham at iagttage J. C. Christensens tiltagende Dragning mod intime Forstaaelser med Højre, og da endelig i 1905 Christensen ansaa sig stærk nok til at tone rent Flag og som

Konsejlspræsident erklærede, at han ikke længere troede paa Muligheden af en Indskrænkning af Militærudgifterne, da var ogsaa Zahle parat til sammen med sine faa Meningsfæller at

tage Bruddet, og det var ikke som tidligere, naar det store Venstreparti havde opløst sig i Grupper, en „Revne i Venstre", som det hed i Højrebladene i Firserne. Det viste sig at være en Afgrund, hvorover i 30 Aar ingen har turdet forsøge at slaa Bro. „Det radikale Venstre" blev en fundamental Nydannelse i dansk Politik, under hvilken en dybtgaaende Reformation af de sociale Vilkaar her i Landet er blevet gennemført. Mange fremtrædende Personligheder har samvirket om det radikale

Venstres Dannelse og dets politiske Arbejde, men i de første 15 Aar af dets Tilværelse stod *Zahle* som det ubestridelige Enhedsmærke indenfor dette Parti, og selv i de senere Aar, hvor han har trukket sig tilbage til et andet Plan, og hvor han helt har viet sine Kræfter til et sagligt Lovgivningsarbejde, vises der ham fra alle Sider en hjertelig Anerkendelse, som kun faa Politikere har været Genstand for.

Forklaringen paa Zahles enestaaende Anseelse som politisk Fører er naturligvis for en væsentlig Del at søge i hans klare Indsigt i de Anliggender, han har arbejdet med, hans utrættelige Arbejdsevne og hans smidige Haandelag. Den, der som han øjensynligt ved Udarbejdelsen af sine Lovforslag tager Sigte paa at finde den sagligt rigtige Udformning, vil allerede herved have megen Udsigt til at føre dem igennem, især naar han, som Zahle altid har formaaet det, er i Stand til taalmodigt at høre paa, hvad der fra de forskellige Sider kan anføres pro et contra. Naar han da virkelig ønsker at være den ærlige Mægler, kommer der et Tidspunkt, hvor de fornødne smaa Indrømmelser til forskellige Sider skaber den gunstige Atmosfære for en Overenskomst. Og saaledes har Zahles Fremgangsmaade været overfor de gennemgribende Retspleje- og Kriminalretsreformer, som han med lykkelig Haand har gennemført. Men ved Behandlingen af disse Reformer har han ganske vist kunnet regne med en vis Forhaandssympati for Lovgivningens Genstand.

Hvorledes da med Forslag, der som Loven om Lehns- og Stamhuses Overgang til fri Ejendom maatte paaregne en forbitret Modstand, og for hvis endelige Gennemprøvelse han heller ikke har undgaaet at paadrage sig et vist Had?

Jo, der har det været hans Opgave at vinde de enkelte, betydende Personligheder for den Opfattelse, at et haardnakket og i Længden uimodstaaeligt Retfærdighedskrav, oparbejdet gennem mange Aars utrættelige Paavisning af dets Berettigelse, maa løses gennem en Overenskomst, i hvilken en Række Hensyn kan tages, hvis Enighed opnaas paa et gunstigt Tidspunkt. I modsat Fald vil Problemet blive mere og mere paatrængende, indtil en Dag en Løsning paatrænger sig, hvorved intet Hensyn kan tages. Hvis der vindes Forstaaelse af, at et saadant enten eller foreligger, bliver det ogsaa muligt at finde Tilslutning til

en hensynsfuld Overenskomst, som denne Lov faktisk var, med sine lempelige Overgangsbestemmelser til en Tilstand, der i Længden var uundgaaelig.

Har det ikke været noget lignende med Grundloven af 1915? Jo, men her maa man gaa mange Aar tilbage for at finde Udviklingslinjen. Her maa vi begynde med Forfatningskampens 40-aarige Ørkenvandring, hvor Forligsbestræbelser vexler med haardnakket Rethaveri og gold Visnepolitik, men hvor gennem alle Faser alligevel Kravet om Folkestyret fastholdes som et Maal, der aldrig slippes af Syne. Dernæst denne Afslappelse, der følger paa Afgørelsen i 1901, og som en Tid tillader en Del af den hidtidige Opposition at rotte sig sammen med den hidtidigt herskende Klasse, saaledes at to Befolkningsklasser sætter sig til Rette for i Forening at nyde Frugterne af et Samarbejde, der kaldes „borgerligt", men som udelukker store Befolkningslag fra deres naturlige Borgerrettigheder. Overfor denne Sammenrotning maa en ny Opposition skabes, det radikale Venstre i Samarbejde med Socialdemokratiet, og Zahle, som har været med i den foregaaende Opposition og ikke vil være med i Sammenrotningen, bliver da den førende Personlighed i den nye Konstellation. Hertil kræves ikke blot Energi og Indsigt, men Evne til at kunne taale Ydmygelser og Forhaanelser fra den Lejr, hvor han jo lige saa godt kunde været med. Den Energi og Udholdenhed, som i Aarene fra 1905 til 1913 præger det radikale Venstres og Socialdemokratiets Opposition i Forbindelse med de ulykkelige Forhold, som afslører sig indenfor det herskende Venstreparti, gaar da efterhaanden nogle af dettes Ledere paa Nerverne og resulterer i det overmaade forbavsende frisindede Grundlovsforslag, som fremsættes af Ministeriet Berntsen-Neergaard i 1912. Om nu J. C. Christensen havde tilladt Ministeriet at blive siddende og med Tilslutning af det i 1913 valgte Folketingsflertal at føre Forslaget igennem, var Resultatet blevet det samme som nu, da han tvang Venstres Ministerier bort og banede Vej for Zahles andet Ministerium i Haab om, at dette skulde knække Halsen.

Ved denne Taktik opnaaedes vel en Mulighed for at forhale Venstres Tagen-Stilling, og Verdenskrigens Udbrud gav Mulighed for en yderligere Udsættelse. Men Tilliden til, at Stillingen kunde holdes, var brudt. Bevidstheden om, at en Løs-

ning maatte findes, enten gennem en Overenskomst, hvorigennem der kunde vises visse Hensyn, eller gennem en til syvende og sidst uimodstaaelig Bekæmpelse af de modstandsydende Partier, fik Magt over Sindene, og dermed var Mulighederne til Stede for en hensynsfuld Overenskomst.

Mange fremtrædende dygtige Personligheder medvirkede hertil, og Zahle deler gerne Æren med dem, men det er ubestrideligt, at han var Enhedsmærket.

Og paa samme Maade under Krigen: Scavenius, Munch, Rode og Brandes havde hver sin beundringsværdige Indsats at gøre, men i de talrige kritiske Situationer var alligevel Zahle ikke blot Ministeriets Chef, men ogsaa den altid aarvaagne Taktiker.

Det kan da umuligt blive fyldestgørende at nævne Zahles Indsigt, Arbejdsevne eller Haandelag som Forklaring paa den Betydning, han har haft, og det vilde ikke være rigtigt at tillægge ham en overvældende Personligheds Magt. Forklaringen er ganske rigtigt at søge i hans Personlighed, men ikke i dens Magt, snarere i dens Rummelighed, dens Fordomsfrihed. Zahle kunde taale andre Personligheder i sin Nærhed. Han søgte aldrig at være omgivet af Personligheder, som han kunde magte. Han søgte som Medarbejdere at vinde de dygtigste, han kendte, det faldt ham ikke ind at bremse eller binde dem. Det var ham den største Tilfredsstillelse at vide de rigtige og afgørende Poster, som han ikke tiltroede sig selv Evne til at bestride, i de bedste Hænder, og han fulgte de Afgørelser, der blev truffet, med en bevidst og ubetinget Tillid. Alle, der samarbejdede med ham paa disse Vilkaar følte sig paa én Gang forpligtede til det yderste og tillige i Taknemlighedsgæld til ham.

Men endnu en Egenskab maa fremhæves: hans uforfærdede Dristighed, som gjorde det muligt for ham at gribe til i det rette Øjeblik, at handle uden Tøven, uden Betænkelighed. Stærkest fremtræder denne Egenskab hos ham ved Dannelsen af det 1ste radikale Ministerium i 1909, da Venstreministeriet Holstein-Ledreborg ved sin udfordrende Holdning tvang Højre til at gøre Oprør. Ved denne Lejlighed formede Zahle en Dagsorden saa behændigt, at ikke blot Socialdemokratiet og det radikale Venstre men ogsaa Højre fandt det rigtigt at stemme for den. Der forelaa saaledes en øjeblikkelig Situation, hvor Zahle stod med

et unægtelig tvivlsomt Flertal bag sig, et Flertal, som naturligvis ikke var til at regere paa. Men Zahle tog med Fasthed Konsekvenserne og sad med sit Ministerium i flere Maaneder. Dog vilde denne næsten eventyrlige Episode næppe have gavnet hverken ham eller Partiet, hvis han ikke allerede her havde søgt og fundet den værdifulde Bistand, som Brandes, Munch, Scavenius og Weimann kunde yde ham i Ministeriet, medens Rode kunde lægge hele sin Begavelse ind i Ordførerskabet i Folketinget. Saaledes funderet kunde dette Ministerium gennemføre en Administration, om hvis ulastelige Saglighed der kom til at staa Respekt, og disse faa Maaneder kom saaledes til at betyde en stor personlig Oprejsning for Zahle og hans Medarbejdere ovenpaa de foregaaende hadefulde Forfølgelser. Ved den resolutte Handlekraft, som Zahle lagde for Dagen ved sit Ministeriums Dannelse, og ved dets ubestridelige Evne til at regere, lagdes Grunden til det radikale Venstres fremtidige Indflydelse paa Landets politiske Udvikling.

Selv til enhver Tid nogenlunde uafhængig af de økonomiske Tilstande har Zahle med redelig Uselviskhed uden Vaklen stillet sig paa den fattige, arbejdende Befolknings Side og har derved ydet et værdifuldt Bidrag til den sociale Betoning af det politiske Arbejdes Formaal, som har været det afgørende Bindeled mellem det radikale Venstres iøvrigt ret uensartede Bestanddele. Af vore ledende Mænd har han været den, hvis redelige Sindelag fandt mest ubetinget Tiltro. Utvivlsomt har han selv haft megen Tilfredstillelse af det frugtbringende Arbejde, han som Politiker har udøvet i Folkestyrets Tjeneste, og af den hjertelige Hyldest, han ved forskellige Afsnit af sit Liv har været Genstand for.

Lidt efter lidt har Zahle trukket sig tilbage fra den fremtrædende Position, han indtog. Hans Virksomhed som Justitsminister i de sidste 6 Aar har været rettet alene mod det omfattende Lovgivningsarbejde, han paatog sig, og uden at tage Del i den almindelige Politik, har han her endnu en sidste Omgang udrettet et stort Arbejde for en fuldstændig Ændring i Samfundets Stilling til de Lovovertrædere, som for hans Bevidsthed er mere ulykkelige og forfordelte i Livsvilkaarene end andre. Hans Straffelov er Udtryk for den klare Hensigt at gøre dem til gode Borgere i det Omfang, det er muligt. Maaske er dette

det Omraade, hvor hans humane Sind har fundet den største Tilfredsstillelse og givet sig de smukkeste Udslag.

Efter at han ogsaa har trukket sig tilbage fra sit Embede, har han dog sit Landstingsmandat igen, og her bør vi holde ham fast. Det er trygt at se ham iblandt os, fri for alle Pretentioner, iagttagende, klog og velvillig, optaget af, at vort Arbejde tager Sigte paa den saglige, dybtgaaende Udredning af Problemernes retfærdige Løsning, som altid var hans Styrke i Partiet, i Rigsdagen, i Ministeriet.

Dansk Told- og Handelspolitik.

Af Partisekretær *Johs. Christiansen.*

I.

Dansk Handel med Omverdenen var i det 17. og 18. Aarhundrede præget af en Toldpolitik, der — udfra Tidens merkantilistiske Ideer — nærmest havde prohibitiv Karakter. Forbud baade mod Indførsel af færdige Varer og mod Udførsel af Raastoffer samt vidtdreven Støtte til hjemlig Industri, Handel og Skibsfart betragtedes slet og ret som forstandig Handelspolitik.

Dette System blev imidlertid drevet *saa* vidt, at det populært sagt aad sig selv op. Ved den store Toldforordning af 1797 kom saa det Omslag, der gav Danmark Æren af at være i første Række blandt Datidens Nationer henimod friere og mere hensigtsmæssige Handelsprincipper, idet det dog maa tilføjes, at man gik overordentlig forsigtigt tilværks. I sin i 1840 udgivne Bog om Toldvæsen karakteriserede W. C. F. Sponneck den ny Toldforordning saaledes: „Den er ikke blot en af dansk Lovgivnings bedste Arbejder, men tillige et af de skjønneste Mindesmærker, som den evropæiske Toldhistorie har at opvise."

Den store Handelskrise i 1799, den følgende Fastlandsspærring under Napoleonskrigene, Danmarks Valutavanskeligheder, som førte til Statsbankerotten i 1813 og Norges Adskillelse fra Danmark var tilsammen Forhold, som naturligt rystede den ny Handelspolitik i sin Grundvold; man slog igen ind paa den gamle Linje, men fra omkr. 1814 vendte man dog i det store og hele tilbage til Frihandelskursen af 1797 — en Kurs, som bl. a. England jo først satte en Menneskealder senere.

Toldloven af 1. Maj 1838 førte den i 1797 anslaaede Linje videre. Importen af Raa- og Hjælpestoffer frigjordes yderligere, Satserne for forarbejdede Varer nedsattes og Udførselstolden indskrænkedes mærkbart, ligesom der indførtes Bestemmelse om periodiske Revisioner. Paa Stænderforsamlingen i

Roskilde kunde det da ogsaa fastslaas, at dansk Toldpolitik var „et af de liberaleste Systemer i de europæiske Lande". — I 1852 ophævedes Udførselstolden for Hornkvæg og 1857 faldt den for dansk Handel saa generende Øresundstold.

Samme Aar forelagde Regeringen Forslag til en helt ny Toldov, stadig forfølgende den frihandelsprægede Linje; det genfremsattes 1862 i en lidt ændret Skikkelse, og i denne vedtoges det 1863 — en Toldlovgivning, som derefter bestod lige til 1908, da vor næste store Toldlovsrevision som bekendt foretoges. — Det skortede forøvrigt ikke paa nye Revisionsforsøg i disse 45 Aar; af saadanne blev der foretaget ikke mindre end *sytten*. Men de politiske Forhold i forrige Aarhundredes sidste 30 Aar var jo mere end vanskelige for Lovgivningsarbejde af denne Art; nok er det: ingen af de mange Forsøg førtes igennem. Kun for to Varers Vedkommende skete der en Ændring, nemlig i 1891, hvor Sukkertolden og Raffineringsbeskyttelsen nedsattes, medens derimod Roesukkerindustriens Beskyttelse steg, og hvor Tolden paa Petroleum nedsattes med tæt ved 50 pCt.

Mod disse Aars konservative Regering og Landstingsflertallets Ønsker om protektionistiske Ændringer stod Folketinget med sit Krav om yderligere frihandelspolitiske Skridt, og i April 1895 naaede man saa vidt som til Nedsættelse af den parlamentariske Toldlovskommission, der afgav Betænkning allerede i December Aaret efter. Hovedsynspunkterne i Betænkningen var:

1. Toldlettelse for absolute Livsfornødenheder og virkelige Nødvendighedsartikler;
2. Forhøjelse paa egentlige Luksusvarer;
3. Handelens og Omsætningens Lettelse;
4. Billige Raa- og Hjælpestoffer for Industrien;
5. Regulering af Beskyttelsen til Værn af Industri og Haandværk mod overvægtig Konkurrence uden at kræve væsentlige Ofre hos Befolkningen ved Fordyrelse af almindelige Brugsartikler.

Disse Hovedsynspunkter deltes ikke absolut af Folketingets Flertal, og et i 1897 fremsat Forslag, som fulgte Kommissionens 5 Punkter, lod sig ikke gennemføre. Der gjordes i de følgende Aar nogle yderligere Forsøg, der imidlertid alle strandede, tilsidst i det væsentlige, fordi Landstinget krævede en Toldindtægtsnedgang paa 5½ Mill. Kr. kompenseret ved en Forhøjelse

af — Brændevinsafgiften. — Saa kom imidlertid Systemskiftet, og efter at det ny Styre havde faaet Skattereformen fra Haanden, toges der fat paa Toldlovsspørgsmaalet, idet Overvejelser og Forberedelser af den forestaaende Revision i alt væsentlig byggede paa det af den parlamentariske Kommission tilvejebragte Materiale.

II.

Efter Toldloven 1908.

Hovedlinjerne i Toldloven af 5. Maj 1908 var en Nedsættelse af Tolden paa Livsfornødenheder, Forhøjelser paa Luksusvarer, Nedsættelse eller Ophævelse af Tolden paa Raa- og Hjælpestoffer samt en Formindskelse af den da gældende Industribeskyttelse. — Nedsættelserne androg ca. 12 Mill. Kr., medens Forhøjelserne skulde give 3—4 Mill. Men Statens samlede Toldindtægter dengang var ogsaa kun alt ialt ca. 34 Mill. Kr. aarlig.

Den Nettonedgang i disse Indtægter paa godt 8 Mill. Kr., som den ny Toldlov betød, kompenseredes delvis gennem en 4 Mill. Kr.s Stempelafgift paa Spiritus og en 2½ Mill. Kr.s Forhøjelse af Arveafgiften. Resten skaffede Toldreformen ikke Dækning for. — I Rigsdagen havde Lovforslaget mødt megen Modstand, dels af Højre, der søgte Forslaget ændret i protektionistisk Retning, dels af det radikale Venstre, der fandt Forslagets frihandelspolitiske Tendens for svag, og som da ogsaa stemte imod, da Sagen efter lange og besværlige Forhandlinger, sidst i Fællesudvalg, endelig kom til Enestebehandling i Folketinget.

Nogen Revolution i dansk Erhvervsliv betød denne Lov naturligvis ikke; den var højst Udtryk for en moderat Frihandel i naturlig Forlængelse af den hidtidige Udvikling paa dette Omraade. Men ses Loven paa Baggrund af Forholdene, som disse da havde formet sig ude i de europæiske Fastlandsstater, hvor Protektionismen var blevet yderligere befæstet i Aarhundredets Begyndelse, placerede den dog Danmark som et af de handelspolitisk mest frie Lande.

Loven byggede paa Enkelttariffer og ordnede Varegrupperne i alfabetisk Orden med ialt 301 Positioner, hvoraf 52 for helt toldfri Varer; af disse kan nævnes Jern og Staal i Plader, Blik, Baand, Stænger, Gummi, forsk. Kemikalier, Petroleum samt (efter 1913) tillige Kul og Koks; Metalvarer, Farve, Olier, Tøm-

mer etc. fik væsentlige Nedsættelser; „unævnte Varer" nedsattes fra 10 til 7,5 pCt. af Værdien. Iøvrigt anvendte Loven i det store og hele Vægttold; Værditold indførtes kun for 14 Positioner (før endog kun 3).

Det viste sig forøvrigt ret snart, at Værditold-Principet var for spinkelt udtrykt i Loven. I Forhold til Indførslen i 1901—08 (gennemsnitlig 491 Mill. Kr.) udgjorde Tolden i disse Aar 7,3 pCt., men i 1911—13 (713 Mill. Kr.) kun ca. 5 pCt., og selvom dette naturligvis i nogen Grad skyldtes Toldnedsættelsen, er der dog ingen Tvivl om, at det ogsaa hang sammen med den Kendsgerning, at Vægttold-Principet ikke evnede at holde Stik overfor den Prisstigningsperiode, der netop satte ind i Aarene op mod Verdenskrigen. *Under* Verdenskrigen blev dette Forhold yderligere stærkt skærpet, og der rejstes da ogsaa stadig Røster for en Ændring mere i Retning af Værditold, uden at saadanne Røster dog formaaede at trænge helt igennem.

I Aarene fra 1914 tegnede Forholdene, som man vil erindre, saa urolige paa snart sagt alle Omraader, at Betydningen af Toldloven i Retning af hæmmende eller fremmende Virkninger i dansk Erhvervsliv selvsagt ikke lader sig gøre op.

Der foretoges i 1917 nogle Forhøjelser paa Tobak, Cigarer og Cigaretter samt paa Øl, ligesom man i 1919 skred til en Forhøjelse paa Motorvogne, Chassis'er og Karosserier; til Gengæld reduceredes Tolden paa Avispapir fra 5,5 Øre til 1,5 Øre pr. kg. Ellers skete der ingen Ændringer, dette forbød de af Verdenskrigen skabte Forhold simpelthen, før efter 1921, i hvilket Aar Ministeriet Neergaard lod udarbejde Forslag til en almindelig Toldlovsrevision. Vel kom en saadan ikke i Stand — Regeringens Forslag naaede ikke længere end til Folketinges Toldlovsudvalg — men der gennemførtes Tid efter anden talrige *partielle* Ændringer, ligesom ogsaa en saakaldt teknisk Revision fandt Sted, saaledes at Retningslinjerne for dansk Toldpolitiks Udvikling paa en vis Maade førtes a jour. Af de tekniske Ændringer skal særlig anføres den nye Formulering af Straffetoldparagrafen, hvorved bl. a. Straffetoldens Maksimum blev væsentlig forhøjet.

Uanset selve Forslagets Stranding blev ved „midlertidig" Lov en Række af de foreslaaede Værditoldsatser for Luksusvarer sat i Kraft, hvorved Værditolden fik en forholdsvis større Plads i vor Toldlovgivning, end tidligere; denne Overgang fra Vægt- til Værditold er senere ført videre ved de Tarifændringer, som Tid efter anden er gennemført.

III.

De store Toldforhøjelser 1922—24.

Naar der fra et enkelt Partis (Venstres) Side i det sidste Aars Tid er ført en Argumentation, som om dette Parti var Frihandelens sandeste Ven, maa Ministeriet Neergaards ret krasse Toldperiode fra 1922—24 paa en eller anden mærkelig Maade være skubbet tilbage i Erindringen.

Lad os tage selve Forslaget først; det angav jo *Linjen* i Partiets Toldpolitik. Ifølge dette Forslag vilde Toldindtægterne blive *forhøjet med ca. 17 Mill. Kr.,* hvoraf de 10 Mill. regnedes væsentligst at falde paa *Nødvendighedsartikler,* i første Række Manufakturgruppen, Beklædningsgenstande og Metalvarer (Husgeraad o. lign.) — Paa Linnedvarer, Bomuldsvarer og rene Uldvarer vilde Tolden blive mere end fordoblet; store Forhøjelser faldt paa Spader, Skovle, Grebe, Økser, Kakkelovne, Komfurer, Sengestel, Pander, Gryder, Spande, Lænkegrimer osv. — Forhøjelser, der i mange Tilfælde ligeledes naaede op til en Fordobling; ja, for Transportspande foresloges Tolden endog sat op fra 120 til 350 Øre pr. Stk., altsaa endog en Tredobling!

Det ses, at Venstres Toldlovsforslag i høj Grad vilde ramme Landbruget, og dettes officielle Organ, Landbrugsraadet, gik da ogsaa ved en Skrivelse i Vinteren 1921—22 skarpt imod Tanken om at gennemføre et saadant Forslag.

Dette skete, som allerede nævnt, da heller ikke; Venstre blev bange for sit eget Værk, da det kom til Stykket. Derimod gennemførtes der ved Konservatives Hjælp en Række saakaldt „midlertidige" Toldforhøjelser i Stedet for. Her skal anføres følgende:

Toldsatsen for Vin var efter 1908-Loven 80 Øre pr. Liter for Vin paa Flasker og 25 Øre pr. kg for Vin paa Fustager; de forhøjedes nu til: 6 Kr. pr. Liter for Champagne, 4 Kr. pr. Liter for anden Vin paa Flasker og fra 75 til 115 Øre pr. kg for Fustagevin. — Disse „midlertidige" Forhøjelser gjordes snart efter permanente. — I 1923 gennemførtes et „Toldværn" for den hjemlige Produktion af Cigarer og Skotøj. For sidstnævnte Varegruppe bortfaldt „Værnet" virkelig senere, men for Cigarindustrien blev det staaende lige til 1927, og da *forhøjedes* dets Satser endog fra de oprindelige 320 Øre pr. kg til 450 Øre pr. kg; samtidig gjordes de af 1. Febr. 1924 forhøjede Toldsatser for Raatobak, Cigaretter og Røgtobak *permanente.*

Ved Lov af 1. Febr. 1924 gennemførte Venstre endvidere følgende Toldforhøjelser:

Rosiner, Svedsker, Figner og andre tørrede Frugter fra 5,24 og 40 Øre til 50 og 100 Øre pr. kg.

Forsk. Krydderier fra 3 Kr. til 10 Kr. og fra 12 og 30 Øre til 60 Øre pr. kg.

Silkegarn fra 3 til 5 Kr. pr. kg.

Blonder o. lign. forhøjedes med 50 pCt., Gulvtæpper fik en lignende Forhøjelse.

For Raatobakker og Cigaretter *fordobledes* Satserne og for Røgtobakker sattes de op fra 120 Øre til 230 Øre pr. kg. — Under det demokratiske Styre bortfaldt Forhøjelserne for tørrede Frugter, Frugtmos og Krydderier, men i 1928, da et Venstreministerium paany var traadt til, gjordes alle de øvrige Forhøjelser permanente, for saa vidt de ikke allerede var det i Henhold til Loven af 1927. — Endelig skal endnu nævnes Indførelsen af Banderole-Systemet for Vin og Spiritus, motiveret ved Nødvendigheden af at bekæmpe Smugleri og Smughandel.

Paa Baggrund af hele denne Toldpolitik, der saa uomtvistelig er knyttet til Venstres Navn, kan Partiet ikke uden at appellere til Smilet søge den Forestilling opretholdt, at det er et særlig rensindet Frihandelsparti. Dertil taler Historiens Stemmen det *for* tydeligt imod det. Naar hertil kommer dets Leflen gennem Kriseaarene med de Konservative i alle Spørgsmaal vedrørende Forbrugsbeskatning kontra direkte Beskatning, har man tilsammen et Billede af Partiet Venstre, som er alt andet end flatterende ogsaa paa dette Omraade. —

Vi skal i denne Afhandling komme nærmere ind paa dansk Toldpolitik i selve Kriseperioden. Dels er disse Aar saa tæt inde paa Livet af os, at Enkelthederne er let tilgængelige for enhver, som søger Oplysning derom; dels er de Smaaændringer, der har kunnet være Tale om, i Virkeligheden ganske uvæsentlige. Det har været enkelte Forhøjelser paa nogle rene Luksuspositioner; til Gengæld er der sket Nedsættelser paa en Række Forbrugsartikler, Halvfabrikata og Raavarer, nemlig i Henhold til Englandskontrakten af 1933. Her ud over maa nævnes, at Kaffetolden er blevet forhøjet som Følge af, at Landstingets Flertalspartier nægtede sin Medvirkning til at dække vedtagne Kriseudgifter med direkte Skatter. Iøvrigt vil det erindres, at Regeringen i Samlingen 1934—35 netop stillede Forslag om at give den saaledes forhøjede Kaffetold en klækkelig Nedsættelse (17 Øre pr. kg), mod at kompensere med en Skat paa store Indkomster og Aktieselskaber, men at dette Forsøg ligeledes strandede paa Venstres og Konservatives Modstand.

Alt ialt kan det siges, Danmark under den nuværende Rege-

ring — trods Udlandets voldsomme Told- og Afspærringspolitik — er gaaet Kriseaarene igennem uden væsentlige Forskydninger i toldmæssig Henseende. Det er foran paavist, at Statens Toldindtægter i Aarene lige efter 1908-Loven udgjorde en 7—8 pCt. af Indførselsværdien; for Statens sidste Regnskabsaar var Forholdsprocenten mellem de to Størrelser omkring 7,4. Altsaa noget nær det samme.

IV.

Dansk Handelstraktat-Politik.

Der har fra konservativ Side gennem Aarene, navnlig i den sidste Tiaarsperiode, været ivret stærkt for at føre Danmark ind i en mere aktiviseret Handelspolitik. Man har krævet Opsigelse af vore Traktater, uanset at disse hvilede paa Mestbegunstigelses-Systemet; man har talt, i de senere Aar endog stærkt, for en Handelspolitik, baseret paa Dobbelttarifer og Differential-Told, d. v. s. forskelligartede, i Forhold til de forskellige Landes Køb hos os varierende Toldsatser.

Alle saadanne Opfordringer til at begive sig ud paa handelspolitiske Eventyr har det store Flertal indenfor dansk Lovgivningsmagt dog hidtil afvist. Lad os et Øjeblik se paa den historiske Baggrund for denne Afvisning.

I næsten 300 Aar har Danmarks Handelspolitik bygget paa Mestbegunstigelses-Principet. Efter dette Princip afsluttedes Overenskomsten med Storbritannien af 1660 og af 1670, Overenskomsten med Nederlandene af 1701; Princippet findes desuden i Traktaterne med Portugal 1766, med Marokko 1767 og med Spanien. Det var i disse Traktater den *ubetingede* Mestbegunstigelses-Klausul, der gjaldt, hvilket ligeledes var Tilfældet med Traktaten af 1818 med Prøjsen og af 1827 med Mexico.

Fra det Tidspunkt at regne, hvor Nordamerikas Fristater begyndte at optræde selvstændigt paa den handelspolitiske Kampplads, blev det efterhaanden den *betingede* Klausul, som vandt Indpas i de europæiske Stater; dette gælder navnlig for Perioden fra omkr. Aar 1800 til ca. 1860, da Frihandelsbevægelsen satte ind ogsaa *udenfor* Englands Grænser. Danmark holdt sig den imidlertid paa Afstand for saa vidt det drejede sig om de foran nævnte Traktater. Derimod kom den betingede Klausul ind i de 8 Traktater, som vort Land sluttede i de tre sidste Tiaar før 1860, nemlig med Brasilien (1828, Venezuela (1838), Sardinien (1843) og Grækenland (1846); desuden med Nordamerika (1826), Frankrig (1842), San Domingo (1852) og Liberia (1860); de sidste fire Traktater er i Kraft endnu.

Som man ser, bevarede Danmark sin autonome (selvstændige) Toldpolitik. Denne blev haardt trængt i Aarene efter 1860, da europæisk Handelspolitik gled over i det saakaldte Tariftraktat-System, der bygger paa Tarifer (Toldsatser), som aftales indbyrdes mellem de paagældende Lande. Helt udenfor dette System magtede vi da heller ikke at holde os. Et lille Tilløb til Tarifsystemet var allerede gjort i 1831 i en Traktat med Rusland; Aarsagen var dog mere af politisk end af handelsmæssig Natur. Men her ud over maatte vi — da Tarifsystemet var saa vidt fremskredet, at det omfattede baade Vest- og Mellemeuropa — gaa ind paa Systemet i Traktaterne med Spanien og Portugal i Slutningen af forrige Aarhundrede. Spanien opsagde ganske simpelt sin Handelsoverenskomst med os, og da vi havde, navnlig for Islands Vedkommende, meget betydelige Eksportinteresser at varetage, saa Regeringen sig nødsaget til at stille Forslag om en ændret Traktat, der imødekom de fra Spanien fremsatte Krav.

Nogen let Gang fik Forslaget ikke, idet Folketingets Flertal modsatte sig Fravigelsen af hidtil gældende dansk Handelspolitik (Mestbegunstigelsessystemet). Det tog ikke mindre end 10 Aar, inden hele denne Sag bragtes til en Afslutning ved en Aftale med Spanien om, at dettes Varer fremdeles behandledes som mestbegunstigede i Danmark, medens samtlige de Varer, som danske Eksportører var interesseret i, skulde fortoldes efter de spanske Minimalsatser. — Ængstelsen for, at dette „Skridt til Siden" i Danmarks traditionelle Toldautonomi skulde drage Konsekvenser med sig i vort Forhold til andre Lande, viste sig heldigvis ubegrundet, hvilket dog nok især skyldtes den lykkelige Omstændighed, at samtlige danske Varer i Løbet af ganske faa Aar uden Forskel betragtedes som mestbegunstigede i Spanien.

Bortset fra Traktaterne med Spanien og Portugal stod Danmark altsaa fast paa sin autonome Toldpolitik, Mestbegunstigelsessystemet. Og det var vist godt det samme. Et bemærkelsesværdigt Fingerpeg i saa Henseende afgav de Forhandlinger, som fra dansk Side førtes i Aarene 1905—08 om en eventuel Trariftraktat.

Tyskland stod paa dette Tidspunkt som den førende europæiske Nation i Henseende til Tariftraktat-Principet. Ved den dansk-prøjsiske Handelsoverenskomst af 1818 havde vi Ret til Mestbegunstigelse; lignende Ret havde vi Tid efter anden erhvervet os hos en Del andre tyske Enkeltstater. Men nu gjaldt det jo *det tyske Rige,* og Situationen var saaledes alt andet

end ligetil. Da Toldrevisionen herhjemme paabegyndtes omkr. 1905, og da der iøvrigt fra tysk Side var blevet Tale om nogle temmelig generende Toldforhøjelser paa Heste og Brosten — to Udførselsartikler, Danmark var interesseret i — rejste Finansministeren det Spørgsmaal overfor Udenrigsministeriet, om Tidspunktet ikke var egnet til at indlade sig i Forhandlinger med Tyskland om en ny, almindelig Handelstraktat.

Udenrigsministeriet tilraadede Udsættelse; men da Finansministeren stadig pressede paa, gav man Gesandten i Berlin Instrukser om at indlede orienterende Samtaler med den tyske Regering. Det udviklede sig til formelige Forhandlinger — de sprængtes definitivt i December 1908 — og under disse stilledes fra tysk Side Krav om *Binding* af danske Toldsatser i ikke færre end 113 Tilfælde og *Nedsættelse* i 21.

Ganske vist reducerede Tyskland disse Krav en lille Smule og ganske vist brast det hele, fordi Danmark ikke vovede at gøre dette betydelige Brud paa sin traditionelle Traktatpolitik, men Tilfældet afgiver som allerede anført et uomtvisteligt Fingerpeg om, *hvor* vidtrækkende Konsekvenser det kunde have faaet, dersom Danmark — i Stedet for at fastholde sin autonome Linje paa dette Omraade — for Alvor havde kastet sig i Armene paa disse Aars europæiske Tariftraktat-Politikere.

Ny-Merkantilismen indledes.

Med Verdenskrigen 1914 sprængtes med ét Slag alle Systemer. Kyndige mener, at selv om Krigen ikke var kommet, vilde Mestbegunstigelsessystemet dog maaske have staaet for Fald. Nok er det, at der allerede før Krigen var udarbejdet Forslag fra de to handelskrigende store Magtgrupperinger til nye økonomiske Faktorer, under hvilke de „neutrale" Lande syntes at ville faa ringere Kaar. Særtraktaterne syntes at skulle blive Fremtidens Løsen.

Da Krigen var forbi, faldt i de liberalt prægede Lande Størsteparten af de i de frie Handelsforhold skete Indgreb. Hos en Række andre Stater, ikke mindst i de nydannede, var der imidlertid udprægede Tendenser til ikke alene at bibeholde, men udvide de handelspolitiske Restriktioner. Ind- og Udførselsforbud, Kontingenteringer og de af Selvforsyningshensyn skabte stadig forhøjede Toldsatser blev som en Barrikade, over hvilken den i en Del Lande endnu bevarede handelspolitiske Fornuft ikke magtede at trænge frem. Det var den saakaldte Ny-Merkantilisme, der rejste Hovedet, og det saa ikke ud til, den agtede at sænke det saa snart igen.

Under hele denne Udvikling og ud fra Ønsket om at staa rustet bedst muligt til de Traktatforhandlinger, som det var at vente, vilde komme, nedsatte daværende Udenrigsminister *Erik Scavenius* i Marts 1919 en Traktatkommission med følgende tre Hovedformaal:

1) at indsamle og bearbejde Materiale til Belysning af den handelspolitiske Udvikling i nærmeste Fremtid;
2) at tage Stilling til almindelige og specielle Ændringer i vort bestaaende Traktatsystem;
3) at behandle Forslag ang. Afsluttelse af Handelstraktater med de Lande, hvis Traktater var opsagt under Krigen, samt med de Lande, med hvilke vi ingen Traktat havde.

Foruden at røgte disse Hovedopgaver traadte Komissionen i nær Forbindelse med tilsvarende Organer i Norge og Sverige, hvorved visse Fælleslinjer blev trukket op. Et særligt Resultat blev „den skandinaviske Forbeholdsklausul", der — hvad angaar de af Danmark afsluttede Traktater — fik følgende Ordlyd:

„(Medkontrahenten) vil ikke i Kraft af denne Traktats Bestemmelser kunne gøre Krav paa de Fordele, som Danmark har givet eller i Fremtiden maatte give Norge eller Sverige eller begge disse Lande, saalænge disse Fordele ikke gives til andre Stater end de foran anførte!"

Paa Grundlag af denne Klausul har det været muligt at holde Vejen aaben for et mere intimt økonomisk Forhold mellem de tre skandinaviske Lande. — En anden Ændring i vor Traktatpolitik drejer sig om en lignende Forbeholdsklausul, indført af Hensyn til Island. — Endvidere maa nævnes, at man ved Toldloven af 1922 ændrede Straffetoldparagrafen af 1908 (vedrørende *særlige* Toldpaalæg overfor Lande, der behandler danske Skibe og Udførselsvarer ugunstigere end andre Landes) saaledes at Straffetolden kunde gives en skærpet Anvendelse.

Med Hensyn til Tarifkommissionens 3. Hovedopgave skal anføres, at der i Aarene efter 1922 afsluttedes en Række Handelstraktater, dels med de efter Krigen opstaaede nye Stater, dels med forskellige andre Lande, som havde opsagt deres Overenskomster. Mest Betydning for os var det at faa vort Forhold ordnet til Tyskland, der fra omkr. Midten af 1925 slog ind paa en Politik, som paa ret tydelig Maade tenderede mod en tysk Agrarbeskyttelse. Det drejede sig navnlig om Heste, Kød

og Slagteriaffald, om hvilke Varer der opnaaedes Overenskomster 20. Marts 1926 og 8. Oktober 1927. Vi fik desuden Aftaler oprettet med Spanien, Portugal, Siam, Grækenland og Østrig. — Senere igen er der truffet Overenskomster med Kina og Persien 1928, og med disse Overenskomsters Indgaaelse er man naaet op til Aarene, hvor Verdenskrisen begyndte at sætte ind, og under hvilken nye og yderst vanskelige Vilkaar indtraadte for dansk Handelssamkvem med Omverdenen.

V.

Aarene under Verdenskrisen.

Tiden efter den store Krig opfyldte *ikke* de Forventninger til friere Forhold for Verdensomsætningen, som mange havde troet og ventet. Nye Stater skabtes og dermed helt nye Toldgrænser, gamle flyttedes efter Hensyn, som ofte krydsede de økonomiske; de nye Stater søgte i videst muligt Omfang at være sig selv nok. De Forenede Stater lukkede sig af for Omverdenen, og i Europa opretholdtes som Levn fra Krigsaarene al Slags Afspærring, hvortil knyttedes højere Toldhindringer.

En Tid lang lettedes de økonomiske Forhold ved rigelig Laangivning fra Amerika, der jo havde trukket Penge hjem i Overflod. Til modsat Side trak imidlertid de særegne Vanskeligheder, som opstod gennem Tysklands Krigsskadesbetalinger, idet disse i det væsentlige kun muliggjordes ved Storleveringer af Varer. Herved bragtes Forstyrrelser i de Landes nationale Afsætningsvilkaar, som skulde modtage de tyske Varer, saa de maatte stærkt begrænse Tilførslerne fra andre Lande, saa ogsaa disse Tid efter anden fik Virkningerne at føle.

Paa fransk Initiativ (*Loucheur)* tog Folkeforbundet Spørgsmaalene op og sammenkaldte i 1927 *den økonomiske Konference* i Genève. Den enedes ogsaa om det Hovedsynspunkt, at et friere Handelssamkvem mellem Landene var den bedste Vej til en Bedring, og den udtalte sig for en naturlig Arbejdsdeling mellem Folkene.

Der skete i de to følgende Aar adskillige Tilløb til at virkeliggøre et saadant Program, bl. a. gennem en fransk-tysk Handelstraktat, ligesom der paa Folkeforbundets Tilskyndelse foretoges Ophævelse af Ind- og Udførselsforbud i enkelte Stater. — 1930 holdtes en ny økonomisk Konference (under Forsæde af Danskeren Grev *Moltke)* med det Formaal at fremme „den økonomiske Afrustning". Men — Konferencen kom til at staa i Krisens Tegn! Man fik ganske vist truffet Aftale om en *Told-*

vaabenhvile. Dog, Verdenskrisen var i fuld Udvikling og fremkaldte hurtig en Tilstand, der ganske gik paa tværs af de Ideer, hvorom man havde samlet sig. Det siger sig selv, at Arbejdet under de givne Vilkaar hurtig maatte gaa i Staa.

Og derefter brød Uvejret for Alvor løs. Det regnede ned med Afspærringsforanstaltninger af enhver Art: Toldforhøjelser, Indførelsesforbud, Kontingenteringer, Valutarestriktioner, saaledes som vi alle husker det — saa meget mere, som vi stadig har samtlige disse Lammelser af det frie Samkvem tæt inde paa Livet af os den Dag i Dag. Frihandelens faste Borg, England, holdt sig længst, men ogsaa den maatte falde. Det var sort i sort, hvorhen man end vendte sig.

Man kan sige, at alt dette udvikledes nærmest under *Tilfældighedens* Tegn. Tydeligst udtalt laa bag det altsammen Selvforsyningstanken, fremkaldt dels af økonomiske, dels af forsvarspolitiske Hensyn. Men lidt efter lidt fremstod der en Slags Teori; Ordet *Planøkonomi* blev en fremherskende Glose i Nationaløkonomernes og Politikernes Overvejelser og Udtalelser. Ny-Merkantilismen tog Syvmilestøvler paa.

For et Land som Danmark maatte hele denne Udvikling blive af skæbnesvanger Art. Det havde til Dato fastholdt og hævdet sin paa Mestbagunstigelsesprincipet hvilende autonome Handelspolitik. Dette gør Danmark fremdeles. Det har endnu med overvejende Majoritet afslaaet alle Fristelser til at indlade sig med „moderne" Toldsystemer, baade hvad angaar Dobbelttarif og Differentialtarif. Alene ved Hjælp af sin Valutapolitik har det til Dato ikke alene hævdet, men i de tre Aar, der nu er forløbet siden Krisens Bølgedal lagdes agter, endog i betydelig Grad *bedret* sin økonomiske Stilling.

Danmark har maattet træffe nye Handelsaftaler hvilende paa Gensidighed, endda i forholdsmæssig mange Tilfælde; men med Undtagelse af en Del nærmere afgrænsede *Toldnedsættelser* (overfor England) og ganske enkelte finanspolitiske Toldforhøjelser paa Ikke-Nødvendighedsartikler — hertil endda *tvunget* af de indrepolitiske Magtfaktorer — har vort Land været i Stand til at fastholde sin principielle Frihandelslinje usvækket.

Med England sluttede vi den store, treaarige Handelstraktat af 1933, hvorved vi sikrede os en taalelig Basis for den Landbrugsproduktion, der under Verdenskrisens særegne Karakter ellers let kunde være blevet dansk Samfundsøkonomis Achillespæl. Med Belgien, Svejts, Portugal, Marokko, Ægypten og endnu flere sekundære Aftagere er der oprettet partielle Aftaler, som sammenlagt har været vort Hovederhver til megen

Nytte. Med vor store Nabostat mod Syd er et betydelig udvidet Handelssamkvem under relativ gunstig Udvikling, og for Tiden er nye Forhandlinger med England om 1933-Aftalerne netop paabegyndt. — Af adskillig Nytte har tillige været den Oslo-Konvention, hvori Danmark er Deltager.

Alt ialt tør det siges, at der i hvert Fald ikke fra dansk Side er pustet til den Ild, som har truet med ganske at fortære de liberale Samhandelsideer, som var fremherskende indenfor en betydelig Del af Vest- og Nordeuropa i forrige Aarhundrede. At ogsaa vort Land under den Afspærringens Taabelighed, som har grasseret i det sidste Tiaar saa at sige over hele den øvrige Klode, har maattet skride til visse økonomiske Forsvarsforanstaltninger, er en Sag for sig. Kun Taaber kan angribe dansk Statsstyre herfor.

— — —

Vi har i denne — i Forhold til det overvældende Stof, som foreligger — stærkt sammentrængte Fremstilling af dansk Told- og Handelspolitik siden 1660 søgt at trække nogle Hovedlinjer op for denne Politiks Udvikling og Karakter. Frem af Billedet træder et Danmark, som under skiftende Tiders Vanskeligheder af vekslende Omfang og Karakter i det store og hele har evnet at fastholde sin i 1797 fastlagte Linje af udtalt Liberalitet. Om dette fortsat vil være muligt, kan ikke afgøres i Dag; det beror paa mange Ting; først og fremmest paa, hvad den øvrige Verden vil.

Foreløbig maa vi lempe os gennem Tidens Vanskeligheder saa godt, vi kan. Dernæst maa vi støtte af al vor Magt de Bestræbelser, som fra *mange* Sider udfoldes for at standse Staterne paa den økonomiske Uklogskabs Vej, ad hvilken de nu vandrer. Der *er* Tegn til, at de vil være ved Vejs Ende indenfor en nærmere Fremtid. Men spaa herom kan ingen med nogen Grad af Sikkerhed. Vi kan kun haabe paa, at Taabelighedens og Forvirringens Tid en Dag vil være forbi. Indtil da maa vi under størst mulig Enighed søge at overvinde Vanskelighederne paa bedst mulig Maade, saaledes som vi efter Evne har gjort det hidtil.

Landbrugets Forrentningsprocent.

Af Folketingsmand, Konsulent *Aage Fogh.*

Under den afsluttede Valgkamp var Landbrugets Forrentningsprocent et stadigt Stridsemne. Nogle var af den Opfattelse, at Forrentningsprocenten var et sandt Udtryk for den almindelige økonomiske Tilstand indenfor Landbruget, medens andre stædigt fastholdt, at Forrentningsprocenten kun havde Betydning for Vurderingen af de allerbedste Landbrug her i Landet. Ja, enkelte lod forstaa, at man havde udvalgt de 200 bedste Landbrug for at benytte dem som Grundlag for den foretagne Beregning.

I det følgende skal jeg forsøge at give en Redegørelse for det Grundlag, hvorpaa Forrentningsprocenten beregnes.

Som bekendt er der her i Landet oprettet et betydeligt Antal Regnskabsforeninger, der antager en særlig regnskabskyndig Mand, oftest en Landbrugskandidat, til at føre Regnskabet ude paa Gaardene.

Deltagerne foretager de daglige Optegnelser over Udgifter og Indtægter, ligesom der føres forskellige Optegnelser angaaende Forbrug af egne Produkter o. lign.

Regnskabsføreren begynder Regnskabsaaret med en Statusopgørelse. Han møder paa Gaardene med visse Mellemrum, helst hver Maaned, og overfører da Ejerens Optegnelser til de anvendte Regnskabsbøger. Aaret sluttes igen med en Statusopgørelse.

Paa dette Grundlag arbejder ca. 70 Regnskabsforeninger med ca. 5000 Medlemmer. Disse Foreninger har igen Tilslutning til Det landøkonomiske Driftsbureau, et Kontor, der ledes af Prof. O. H. Larsen.

Driftsbureauet modtager ca. 800 af de ovennævnte ca. 5000 Regnskaber, men *det er en udtrykkelig Forudsætning, at de Regnskaber, der indsendes, saa vidt muligt skal svare til Foreningens almindelige Standard,* saaledes at de 800 Regnskaber,

der danner Basis for Driftsbureauets Publikationer, er et sandt Udtryk for de 5000 regnskabsførende Landbrug.

Da Driftsbureauet kun raader over meget begrænsede Midler, maa Bearbejdningen af de indsendte Regnskaber nødvendigvis strække sig over lang Tid, ca. 1 Aar. Dette Forhold medfører, at det Landbrugsregnskab, der begyndes ude paa Gaardene i Foraaret 1933 og sluttes i 1934, først er færdigbehandlet i Efteraaret 1935.

Enhver vil forstaa det hensigtsmæssige i at fremme Bureauets Arbejde, saaledes at Resultatet kan foreligge snarest muligt efter Regnskabsaarets Afslutning.

Dette Krav kunde efterkommes ved at antage saa stor en Stab af Medhjælpere, saa Bearbejdningen kunde foretages paa 3 a 4 Maaneder, men der kan opnaas omtrent det samme ved at foretage et skønsomt Udvalg af de 800 Regnskaber, f. Eks. ved at udvælge ca. 200 typiske Regnskaber og foretage en Bearbejdning af disse.

Denne sidste Fremgangsmaade anvendes af Bureauet, og naar vi nu i Efteraaret 1935 har modtaget Oplysning om, at Forrentningsprocenten for Aaret 1934—35 er 4,1 %, da skyldes det en Beregning, der er foretaget paa 200 af de indsendte Regnskaber.

Flere Aars Erfaring viser, at disse foreløbige Resultater meget nøje svarer til det endelige Resultat, der foreligger, naar samtlige 800 Regnskaber er behandlede.

Det er en Selvfølgelighed, at de forannævnte 5000 Landbrug, der danner Grundlaget for hele Driftsbureauets Arbejde, ikke kan tages som et absolut sikkert Gennemsnit for samtlige Landbrug her i Landet. Forskellige Ting synes at vise, at de regnskabsførende Landbrug ligger en Del over Gennemsnittet, men af det foran omtalte skulde det fremgaa, at man søger at lægge Forholdene saaledes til Rette, at de udsendte Resultater svarer saa nær til Landbrugets Gennemsnit som muligt.

Hvorledes beregnes Forrentningsprocenten?

Ved den regnskabsmæssige Opgørelse er der tre Faktorer, der har Indflydelse paa Forrentningsprocentens Størrelse, nemlig:

1. Ejendommens Bruttoudbytte.
2. Ejendommens Driftsudgifter.
3. Den i Ejendommen bundne Kapital.

I det følgende skal vi se lidt nærmere paa de tre Størrelser:

Ved Bruttoudbyttet forstaar vi *Værdien* af den samlede Bruttoproduktion, hvad enten den stammer fra direkte Salg af Produkter, Produkter leveret til Husholdningen, private eller andet Erhverv, eller andre Naturalier, der er leveret som Arbejdsløn, Forpagtningsafgift, Aftægt o. l. Desuden medregnes Beholdningsforøgelser og Forøgelse af Besætningens Værdi, for Besætningen udelades dog Konjunktursvingningerne.

I Regnskabsaaret 1934—35 var Bruttoudbyttet i Landbruget saaledes:

Bruttoudbytte Kr. pr. ha.

Ejendomsstørrelse	Under 10 ha.	10-50 ha.	Over 50 ha.
Salg af Planteavlsprodukter	51	48	91
Salg af Kvæg	314	221	177
Salg af Svineprodukter	301	188	134
Salg af Produkter fra andre Husdyr	118	44	20
Forskelligt	70	26	17
Samlet Bruttoudbytte...	854	527	439

Landbrugets Driftsudgifter:

Driftsomkostningerne i Landbruget bestaar dels af kontante Udgifter til forskelligt Indkøb, dels af Naturalydelser af forskellig Art, samt Arbejds- og Driftslederløn, ligesom eventuelle Beholdningsformindskelser indføres som Driftsudgift. For det mindre Landbrug andrager Ejerens Vederlag for Arbejde i Bedriften og Løn for Ledelsen af Bedriften et betydeligt Beløb.

Driftsomkostninger Kr. pr. ha. 1934—35

Ejendomsstørrelse	Under 10 ha.	10-50 ha.	Over 50 ha.
Legemligt Arbejde	267	141	116
Driftslederløn	66	56	42
Indkøb af Kraftfoder og Gødning...	206	99	83
Andre Indkøb	70	44	34
Forskellige Omkostninger	146	105	97
Ialt Driftsomkostninger...	755	445	372

Som det fremgaar af Tallene, andrager Husmandsbrugets Udgift til Arbejds- og Driftslederløn 333 Kr. pr. ha, men da praktisk taget hele Beløbet tilfalder Ejeren og hans Familie, synes denne Sag ikke særlig betænkelig.

Forskellen mellem Bruttoudbyttet og Driftsomkostningerne er lig med den Sum, der bliver til Forrentning af den i Landbruget bundne Kapital.

Landbrugskapitalen:

Landbrugskapitalen vurderes som Regel paa den Maade, at selve Ejendommen opføres til Ejendomsskyld. Besætning og Inventar opføres som ved Skatteangivelse. Ved en saadan Vurdering vil man praktisk taget aldrig naa til Ejendommens Handelsværdi, der sædvanlig ligger ca. 20—25 % over den skattemæssige Værdiansættelse eller den bogførte Værdi.

Landbrugskapitalens Størrelse og Fordeling Kr. pr. ha. 1934—35

Ejendomsstørrelse	Under 10 ha.	10-50 ha.	Over 50 ha.
Jord og Bygningers Værdi	2191	1498	1363
Besætningens Værdi	314	203	161
Inventar og Forraads Værdi.....	257	164	132
Samlet Landbrugskapital	2762	1865	1656

Paa Grundlag af de foran anførte Størrelser vil vi da finde den saakaldte Forrentningsprocent, det lille mystiske Tal, der vurderes og behandles saa forskelligt.

Landbrugets Forrentningsprocent 1934—35

Ejendomsstørrelse		Under 10 ha.	10-50 ha.	Over 50 ha.
Landbrugskapital	Kr. pr. ha.	2762	1865	1656
Bruttoudbytte	—	854	527	439
Driftsomkostninger	—	755	445	372
Rest til Forrentning.....	—	99	82	67
svarende t. følgende Forrentnings	%	3,6	4,4	4,1

Procenten varierer altsaa fra 3,6 i Husmandsbruget til 4,4 i de mellemstore Landbrug.

Som det fremgaar af denne Fremstilling, er *Landmandens egen og Familiens Arbejds- og Driftslederløn ført til Udgift forinden Forrentningsprocenten udregnes.*

Jeg fremhæver dette, fordi jeg ofte har mødt en Opfattelse, der giver sig følgende Udtryk: Der er intet til Forrentning, og aldeles ingen Arbejdsløn at hente ved Landbruget.

I de senere Aar har Forrentningsprocenten været ude for særdeles kraftige Svingninger. Jeg anfører Tallene for Perioden 1918—35.

Landbrugets Forrentningsprocent 1918—35

I Regnskabsaaret	1918—19	var Procenten 12,7	eller 8,3
	19—20	— 11,7	7,4
	20—21	— 8,2	5,8
	21—22	— 1,2	0,9
	22—23	— 5,6	4,5
	23—24	— 8,1	6,1
	24—25	— 9,1	6,4
	25—26	— 1,6	1,2
	26—27	— 1,3	1,1
	27—28	— 1,8	1,5
	28—29	— 6,2	4,9
	29—30	— 5,6	4,3
	30—31	— 0,6	0,5
	31—32	— ÷ 0,5	÷ 0,4
	32—33	— 2,9	2,3
	33—34	— 3,6	2,9
	34—35	— 4,1	3,2

Forskellen paa de to Talrækker stammer fra den forskellige Vurdering af Landbrugskapitalen. Den første Talrække er udregnet paa Grundlag af den bogførte Værdi, eller vi kan ogsaa sige den *skattemæssige* Opgørelse, den sidste Talrække er udregnet paa Grundlag af Ejendommens *Handelsværdi.*

Ved at betragte disse Tal maa man selvfølgelig indrømme, at der er Fremgang fra 1931 til 35, men for det første har man endnu ikke opnaaet normal Forrentning, og for det andet har de daarlige Aar efterladt sig store økonomiske Huller, der skal fyldes, derfor vil det være en paakrævet Opgave at søge Renten af Landbrugsgælden nedsat.

De voldsomme Svingninger i Landbrugets Økonomi føles selvfølgelig særlig stærkt af de Landmænd, der sidder med den

største Gæld. Det føles som en stor Uretfærdighed, at den Gæld, der stammer fra Ejendomskøb i den gode Periode 1918—25, da Priserne var meget høje, skal forrentes, som om der intet var sket i de vanskelige Aar fra 1930.

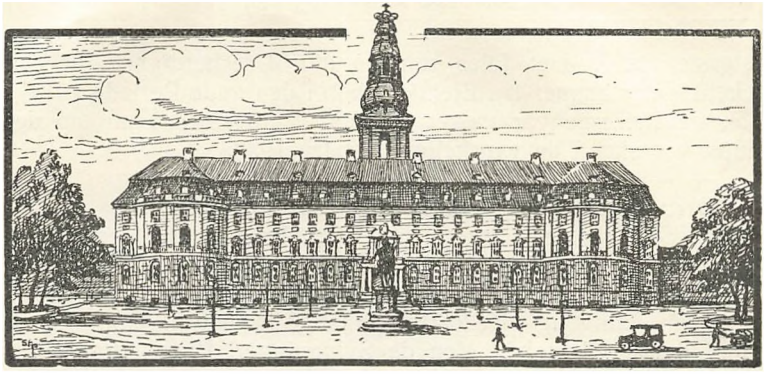
— — —

Driftsbureauets Publikationer hviler som nævnt paa et Materiale, der stammer fra ca. 5000 Landbrug. Disse regnskabsførende Landmænd antages at være over Middel med Hensyn til Dygtighed, og derfor vil de Forrentningsprocenter, der fremkommer, antagelig give et for gunstigt Billede af Landbrugets almindelige Økonomi. Men de Svingninger, Procenterne udviser, er sikkert fælles for det samlede Landbrug, saaledes at den anførte Stigning fra 1931 ÷ 0,5 til 1935 + 4,1 er et rigtigt Udtryk for den Bevægelse, der har været i Landbrugets Økonomi i denne Periode.

Det maa blive en af Fremtidens Opgaver at gennemføre et saa udvidet Regnskabsarbejde indenfor Landbruget, at der overhovedet ikke kan rejses Tvivl om, hvorvidt de fremkomne Tal er et sandt Udtryk for Landbrugets Økonomi eller ej.

Det anvendte Talmateriale er hentet fra Driftsbureauets Publikationer.

FOLKETINGET

har 149 Medlemmer, 118 valgt paa Amtskredsmandater og 31 valgt paa Tillægsmandater, som tilfalder de Partier, der ikke ved Kredsvalgene har faaet det Antal Mandater, de har Krav paa i Forhold til deres Stemmetal.

	22. Oktober 1935		16. November 1932	
	Stemmer	Mandater	Stemmer	Mandater
Kommunisterne	27,135	2	17,179	2
Danmarks Retsforbund	41,199	4	41,238	4
Frie Folkeparti	52,793	5	—	—
Konservative Folkeparti	293,393	26	289,531	27
Radikale Venstre	151,507	14	145,221	14
Slesvigsk Parti	12,617	1	9,868	1
Socialdemokratiet	759,102	68	660,839	62
Venstre	292,247	28	381,862	38
Nationalsocialister	16,257	0	577	0

Færø-Mandatet er ikke medregnet. Ved Valget i 1935 genvalgtes Samuelsen (Sambandsp.) med 2715 St. (1932: 3553) Selvstyrepartiet fik 2147 St. (2634) og Socialdemokratiet 1713 St. (675). Samuelsen er Medlem af Venstre.

I Tidsrummet mellem de to Valg udtraadte 3 af Venstres Folketingsmænd af Partiet, nemlig: Vald. Thomsen, Siegfredsen, Holstein, og Elbæk Jessen, som blev Medlem af Tinget ved Hans Jac. Sørensens Død, indmeldte sig i Frie Folkeparti. Venstre talte saaledes før Valget i 1935 34 Medlemmer + Samuelsen.

Fortegnelse over Folketingets Medlemmer.

Parti- eller Gruppebetegnelser: S. = Socialdemokratiet; V. = Venstre; KF. = Det konservative Folkeparti; RV. = Det radikale Venstre; DR. = Danmarks Retsforbund; DK. = Danmarks kommunistiske Parti; Sl. = Slesvigske Parti; FF. = Det frie Folkeparti; U. = De uafhængige.

Søndre Storkreds.	Fødselsd. og Aar		Parti eller Gruppe	1. Gang valgt
F. J. Borgbjerg, Undervisningsminister	10/4	66	S.	1898
Johs. Kjærbøl, Forretningsfører			S.	1935
Gerda Mundt, Borgerrepræsentant	4/9	74	KF.	1932
E. Friis, Rodemester	20/8	77	S.	1929
Th. Stauning, Stats- og Forsvarsminister	26/10	73	S.	1906
Helga Larsen, Borgerrepræsentant	21/4	84	S.	1918
Østre Storkreds.				
C. Westermann, Kaptajn	14/2	94	KF.	1933
William Prieme, Grosserer	16/8	94	KF.	1932
K. E. S. Rager, Ingeniør, cand. polyt	15/9	84	RV.	1929
Oluf Andersen, Overportør	18/10	76	S.	1929
Hedtoft-Hansen, Partisekretær			S.	1935
J. Friis-Skotte, Minister for offentlige Arbejder	1/12	74	S.	1918
Chr. Jensen, Næstformand			S.	1935
Vilh. Rasmussen, Forstander f. St. Lærerhøjsk.	31/7	69	S.	1915
Julius Schrøder, Typograf	19/7	79	S.	1924
Axel Larsen, Støberiarbejder	5/8	97	DK.	1932
Vestre Storkreds.				
C. J. F. Sven, Overretssagfører	24/1	87	KF.	1920
J. Oscar Andersen, Professor, Dr. theol.	15/5	66	KF.	1918
Valdemar Sørensen, Grosserer			RV.	1935
I. P. Jønsson, Forretningsfører	2/6	65	S.	1919
O. E. Einer-Jensen, Hovedkasserer	5/7	89	S.	1924
J. Chr. Jensen, Direktør	30/11	77	S.	1918
Alsing Andersen, Partisekretær	5/2	93	S.	1923
Victor Fornæs, Driftsleder			S.	1935
Københavns Amtskreds.				
Axel Dam, Dr. phil.	4/5	68	DR.	1926
Poul Drachmann, Redaktør, cand. polit.	30/6	87	KF.	1920
Carsten Raft, Redaktør			KF.	1935
Kr. Amby, Sognepræst	4/3	94	KF.	1932
Jørgen Jørgensen, Gaardejer, Undervisningsm.	19/5	88	RV.	1929
Vilh. Nygaard, Fm. f. de samv. Fagforbund	11/1	72	S.	1928
N. P. Nielsen, Sogneraadsformand	12/10	62	S.	1918
Jens Sørensen (Smørum), Husmand	3/2	91	S.	1929
W. Villumsen, Typograf	23/7	89	S.	1932
Frederiksborg Amtskreds.				
Victor Larsen, Godsejer	25/2	90	KF.	1934
Aage Fogh, Konsulent	6/5	96	RV.	1934
I. P. Larsen, Redaktør	19/8	72	S.	1920
E. Retoft, Borgmester			S.	1935
Marius Jensen, (Trønninge), Gaardejer			V.	1935

Holbæk Amtskreds.

N. P. Andreasen, Parcellist	$^{25}/_{7}$	81	RV.	1929
Fr. Andersen, Borgmester	$^{26}/_{5}$	77	S.	1920
H. Clausager, Gaardejer	$^{21}/_{3}$	74	V.	1920
Fr. Dalgaard, Landsretssagfører			S.	1935

Sorø Amtskreds.

Alfred Bindslev, fhv. Præst	$^{21}/_{6}$	96	KF.	1926
H. P. Hansen, Forsvarsminister	$^{6}/_{10}$	72	S.	1913
J. P. Jensen, Dyrlæge	$^{23}/_{1}$	69	S.	1920
Arnth Jensen, Lærer	$^{27}/_{9}$	83	V.	1927

Præstø Amt.

Johs. Ulrich, Forpagter	$^{5}/_{9}$	69	KF.	1920
Kristian Nygaard, Højskolelærer			RV.	1935
Viggo Nielsen, Journalist			S.	1935
H. P. Hansen, Borgmester	$^{21}/_{1}$	75	S.	1932
Otto Himmelstrup, Sekretær, cand. polit.	$^{1}/_{12}$	83	V.	1924
Carl Petersen, Husmand			S.	1935
O. Hartel, Proprietær			FF.	1935

Bornholms Amtskreds.

Hans Rasmussen, Redaktør	$^{23}/_{6}$	73	S.	1920
Axel Koefoed, Gaardejer	$^{18}/_{1}$	84	V.	1929

Maribo Amtskreds.

F. W. Larsen-Badse, Gaardejer	$^{24}/_{6}$	74	KF.	1920
A. M. Hansen, Statsrevisor	$^{21}/_{9}$	77	RV.	1918
Knud V. Jensen, Sekretær			S.	1935
Hartvig Frisch, Lektor	$^{17}/_{1}$	93	S.	1926
S. Munk, Sekretær	$^{17}/_{4}$	91	S.	1931
N. C. Løje, Proprietær	$^{25}/_{12}$	73	V.	1932

Odense Amtskreds.

Christmas Møller, cand. jur	$^{3}/_{4}$	94	KF.	1920
I. C. A. Carlsen-Skiødt, Handelsgartner.	$^{9}/_{3}$	66	KF.	1920
Oluf Steen, Landmand	$^{16}/_{7}$	92	RV.	1924
C. N. Hauge. Min. f. Handel og Industri	$^{13}/_{9}$	70	S.	1909
L. D. Rasmussen, Typograf	$^{2}/_{7}$	68	S.	1913
L. M. Larsen, (Bjerre), Gaardejer.	$^{22}/_{5}$	83	S.	1926
Søren P. Larsen, Lærer	$^{14}/_{7}$	88	V.	1926
Poul Fr. Jensen, (Horsebæk), Gdr.			S.	1935

Svendborg Amtskreds.

A. C. D. Petersen, Gaardejer	$^{3}/_{4}$	80	KF.	1924
P. Munch, Udenrigsminister, Dr. phil.	$^{25}/_{7}$	70	RV.	1909
J. J. Bjerring, Godsekspeditør	$^{14}/_{11}$	78	S.	1918
P. Andersen, Redaktør	$^{11}/_{6}$	70	S.	1920
A. C. Duborg, Godsejer	$^{20}/_{8}$	79	V.	1929
J. Chr. Jensen, (Broby), Gaardejer	$^{18}/_{2}$	88	V.	1919

Hjørring Amtskreds.

H. F. Ulrichsen, Overretssagfører	$^{25}/_{1}$	88	KF.	1924
E. O. Levinsen, Form. f. Landarbejderforb.	$^{7}/_{5}$	91	S.	1932
Chr. Christiansen, Forretningsf.			S.	1935
H. P. Pinstrup, Gaardejer	$^{7}/_{8}$	92	V.	1932
J. S. Vanggaard, Gaardejer	$^{25}/_{12}$	75	V.	1910
Ejner Kjær, Lærer			V.	1935

Thisted Amtskreds.

V. Fibiger, Proprietær	$^{14}/_{2}$	86	KF.	1920
Marinus Sørensen, Gaardejer	$^{8}/_{2}$	86	S.	1926
J. E. Nørgaard, Proprietær	$^{17}/_{8}$	91	V.	1932

Aalborg Amtskreds.

Ole Bjørn Kraft, Redaktør	$^{17}/_{12}$	93	KF.	1926
Hassing Jørgensen, Direktør			RV.	1935
J. N. A. Strøm, Fabriksarbejder	$^{21}/_{12}$	98	S.	1932
Christen Andersen, Husmand			S.	1935
Jens Sørensen, (Sejlflod), Gaardejer	$^{14}/_{7}$	78	S.	1930
N. Elgaard, Redaktør	$^{1}/_{2}$	79	V.	1922
N. Edvard Sørensen, Husmand	$^{29}/_{8}$	93	V.	1929
C. Bollerup Madsen, Redaktør			S.	1935

Viborg Amtskreds.

Bertel Dahlgaard, Indenrigsminister	$^{7}/_{11}$	87	RV.	1920
A. C. Mortensen, Redaktør	$^{22}/_{1}$	70	S.	1920
Hauberg, Lærer			S.	1935
Laust Nørskov, Gaardejer	$^{23}/_{1}$	83	V.	1914
S. Brorsen, Gaardejer	$^{1}/_{7}$	75	V.	1907

Randers Amtskreds.

V. Pürschel, Generalauditør	$^{28}/_{8}$	77	KF.	1920
Magne Nøhr, Redaktør			RV.	1935
Riis Flor, Borgmester			S.	1935
Gustav Pedersen, Forretningsfører	$^{3}/_{4}$	93	S.	1924
M. P. Mortensen, Statshusmand	$^{5}/_{5}$	74	S.	1929
Svend Nielsen, Gaardejer			V.	1935
Knud Christensen, Gaardejer	$^{26}/_{10}$	80	V.	1920
Foget, Sekretær			FF.	1935

Aarhus Amtskreds.

H. Hasle, Landsretssagfører	$^{2}/_{11}$	00	KF.	1932
A. Sneum, Kommunelærer	$^{29}/_{7}$	79	S.	1924
Holger Eriksen, Journalist			S.	1935
J. Kr. Jensen, (Lillering), Gaardejer	$^{1}/_{12}$	87	S.	1924
Leonhard Hansen, Forretningsfører	$^{18}/_{6}$	87	S.	1932
Th. Petersen, Typograf			DK.	1935

Skanderborg Amtskreds.

P. Korsgaard, Ingeniør	17/7	74	KF.	1918
Hans Nielsen, Redaktør	15/4	69	S.	1909
N. Fisker, Trafikminister	9/9	86	S.	1924
J. C. C. Kyed, Gaardejer	16/11	78	V.	1924
Albinus Jensen, Redaktør			S.	1935

Vejle Amtskreds.

P. Gregersen, Lærer	13/11	89	DR.	1932
Viggo Hansen, Gaardejer	28/8	70	KF.	1926
Holger Larsen, Redaktør	8/1	80	S.	1920
Rich. H. Jørgensen, Redaktør			S.	1935
Knud Hansen, Redaktør	9/1	66	S.	1920
Valdemar Thomsen, Gaardejer	12/12	87	FF.	1932
Inger Gauthier Schmit, Frue	25/10	77	V.	1929
Laur. Petersen, Gaardejer			V.	1935

Ringkøbing Amtskreds.

A. Vesterager, Lærer	12/3	70	KF.	1918
M. P. Rasmussen, (Gylling), Gaardejer	8/10	82	RV.	1929
Kr. M. Bording, Landbrugsminister	11/4	76	S.	1920
Niels Yde, Lærer	2/10	78	S.	1932
Jens Sønderup, Gaardbest.			V.	1935
Jens Thomsen, Proprietær			FF.	1935
O. C. Krag, Direktør	23/9	70	V.	1924
C. M. Julin, Højskoleforstander	24/5	82	V.	1926

Ribe Amtskreds.

Oluf Petersen, Konsulent	9/6	91	DK.	1932
I. K. Jensen, Læge	8/7	70	RV.	1932
L. M. Bomholt	11/6	96	S.	1929
M. K. Sørensen, Overportør	30/9	79	S.	1928
Erik Eriksen, Gaardbest.			V.	1935
Einar Simonsen, Gaardejer			V.	1935
Elbæk-Jessen, Gaardejer			FF.	1934
Boeck-Hansen, Direktør			KF.	1935

Haderslev-Aabenraa-Sønderborg-Tønder Amtskreds.

Jørgen Gram, Gaardejer			V.	1935
Hans Hansen, Gaardejer	20/9	78	DK.	1929
P. Petersen, (Røj), Forpagter			KF.	1935
A. Svensson, Redaktør	19/11	80	KF.	1932
Johs. Carl Schmidt, Præst	9/6	69	Sl.	1920
I. P. Nielsen, Bager	23/4	73	S.	1920
H. P. Mortensen, Maskinarbejder	5/3	86	S.	1924
H. J. Hinrichsen, Arbejdsmand	13/7	83	S.	1929

Færø Amtskreds.

A. Samuelsen	1/7	73	V.	1913

LANDSTINGET

bestaar af 76 Medlemmer, hvoraf 19 vælges af Landstingets Medlemmer hvert 8. Aar forud for det ordinære Landstingsvalg. (Sidst 1928.) De øvrige 57 vælges ved Kredsvalg i 7 Kredse, nemlig 1. Kr. København (10 Mandater), 2. Kr. Sjælland og Lolland-Falster (12), 3. Kr. Bornholm (1), 4. Kr. Fyn (6), 5. Kr. Det sydlige Jylland (15), 6. Kr. Det nordlige Jylland (12), og 7. Kr. Færøerne (1). I 1., 4. og 6. Kr. var der Valg i 1932. I de øvrige Kredse var der Valg i 1928 og skal paany være Valg i 1936.

Partistillingen er i Øjeblikket:

Konservative Folkeparti	13	Mandater
Radikale Venstre.....	7	—
Socialdemokratiet	27	—
Venstre.....	28	—
Udenfor Partierne (Færøerne)..	1	—

Fortegnelse over Landstingets Medlemmer.

Landstingsvalgte.

H. Jefsen Christensen, Gaardejer	$^{29}/_{2}$	80	V.	1920
M. C. Jensen, Kutterfører.	$^{7}/_{8}$	71	V.	1922
Gudrun Vang Lauridsen.	$^{23}/_{10}$	79	V.	1934
J. Jensen-Klejs, Sparekassedirektør	$^{19}/_{5}$	63	V.	1928
J. Villemoes, Konsul	$^{28}/_{9}$	80	V.	1928
S. C. Nørgaard, Overlærer	$^{1}/_{7}$	73	V.	1933
Svenning Rytter, Byretspræsident	$^{19}/_{1}$	75	V.	1929
M. Rasmussen, (Flemløse), Gaardejer . . .	$^{23}/_{7}$	79	V.	1929
J. P. M. Simonsen, Redaktør	$^{8}/_{4}$	69	S.	1932
Carl F. Madsen, fhv. Fm. f. De samv. Fagforb.	$^{17}/_{11}$	62	S.	1920
Albert Jensen, Urmager	$^{19}/_{6}$	69	S.	1918
Mads Jensen-Aale, Husmand	$^{6}/_{6}$	65	S.	1918
Ludvig Hansen, Borgmester.	$^{9}/_{10}$	73	S.	1934
Oluf Jensen, Hospitalsforstander	$^{18}/_{7}$	62	KF.	1910
M. Godskesen, Borgmester	$^{7}/_{7}$	61	KF.	1913
J. C. Døcker, fhv. Statsrevisor.	$^{11}/_{2}$	60	KF.	1906
C. Th. Zahle, fhv. Justitsminister	$^{19}/_{1}$	66	RV.	1928
Rasmus Rasmussen, Gaardejer.	$^{25}/_{3}$	69	RV.	1928
A. Johansen, Hovedkasserer.	$^{13}/_{12}$	68	S.	1934

1. Kreds.

Fritze Teisen, cand. jur., Ekspeditionssekretær	$^{11}/_{3}$	87	KF.	1930
H. P. S. Stein, Raadmand, Redaktør	$^{14}/_{7}$	74	KF.	1932
Halfdan Hendriksen, Direktør	$^{12}/_{11}$	81	KF.	1932
V. Buhl, Skattedirektør	$^{16}/_{10}$	81	S.	1932
C. F. Sørensen, Cigarhandler	$^{18}/_{2}$	70	S.	1918
C. V. Bramsnæs, Nationalbankdirektør . . .	$^{12}/_{6}$	79	S.	1918
K. K. Steincke, Justitsminister	$^{25}/_{8}$	80	S.	1918
Ludvig Christensen, Socialminister.	$^{28}/_{7}$	78	S.	1925
Charles Petersen, Overportør, Forretningsfører	$^{16}/_{12}$	77	S.	1928
Andrea Brockmann	$^{1}/_{5}$	68	S.	1933

2. Kreds.

G. J. Lehwald, Proprietær	$^{11}/_{8}$	66	KF.	1928
Axel B. Lange, Købmand	$^{28}/_{7}$	75	KF.	1918
Marie Hjelmer, Frue	$^{20}/_{4}$	69	RV.	1918
P. V. Jeppesen, Drusebjerg, Parcellist	$^{7}/_{3}$	77	RV.	1914
Johs. Clausen, Proprietær	$^{24}/_{6}$	78	V.	1928
H. C. Andersen, Førstelærer	$^{2}/_{10}$	81	V.	1928
J. P. Jensen-Stevns, Borgmester	$^{6}/_{12}$	72	V.	1928
P. C. Nedergaard, Præst	$^{13}/_{11}$	68	V.	1929
A. P. Hansen, Husmand	$^{0}/_{5}$	76	S.	1918
H. P. Jensen, Borgmester	$^{24}/_{6}$	64	S.	1920
N. P. L. Dahl, fhv. Kirkeminister	$^{1}/_{1}$	69	S.	1918
Peter Christensen, Borgmester	$^{8}/_{6}$	74	S.	1930

3. Kreds.

H. O. Anhøj	$^{7}/_{8}$	79	V.	1934

4. Kreds.

J. Vejstrup, fhv. Gaardejer	$^{25}/_{9}$	70	RV.	1910
Rs. Jørgensen, Gaardejer	$^{5}/_{1}$	74	V.	1932
Johs. Stensballe, fhv. Minister	$^{6}/_{7}$	74	V.	1920
H. Chr. Petersen, Borgmester	$^{2}/_{6}$	75	KF.	1932
P. C. Petersen, Husmand	$^{10}/_{11}$	78	S.	1926
H. P. Johansen, Kommunelærer	$^{24}/_{3}$	81	S.	1924

5. Kreds.

Jørgen Møller, fhv. Typograf	$^{0}/_{11}$	77	S.	1920
M. C. Schaumann, Fabrikant	$^{30}/_{12}$	75	KF.	1928
S. Rasmussen Byskov, Gaardejer	$^{20}/_{1}$	70	KF.	1918
K. J. Pedersen, Gaardejer	$^{18}/_{1}$	73	V.	1932
Johannes Hansen, Kirkeminister	$^{24}/_{11}$	81	S.	1928
Axel Sørensen, Borgmester	$^{2}/_{3}$	82	S.	1932
H. R. Stumph, Redaktør	$^{24}/_{12}$	76	S.	1930
H. M. Lausten, Trafikassistent	$^{1}/_{1}$	75	RV.	1927
Johs. Petersen, Husmand	$^{21}/_{1}$	56	S.	1921
Johs. Jensen, Redaktør	$^{28}/_{11}$	64	V.	1920
Rasmus Rasmussen, Skovlund, Gdr.	$^{20}/_{8}$	66	V.	1933
Jens Høyer, Forpagter	$^{23}/_{8}$	72	V.	1930
M. Degnbol, Gaardejer	$^{23}/_{12}$	66	V.	1910
I. P. Bækgaard, Husmand	$^{25}/_{2}$	78	V.	1918
Rasmus Nielsen, (Lillering), Husmand	$^{4}/_{6}$	72	V.	1920

6. Kreds.

J. R. Poulsen, Proprietær			KF.	1932
S. Stegger Nielsen, Førstelærer	$^{20}/_{3}$	87	V.	1924
N. K. Kristensen, Gaardejer	$^{23}/_{1}$	61	V.	1913
Kr. Johansen, Statshusmand	$^{4}/_{1}$	78	S.	1918
N. Gisselbæk, Gaardejer	$^{7}/_{2}$	70	V.	1918
J. Møller Nørgaard, Højskoleforstander	$^{25}/_{12}$	72	V.	1932
H. Hauch, fhv. Landbrugsskoleforstander	$^{6}/_{9}$	76	V.	1918
N. Chr. Nielsen Mann, Husmand	$^{20}/_{1}$	94	V.	1932

Gunnar Fog-Petersen, Gaardejer	$^{5}/_{1}$	81	RV.	1920
N. P. Josiassen, Redaktør.	$^{19}/_{1}$	73	S.	1924
Holger Unmack, Direktør.	$^{7}/_{1}$	70	KF.	1932
Laurits Knudsen, Maskinarbejder	$^{17}/_{7}$	69	S.	1920

7. Kreds.

J. Patursson, Kongsbonde	$^{6}/_{5}$	66	UP.	1918

Folketingsvalgene den 22. Oktober 1935 og den 16. November 1932.

	Antal afg. Stemmer 22. Oktbr. 1935 paa							Tilsammen	Antal afg. Stemmer 16. Novbr. 1932 paa					
	Kommunist. Parti	Retsforbundet	Frie Folkeparti	Konservative Folkeparti	Radikale-Venstre	Socialdemokratiet	Venstre		Kommunist. Parti	Retsforbundet	Konservative Folkeparti	Radikale Venstre	Socialdemokratiet	Venstre
Hovedstaden:														
(København og Frederiksberg	14468	7 093	—	85 305	30 155	250049	2 013	391 464	10417	7 313	89 513	22 574	217163	4 615
Antal Mandater	1	—	—	5	2	16	—	24	1	—	6	2	15	—
Københavns Amt:														
Gentofte Kreds	253	844	23	14 619	2 596	9 508	365	28 477	177	949	11 247	1 760	7 441	914
Lyngby „	540	574	60	7 731	1 857	17 630	373	28 980	343	557	6 796	1 352	14 160	868
Roskilde „	222	354	136	3 350	1 609	8 347	1 584	15 705	122	377	2 975	1 419	7 322	2 319
Køge „	546	682	290	4 016	2 017	14 561	1 557	23 830	343	651	3 129	1 815	11 356	2 546
Lejre „	34	300	189	950	2 756	2 967	2 601	9 931	26	330	747	2 611	2 648	3 265
Tilsammen	1 595	2 754	698	30 666	10 835	53 013	6 480	106 923	1 011	2 864	24 894	8 957	42 927	9 912
Antal Mandater	—	1	—	3	1	4	—	9	—	1	3	1	4	—
Frederiksborg Amt:														
Helsingør Kreds	292	112	58	2 669	1 141	7 835	672	12 839	270	99	2 456	1 137	6 722	1 216
Fredensborg „	80	140	194	3 582	1 453	5 960	2 286	13 801	86	98	3 280	1 410	5 287	3 031
Hillerød „	109	369	255	2 934	1 700	6 454	2 927	14 824	60	225	2 643	1 380	5 575	3 937
Frederiksv. „	56	170	250	1 998	2 205	3 900	3 238	11 884	36	117	1 775	2 461	3 227	4 063
Tilsammen	537	791	757	11 183	6 499	24 149	9 123	53 348	452	539	10 154	6 388	20 811	12 247
Antal Mandater	—	—	—	1	1	2	1	5	—	—	1	1	2	1
Holbæk Amt:														
Holbæk Kreds	154	682	168	1 731	3 505	5 279	2 809	14 437	67	459	1 694	3 688	4 724	3 459
Nykøbing „	44	455	274	1 021	3 829	3 276	4 419	13 448	9	634	840	3 494	2 705	5 099
Vedby „	50	487	149	1 332	1 572	3 706	4 506	12 100	15	631	1 278	1 612	3 115	5 265
Kalundb.-Onsbj. „	80	535	146	1 349	2 762	5 423	2 816	13 185	46	464	1 364	2 943	4 909	3 345
Tilsammen	328	2 159	737	5 433	11 668	17 684	14 550	53 170	137	2 188	5 176	12 237	15 453	17 168
Antal Mandater	—	—	—	—	1	2	1	4	—	—	—	1	1	2
Sorø Amt:														
Ringsted Kreds	49	214	124	1 806	2 847	5 415	2 453	13 051	16	129	1 585	2 879	4 871	3 053
Sorø „	29	168	135	1 523	1 467	3 793	3 858	11 080	9	192	1 190	1 570	3 274	4 643
Slagelse „	294	298	38	2 899	687	9 087	2 425	15 899	154	462	2 740	633	8 145	2 806
Skelskør „	26	223	125	1 898	815	4 282	4 579	12 136	20	303	1 655	788	3 638	5 369
Tilsammen	398	903	422	8 126	5 816	22 577	13 315	52 166	199	1 086	7 171	5 870	19 928	15 871
Antal Mandater	—	—	—	1	—	2	1	4	—	—	1	—	2	2
Præstø Amt:														
Storehedinge Kreds	43	549	1 271	1 784	1 475	5 374	1 708	12 370	18	600	1 508	1 619	4 840	3 398
Præstø „	51	255	611	1 525	2 008	5 144	3 775	13 530	28	181	1 507	1 993	4 674	4 809
Næstved „	130	185	328	1 630	1 329	6 885	2 568	13 150	42	94	1 601	1 100	6 230	3 328
Stege-Vordingb. „	119	191	362	1 855	2 510	6 680	2 787	14 552	17	92	1 920	2 386	5 872	3 437
Tilsammen	343	1 180	2 572	6 794	7 322	24 083	10 838	53 602	105	967	6 536	7 103	21 616	14 972
Antal Mandater	—	—	1	1	1	3	1	7	—	—	1	1	2	2
Bornholm Amt:														
Rønne Kreds	—	253	271	1 899	326	6 842	2 153	11 885	93	253	2 046	338	6 012	2 553
Aakirkeby „	—	445	294	935	655	3 076	3 023	8 483	52	363	1 038	671	2 633	3 512
Tilsammen	—	698	565	2 834	981	9 918	5 176	20 369	145	616	3 084	1 009	8 645	6 065
Antal Mandater	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	1	1
Maribo Amt:														
Nakskov Kreds	164	182	338	2 892	1 208	8 140	1 663	14 992	220	176	3 206	1 054	7 259	2 226
Maribo „	36	119	363	2 356	1 527	5 497	1 363	11 624	17	77	2 794	1 463	4 948	1 948
Sakskøbing „	24	71	476	1 355	2 045	4 455	1 156	9 728	17	59	1 645	1 982	3 887	1 616
Nykøbing „	165	166	278	2 039	1 583	7 792	2 340	14 590	21	153	2 079	1 277	6 994	3 063
Stubbekøbing „	67	128	311	758	1 808	3 344	2 362	8 880	6	185	671	1 758	3 231	2 904
Tilsammen	456	666	1 766	9 400	8 871	29 228	8 884	59 814	281	650	10 395	7 834	26 319	11 757
Antal Mandater	—	—	—	1	1	3	1	6	—	—	1	1	3	1

Folketingsvalgene den 22. Oktober 1935 og den 16. November 1932. (Fortsat)

	Antal afg. Stemmer 22. Oktbr. 1935 paa							Tilsammen	Antal afg. Stemmer 16. Novbr. 1932 paa					
	Kommunist. Parti	Retsforbundet	Frie Folkeparti	Konservative Folkeparti	Radikale Venstre	Socialdemokratiet	Venstre		Kommunist. Parti	Retsforbundet	Konservative Folkeparti	Radikale Venstre	Socialdemokratiet	Venstre
Odense Amt:														
Odense 1. Kreds	305	222	66	3 513	675	11 576	461	16 912	206	260	3 722	651	9 458	665
Odense 2. „	288	320	44	7 187	1 060	9 059	488	18 588	208	404	7 302	918	7 744	732
Kerteminde „	26	342	214	1 920	1 948	3 528	3 615	11 639	14	283	1 967	2 016	2 916	4 246
Assens „	14	323	401	1 561	1 109	3 783	3 632	10 923	8	278	1 590	1 183	3 468	4 645
Middelfart „	101	210	121	1 325	3 282	4 866	2 567	12 520	53	159	1 220	3 283	4 489	3 048
Bogense „	46	178	322	1 510	2 382	3 058	3 789	11 372	6	91	1 560	2 317	2 712	4 676
Otterup „	70	244	308	2 200	2 326	4 473	3 429	13 197	30	174	2 277	2 351	3 931	4 145
Tilsammen	860	1 839	1 476	19 216	12 782	40 343	17 981	95 151	525	1 649	19 638	12 729	34 718	22 157
Antal Mandater	—	—	—	2	1	4	1	8	—	—	2	1	3	2
Svendborg Amt:														
Nyborg Kreds	118	238	175	1 453	1 390	5 156	3 022	11 571	30	235	1 272	1 309	5 011	3 657
Gudme „	27	552	231	1 078	995	2 868	3 960	9 763	5	409	1 087	1 165	2 525	4 831
Svendborg „	148	252	94	2 917	895	6 005	1 922	12 362	65	253	2 955	849	5 245	2 706
Faaborg-Ærøskøbing „	33	259	182	2 870	1 389	3 015	3 317	11 182	20	207	3 246	1 585	2 377	4 219
Højrup „	16	480	321	1 033	1 995	2 593	3 697	10 178	2	293	1 107	2 348	2 131	4 482
Rudkøbing „	132	127	75	882	3 435	2 335	2 131	9 149	7	142	629	3 665	2 163	2 690
Tilsammen	474	1 908	1 078	10 233	10 099	21 972	18 049	64 205	129	1 539	10 296	10 921	19 452	22 585
Antal Mandater	—	—	—	1	1	2	2	6	—	—	1	1	2	2
Hjørring Amt:														
Frederikshavn Kreds	132	285	558	3 070	601	5 282	3 256	13 292	46	213	3 039	589	4 052	4 326
Sæby „	60	119	537	1 078	585	2 464	5 237	10 349	6	175	940	646	1 941	6 501
Hjørring „	124	322	441	1 640	1 422	3 917	5 403	13 346	24	266	1 435	1 570	3 430	6 546
Vraa „	40	771	729	740	939	3 498	5 178	11 944	8	830	588	1 138	2 872	6 566
Halvrimmen „	17	111	434	534	430	1 548	4 517	7 600	„	138	476	562	1 204	5 327
Tilsammen	373	1 608	2 699	7 064	3 977	16 709	23 591	56 531	84	1 622	6 478	4 505	13 499	29 266
Antal Mandater	—	—	—	1	—	2	3	6	—	—	1	—	2	4
Thisted Amt:														
Thisted Kreds	—	375	366	3 397	443	3 298	4 410	12 396	—	319	3 663	445	2 904	5 321
Hurup „	—	352	530	3 330	253	1 891	4 632	11 130	—	313	3 731	288	1 605	5 703
Nykøbing „	—	279	183	1 126	872	3 838	5 025	11 385	—	196	1 302	1 133	3 344	5 103
Tilsammen	—	1 006	1 079	7 893	1 568	9 027	14 067	34 911	—	828	8 696	1 866	7 853	16 127
Antal Mandater	—	—	—	1	—	1	1	3	—	—	1	—	1	2
Aalborg Amt:														
Aalborg (vest) Kreds	381	132	39	3 950	838	8 991	704	15 138	132	182	3 035	496	7 232	1 696
Aalborg (øst) „	519	101	82	2 521	703	10 265	1 041	15 323	236	143	2 402	508	8 610	1 944
Bælum „	61	292	543	701	736	3 775	4 828	11 219	29	293	738	970	3 422	5 785
Aars „	43	317	820	1 120	1 100	2 937	6 922	13 455	8	365	1 125	1 315	2 657	7 931
Nibe „	43	419	582	698	633	2 823	4 315	9 552	30	410	849	612	2 378	5 268
Nørresundby „	267	279	406	1 328	696	5 872	4 558	13 512	125	299	1 302	681	5 204	5 552
Tilsammen	1 314	1 540	2 472	10 318	4 706	34 663	22 368	78 199	560	1 692	9 451	4 582	29 503	28 176
Antal Mandater	—	—	—	1	1	4	2	8	—	—	1	1	3	2
Viborg Amt:														
Skive Kreds	173	206	235	1 300	4 392	4 757	1 737	12 835	90	198	1 364	4 475	4 054	1 844
Viborg „	110	165	260	2 365	1 943	4 841	2 400	12 135	66	218	2 299	1 850	4 143	2 799
Kellerup „	99	305	1 573	658	1 353	3 867	4 601	12 505	11	337	577	1 632	3 287	6 351
Søndervinge „	19	161	799	949	1 231	3 177	3 546	10 010	9	179	954	1 342	3 078	4 558
Løvel „	29	217	691	980	804	2 197	6 074	11 089	10	286	990	864	1 971	7 000
Tilsammen	421	1 054	3 558	6 252	9 723	18 839	18 358	58 574	186	1 218	6 184	10 163	16 533	22 552
Antal Mandater	—	—	—	—	1	2	2	5	—	—	1	1	2	2
Randers Amt:														
Mariager Kreds	59	240	895	1 216	903	4 500	2 137	10 048	13	276	1 280	900	4 317	3 119
Randers „	264	191	165	5 116	694	10 608	524	17 802	116	275	5 029	456	9 849	805
Borup „	21	224	971	709	918	2 619	2 398	7 990	2	290	630	985	2 411	3 745
Hornslet „	17	252	716	683	1 060	3 080	3 238	9 237	„	260	679	1 192	2 910	4 285
Grenaa „	31	249	540	1 035	713	4 135	4 105	11 050	9	292	1 035	767	3 701	5 297
Æbeltoft „	21	338	677	800	379	2 771	3 162	8 241	8	482	665	308	2 508	4 125
Tilsammen	413	1 494	3 964	9 559	4 667	27 713	15 564	64 368	146	1 875	9 318	4 608	25 696	21 376
Antal Mandater	—	—	—	1	1	3	2	8	—	—	1	1	3	2

Folketingsvalgene den 22. Oktober 1935 og den 16. November 1932. (Fortsat)

	Antal afg. Stemmer 22. Oktbr. 1935 paa							Tilsammen	Antal afg. Stemmer 16. Novbr. 1932 paa					
	Kommunist. Parti	Retsforbundet	Frie Folkeparti	Konservative Folkeparti	Radikale Venstre	Socialdemokratiet	Venstre		Kommunist. Parti	Retsforbundet	Konservative Folkeparti	Radikale Venstre	Socialdemokratiet	Venstre
Aarhus Amt:														
Odder Kreds . . .	35	717	393	754	783	3 129	2 833	8 787	20	573	588	683	3 171	3 730
Aarhus (midt) „ . . .	352	206	28	3 914	255	6 553	118	11 587	179	204	4 027	269	6 558	269
Aarhus (nord) „ . . .	678	347	40	4 354	325	12 352	159	18 461	315	365	4 001	268	10 794	246
Aarhus (syd) „ . . .	353	705	208	5 650	697	12 542	1 363	21 728	167	612	4 540	554	11 258	1 804
Skjoldelev „ . . .	107	515	580	1 488	452	5 345	2 883	11 447	43	484	1 205	378	4 765	3 944
Tilsammen . . .	1 525	2 400	1 249	16 160	2 512	39 921	7 356	71 960	724	2 238	14 361	2 152	36 546	9 993
Antal Mandater	1	—	—	1	1	4	—	6	—	—	1	—	4	1
Skanderborg Amt:														
Horsens Kreds . . .	415	313	22	3 663	367	9 556	617	14 998	196	316	3 767	358	8 384	749
Skanderborg „ . . .	42	715	654	1 070	1 048	4 493	3 879	11 947	16	502	1 188	1 204	4 143	4 716
Østbirk „ . . .	45	764	1 100	768	818	3 122	4 457	11 136	14	749	811	1 055	2 859	5 298
Silkeborg „ . . .	167	587	683	1 598	519	6 519	3 061	13 173	86	544	1 537	635	5 681	3 829
Tilsammen . . .	669	2 379	2 459	7 099	2 752	23 690	12 014	51 254	312	2 111	7 303	3 252	21 067	14 592
Antal Mandater	—	—	—	1	—	3	1	5	—	—	1	—	2	1
Vejle Amt:														
Fredericia Kreds	190	350	869	2 474	513	9 348	2 522	16 392	138	384	2 324	446	8 170	3 778
Kolding „	143	622	763	3 170	979	7 545	3 107	16 404	76	711	3 253	1 138	6 258	4 315
Vejle „	290	685	1 040	2 854	795	10 110	4 075	19 942	98	706	2 703	817	8 637	5 885
Give „	37	581	1 592	559	730	2 377	4 289	11 227	9	388	510	1 155	1 981	7 001
Bjerre „	62	279	2 092	917	587	2 936	2 413	8 381	23	371	952	652	2 743	3 546
Vonsild „	19	219	961	1 463	266	2 117	1 251	6 365	15	217	2 021	288	1 763	2 116
Tilsammen . . .	741	2 745	7 317	11 437	3 870	34 433	17 657	78 711	359	2 777	11 763	4 496	29 552	26 591
Antal Mandater	—	1	1	1	—	3	2	8	—	1	1	—	3	2
Ringkøbing Amt:														
Ringkøbing Kreds	52	245	769	648	611	1 542	5 218	9 134	—	260	479	627	1 322	6 350
Lemvig „	54	95	1 019	1 900	736	2 134	3 169	9 143	—	119	2 312	828	1 616	4 388
Holstebro „	45	228	2 016	1 304	486	3 355	3 575	11 046	—	259	1 427	600	2 864	5 572
Vinderup „	62	286	842	827	1 890	2 897	2 338	9 170	—	341	802	1 944	2 697	3 066
Herning „	56	636	2 930	2 017	644	4 510	4 686	15 506	—	705	1 545	597	3 575	8 250
Skern „	31	250	1 979	1 065	372	1 548	5 320	10 585	—	345	1 151	409	1 443	7 119
Tilsammen . . .	300	1 740	9 555	7 761	4 739	15 986	24 306	64 584	—	2 029	7 716	5 005	13 517	34 725
Antal Mandater	—	—	1	1	1	2	8	8	—	—	1	1	2	4
Ribe Amt:														
Varde Kreds	113	695	972	1 046	1 007	2 460	4 837	11 189	45	717	875	1 164	2 272	6 024
Esbjerg „	872	402	128	2 310	707	9 197	1 401	15 058	335	355	1 658	618	9 022	2 036
Ribe „	57	319	1 124	1 420	1 442	1 999	2 171	8 609	29	465	1 348	1 503	1 738	3 577
Bække „	80	645	1 157	950	1 419	3 186	4 716	12 233	16	654	740	1 532	2 741	6 341
Guldager „	54	441	1 156	660	763	1 430	4 061	8 634	11	471	559	808	1 291	5 577
Tilsammen . . .	1 176	2 502	4 537	6 386	5 338	18 272	17 186	55 723	436	2 662	5 220	5 625	17 064	23 555
Antal Mandater	—	1	1	1	1	2	2	8	—	1	—	1	2	3
Haderslev-Aabenraa Sønderborg-Tønder Amt:														
Haderslev Kreds . . .	159	420	525	2 815	580	5 033	1 638	13 510	170	324	3 029	594	4 368	2 281
Aabenraa „ . . .	102	180	430	1 893	550	4 179	1 741	12 384	149	251	1 958	475	3 624	2 278
Sønderborg „ . . .	235	194	197	2 518	338	5 232	790	11 939	319	188	2 620	339	4 500	921
Augustenborg „ . . .	23	229	382	2 005	386	3 428	2 142	9 972	47	273	2 390	273	3 004	2 630
Tønder „ . . .	93	426	587	2 728	574	2 962	1 775	10 871	132	475	2 169	766	2 371	2 389
Løgumkloster „ . . .	42	449	633	1 939	426	3 156	2 114	12 067	65	421	2 293	457	2 755	2 791
Rødding „ . . .	90	752	1 079	1 376	473	2 843	3 171	10 669	49	843	1 815	441	2 355	4 270
Tilsammen . . .	744	2 655	3 833	14 274	3 327	26 833	13 371	81 412[1])	931	2 775	16 184	3 345	22 977	17 560
Antal Mandater	—	1	—	2	—	3	1	8	—	1	2	—	3	2
Hele Landet	27135	41199	52793	293383	151507	759102	292247	1646438[2])	17179	41238	289531	145221	660839	381862
Antal Mandater	2	4	5	26	14	68	28[3])	148[3])	2	4	27	14	62	38

[1]) Heri indbefattet bl. a. 12617 St., som faldt paa det slesvigske Parti, der fik 1 Mandat (I 1932: 9868 St.).
[2]) Heri indbefattet 16257 Nazistemmer, 188 St. paa Samfundsp. og 12617 paa det slesvigske Parti.
[3]) Hertil kommer Færøernes Repræsentant (V), som valgtes med 2732 St. (3532), mens 2 Modkandidater tils. fik 3897 St. (2726),

Statens Regnskab og Budget.

Af Indenrigsminister *Bertel Dahlgaard.*

Ved Rigsdagens Sammentræden aflagde Finansministeren Statsregnskabet for Finansaaret 1934—35, samtidig med, at han fremlagde Finanslovforslaget for det kommende Finansaar 1936—37. Statsregnskaberne har herefter i ti Aar været afgivet i Henhold til de nye Regnskabsprincipper, der fastlagdes i 1924, og Sammenligninger mellem de ti Aars Resultater kan herefter foretages paa ensartet Grundlag.

Driftsregnskabet.

I de ti Aar udviser Statens Driftsbudget (§§ 1—25) følgende Hovedtal, hvortil føjes de tilsvarende Tal for den gældende Finanslov og for det nu forelagte Finanslovforslag for 1936—37:

	Indtægter Mill. Kr.	Udgifter Mill. Kr.	Overskud Mill. Kr.
Regnskabet 1925—26....	382,7	381,6	1,1
Regnskabet 1926—27....	368,7	361,7	7,0
Regnskabet 1927—28....	338,0	332,2	5,8
Regnskabet 1928—29....	312,1	323,0	÷ 10,9
Regnskabet 1929—30....	336,1	324,1	12,0
Regnskabet 1930—31....	343,0	317,4	25,6
Regnskabet 1931—32....	332,7	332,6	0,1
Regnskabet 1932—33....	335,3	327,5	7,8
Regnskabet 1933—34....	376,5	393,0	÷ 16,5
Regnskabet 1934—35....	410,9	392,1	18,2

Finansloven 1935—36 . . .	395,7	394,4	1,3
Finanslovforsl. 1936—37.	431,3*)	429,1*)	2,2

Som det vil ses, er Statsregnskabet 1934—35 afsluttet med et Driftsoverskud paa 18,2 Mill. Kr., hvilket er betydeligt gunstigere end forudsat i Efteraaret 1934, hvor det i nærværende Aarbog anførtes, at Finansloven for 1934—35 var vedtaget med et Underskud paa 10 Mill. Kr. Det anførtes dog samtidig, at der allerede da kunde regnes med betydelig større Skatteindtægter, end der var budgetteret. Paa forskellige Konti er der endvidere sparet nogle Mill. Kr. i Forhold til det budgetterede; og Resultatet er altsaa blevet, at man fra et Underskud paa 16,5 Mill. Kr. i det foregaaende Finansaar er naaet til det nævnte Overskud paa 18,2 Mill., altsaa en Fremgang paa 34,7 Mill. Kr. Det særdeles gunstige Resultat maa selvfølgelig i første Linie tilskrives den øgede Beskæftigelse i Haandværk og Industri samt den stedfundne Bedring i Landbrugets økonomiske Forhold.

Med Hensyn til Finansloven for indeværende Finansaar, 1935—36, da er den, som det vil ses, vedtaget med et Overskud paa 1,3 Mill. Kr., Finansministeren oplyste imidlertid ved Forelæggelsen af Finansloven den 1. Oktober, at man mente at kunne regne med ca. 10 Mill. Kr. større Skatteindtægter end budgetteret. Paa den anden Side maa der regnes med Overskridelser paa forskellige Udgiftsposter, ligesom der selvfølgelig maa tages et vist Forbehold med Hensyn til Toldafgifternes Størrelse, idet Importbegrænsningens Omfang her har afgørende Betydning. Alt i alt maa det dog antages, at indeværende Aars Driftsregnskab vil kunne sluttes med noget Overskud.

*) Af Stigningen i saavel Indtægts- som Udgiftsbudgettet skyldes ca. 10 Mill. Kr. alene en ændret Postering paa Budgettet. Medens §§ 1—7 hidtil har været opført paa en særlig Indtægtsside, selv om f. Eks. herunder Statsvirksomhederne har givet Underskud (altsaa har maatte opføres med ÷), og saaledes reelt har været en Udgift, saa opføres fremtidig samtlige Paragrafer i Rækkefølge, og Nettobeløbet opføres som henholdsvis Indtægt eller Udgift. Herved bliver saavel Indtægts- som Udgiftstallene noget større, omend selvfølgelig Regnskabets endelige Nettoresultat bliver det samme.

Paa Finanslovforslaget 1936—37 vil det ses, at der er budgetteret et Overskud paa 2,9 Mill. Kr. idet der dog paa Budgettet er regnet med, at de paa de sidste Finansaar gældende midlertidige indirekte Skattelove forlænges et Aar. Ved Finanslovens Forelæggelse udtalte Finansministeren, at han var villig til nærmere Forhandling om visse af disse Afgifters Afløsning med direkte Skatter.

Indtægterne.

Indenfor Driftsbudgettets Indtægtsside (§ 1—7) er de for Finansaarets Resultat afgørende Poster § 2, Statsvirksomhederne og § 5 Skatter og Afgifter. Statsvirksomhederne udviser paa Regnskabet 1934—35 et samlet Underskud paa 19,5 Mill. Kr. Dette Statsvirksomhedernes Underskud fremkommer saaledes (idet Overskud betegnes med +):

	Statsregnskaberne				Finans-loven	Finans-lovforsl.
	1931—32 Mill. Kr.	1932—33 Mill. Kr.	1933—34 Mill. Kr.	1934—35 Mill. Kr.	1935—36 Mill. Kr.	1936—37 Mill. Kr.
Statsbanerne	35,2	42,1	19,9	19,4	14,3	15,0
Post- og Telegrafv.	0,1	0,2	+ 1,5	+ 2,5	+ 2,3	+ 1,6
Statshavnene	1,3	1,3	1,7	1,9	1,9	2,0
Øvr. Virksomheder	0,7	0,6	0,4	0,7	0,3	+ 0,4
Underskud ialt	37,3	44,2	20,5	19,5	14,2	15,0

Som det vil ses, er Statsbanernes Underskud $^1/_2$ Mill. Kr. mindre end det foregaaende Aar. Banernes Merindtægt har ganske vist været 5,8 Mill. Kr., men samtidig har der været en Merudgift paa 5,3 Mill. Kr., hvoraf Stigningen i Forrentning og Amortisation udgør 1,5 Mill. Kr. Renter og Afskrivning for Statsbanerne har efter den i 1933—34 gennemførte nye Ordning paa dette Omraade (se Aarbogen 1934 Side 116) udgjort ialt henholdsvis 10,2 og 6,2 Mill. Kr., saaledes at selve Driftens Underskud altsaa for dette Aar er nede paa 3 Mill. Kr. Post- og Telegrafvæsenets Overskud er steget med 1 Mill. Kr. til 2,5 Mill.

For Finansaarene 1935—36 og 1936—37 er Statsbanernes

Underskud budgetteret 4—5 Mill. Kr. lavere, men det maa dog her tages i Betragtning, at Stigningen i Tjenestemændenes Reguleringstillæg som Følge af Prisstigningen, ca. 1,4 Mill. Kr., ikke er medtaget i Tallet for 1935—36.

Skatteindtægterne i de her behandlede Finansaar fremgaar af følgende Oversigt. Det maa erindres, at den ordinære Arveafgift, der normalt indbringer ca. 13 Mill. Kr., ikke opføres paa Driftsbudgettet, men paa Formueregnskabet til Nyanskaffelser og Afdrag paa Gæld. For 1934—35 indgik der dog 20 Mill. Kr. i Arveafgift, idet et enkelt Dødsbo (Otto Mønsteds Enke) indbragte et meget stort Beløb. Den midlertidige for $3^1/_2$ Aar gældende Forhøjelse af Arveafgiften opføres derimod, som det vil ses, paa Driftsregnskabet. Normalt indbringer denne Forhøjelse ca. 2,6 Mill. Kr., men i 1934—35 vil det ses, at den har indbragt 5,1 Mill. Kr,, ogsaa en Følge af det nævnte Dødsbos Afgift.

	Statsregnskaberne				Finansl.	Finansl forsl.
	1931—32	1932—33	1933—34	1934—35	1935—36	1936—37
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Ejendomsskatter .	11,8	11,4	11,6	11,7	11,5	11,7
Indkomstskat.....	71,6	94,4	84,3	69,2	72,3	81,3
Formueskat.....	33,3	34,6	31,6	33,7	34,0	35,0
Midlertidig Afgift af Arv.....			0,7	5,1	2,6	2,6
Omsætnings- og Forbrugssk. samt Gebyrer	252,2	234,4	281,2	315,0	293,7	294,9
Ialt.....	368,9	374,8	409,4	434,7	414,1	425,5

Ved Betragtning af Indkomstskattens Tal maa det erindres, at der i 1933—34 udskreves ekstra 20 Mill. Kr. til Nedsættelse af Amtsskatterne i Henhold til den Konjunkturregulering af disse Skatter, som gennemførtes ved Kriseforliget i 1933. Paa Regnskabet for 1934—35 udgør denne Udskrivning i Henhold til Ændringen i Landbrugets Forretningsprocent 6,5 Mill. Kr. og paa indeværende Aars Finanslov er denne Udskrivning 6,3 Mill. Kr. Den samme Udskrivning er budgetteret paa Finanslovforslaget, men det endelige Beløb her kan først fastslaas i Februar Maaned 1936.

Stigningen i Tallene for de indirekte Afgifter har sin Aarsag

dels i Bedringen indenfor Erhvervslivet, dels i de ved Kriseforliget i 1933 skete midlertidige Forhøjelser.

Udgifterne.

Med Hensyn til Budgettets Udgiftsside (§§ 8—25) kan for Statsregnskabets Vedkommende anføres, at Socialministeriets Budget i 1934—35 steg med ca. 9 Mill. Kr. i Forhold til det foregaaende Aar, idet de ved Socialreformen fra Kommunerne til Staten overførte Beløb for første Gang i 1934—35 paavirkede Budgettet for hele Finansaaret. Iøvrigt var af Socialministeriets Udgifter i dette Finansaar 22 Mill. Kr. en Følge af de i 1933 gennemførte Kriseforanstaltninger.

Formueregnskabet.

Paa Statens Formueregnskab (§ 26) er de vigtigste ordinære Poster paa Indtægtssiden de paa Driftsregnskabet foretagne Afskrivninger paa Statens Ejendomme og Anlæg, optagne Laan og Arveafgiften. Paa Udgiftssiden falder: Afdrag paa Statsgælden, Erhvervelse af Aktiver vedrørende faste Ejendomme samt Anlæg og Udlaan m. v.

I de her behandlede Regnskabsaar udviser Statens Formuebudget følgende Hovedtal, hvortil føjes de tilsvarende Tal for den gældende Finanslov.

	Statsregnskaberne				Finanslov
	1931—32	1932—33	1933—34	1934—35	1935—36
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Indtægt	131,5	143,3	345,0	265,6	60,8
Udgift.....	171,1	222,8	318,6	282,2	114,7
Merindtægt....			26,4		
Merudgift.....	39,6	82,5		16,6	53,9

Indtægts- og Udgiftstallene for Finansaaret 1934—35 omfatter Ombygningen af et kortløbende Laan paa 60 Mill. Kr. Merudgiften paa dette Aars Regnskab er kun 16,6 Mill. Kr., medens der paa Finansloven var budgetteret en Merudgift paa 61 Mill. Blandt Aarsagerne hertil skal bl. a. nævnes, at Landmandsbankens Afviklingskasse ved Afslutningen af sin Virksomhed til Staten har indbetalt et Overskud paa 11,7 Mill. Kr., som er opført paa Formueregnskabet.

Endvidere har Arveafgiften indbragt 20 Mill. Kr. mod tidligere 13 Mill., som Følge af det foran nævnte store Dødsboes Afgift. Da Overskudet paa Driftsregnskabet for 1934—35 som foran vist er 18 Mill. Kr., vil det sige, at dette Aars samlede Resultat er det enestaaende gunstige, at Driftsregnskabets Overskud kan mere end dække Merudgiften paa Formueregnskabet til Statens Kapitalanlæg.

Af Udgifterne er 31 Mill. Kr. ordinære Afdrag paa Statsgælden, men desuden er ekstraordinært afbetalt 10 Mill. Kr., idet den væsentligste Del af Overskudet fra Landmandsbankens Afviklingskasse er anvendt hertil. 35 Mill. Kr. er Anlægsudgifter ved Statsvirksomhederne, heraf 30 Mill. Kr. vedrørende Statsbanerne, 3 Mill. Kr. vedrørende Post- og Telegrafvæsenet og 2 Mill. Kr. vedrørende Statshavnene.

Paa Finanslovforslaget for 1936—37 er Formueregnskabets forskellige Afsnit affattet med Nettoposteringer. Indtægten er opført med 18,3 Mill. Kr. og Udgiften med 53,8 Mill., saaledes at Merudgiften er 35,2 Mill. Kr. Afdrag paa Statsgæld er opført med 31 Mill. Kr.

Følgende Tal viser Statsgældens Størrelse i hvert af Aarene siden 1920

1920	926	Mill. Kr.	1928	1172	Mill. Kr.
1921	1075	—	1929	1373	—
1922	1202	—	1930	1355	—
1923	1202	—	1931	1295*)	—
1924	1216	—	1932	1255*)	—
1925	1212	—	1933	1216*)	—
1926	1180	—	1934	1292	—
1927	1163	—	1935	1251	—

Af Statsgælden i 1934 er 595 Mill. Kr. indenlandsk, og 656 Mill. Kr. udenlandsk.

*) Af Nedgangen i Statsgælden 1930—31 er kun 40 Mill. Kr. egentlig Afbetaling, idet de 20 Mill. Kr. skyldes en Ompostering, hvorved Kongeriget Danmarks Hypotekbanks Grundfond ikke længere regnes som Statsgæld, for 1931—32 er kun 26 Mill. Kr. egentlig Afbetaling, Resten 14 Mill. Kr. skyldes forskellige Posteringsforandringer vedrørende paaløbne men ikke forfaldne Renter, og for 1932—33 er ligeledes kun de 26 Mill. Kr. egentlig Afbetaling, idet Resten, 12 Mill. Kr. er et Beløb, der er benyttet til Dækning af Kurstab, og som tidligere var opført paa Status som en Gældspost.

Seksaarsperioden 1. April 1929—1. April 1935.

En samlet Oversigt over de seks Aar, der er forløbet under den nuværende Regering, viser, at der for de 6 Aar under et har været et Overskud paa Driftsbudgettet paa ca. 47 Mill. Kr. Der er i de sidste 6 Aar afdraget ialt 175 Mill. Kr. paa Statsgælden og optaget nye Laan paa ialt 103 Mill. Kr.

Paa Formuebudgettet (§ 26) er der i de seks Aar anvendt 260 Mill. Kr. til nye Kapitalanlæg og ca. 100 Mill. Kr. til Forøgelse af Statens Udlaan af forskellig Art samt afholdt de 72 Mill. Kr., hvormed Afdragene paa Statsgælden overstiger de nye Laans Beløb. Af disse ialt 432 Mill. Kr. er 83 Mill. Kr. dækket af Arveafgiften, 144 Mill. Kr. er dækket ved de paa Driftsbudgettet opførte Afskrivninger samt ved Formueindtægter og 47 Mill. Kr. er dækket ved det ovenfor nævnte Driftsoverskud. Tilbage bliver 158 Mill. Kr., hvoraf ca. 93 Mill. er dækket ved Forbrug af Kassebeholdningen, medens Resten vedrører Regulering af Mellemregning m. v.

Forholdet er altsaa dette, at i de 6 Aar regnet under èt er samtlige Udgifter paa Statens Driftsbudget afholdt, herunder alle Kriseudgifter, den faste Statsgæld er nedbragt med 72 Mill. Kr., Kapitalanlæg til et Beløb af 260 Mill. er betalt, og Statskassen har forøget sine Udlaan med ca. 100 Mill. Kr. Heroverfor staar paa den anden Side den forannævnte Nedgang i Kassebeholdningen paa 93 Mill. Kr.

Men medens det saaledes for denne Seksaarsperiode som Helhed maa siges at være et i Forhold til næsten alle andre Lande overmaade gunstigt Billede af den danske Stats finansielle Grundlag, saa maa det selvfølgelig erindres, at de sidste Kriseaar har maattet anspænde Statens Økonomi i en ganske anden Grad end de første gunstige Aar af Perioden. Det har ikke kunnet være anderledes. En saadan Indtræden af vanskelige Aar med ringere Skatteevne og større Krav til Statskassen vil næsten altid i en Stats Husholdning give sig Udslag i, at Statens nye Formueanlæg maa dækkes ved Laan, medens gode Aar giver Mulighed for af Statens Driftsindtægter at betale ogsaa en Del af Formueanlægene. Med andre Ord, et forstandigt Finansstyre konsoliderer i de gode Aar, sørger for i

de daarlige Aar i alt væsentligt at holde Balance paa Driftsbudgettet, men maa finde sig i at laane til Anskaffelse af nye Aktiver. Den egentlige statsfinansielle Fare indtræder den Dag, da Driftsbudgettet i betydeligt Omfang og for længere Tid baseres paa Laan.

Til Belysning af denne Vekslen mellem Konsolideringsperioder og Perioder, hvor Laan maa dække Aktiverhvervelser, maaske endog Underskud paa Driftsbudgettet, anføres følgende Oversigt over Bevægelserne i Statens Kassebeholdning og Statens Gæld (÷ betyder Formindskelse og + Forhøjelse):

		Kassebeh. Mill. Kr.	Statsgæld Mill. Kr.		Mill. Kr.
Finansaarene	1920/21—1924/25	÷315	+326	altsaa forbrugt	641
—	1925/26 o. 1926/27	÷ 7	÷ 99	— opsparet	83
Finansaaret	1927/28.....	÷ 6	+ 9	— forbrugt	15
—	1928/29.....	+ 18	+201	— forbrugt	183
—	1929/30.....	+ 8	÷ 18	— opsparet	26
—	1930/31.....	+ 1	÷ 40	— opsparet	41
—	1931/32.....	÷ 39	÷ 26	— forbrugt	13
—	1932/33..... ...	÷ 75	÷ 26	— forbrugt	49
—	1933/34.....	+ 16	+ 76	— forbrugt	66
—	1934/35.....	+ 2	÷ 41	— opsparet	43

Af det uhyre Forbrug paa 641 Mill. Kr. i Femaaret 1920/21-24/25 hidrører de 250 Mill. Kr. fra Sønderjyllands Genforening med Danmark. Resten, ca. 400 Mill. Kr., indeholder Dækning af Underskud paa Driftsbudgettet paa ca. 170 Mill. Kr. De følgende to Aar, hvor Finansminister Bramsnæs havde Ansvaret for den finansielle Ledelse, udviser en Opsparing paa 83 Mill. Kr. Denne Konsolideringspolitik kunde ikke opretholdes under den af Kronestigningen følgende voldsomme Deflationsperiode. Ministeriet Madsen-Mygdals uhyre Forbrug i 1928—29, 183 Mill. Kr., skyldes dog først og fremmest Følgerne af Statens Garanti for Landmandsbankens Underskud, som endelig afvikles i dette Aar. Aarene 1929—30 betød Paabegyndelse af en ny Konsolideringsperiode, som imidlertid afbrydes af Verdenskrisens Virkninger, saaledes at Aarene 1931—33 bliver Udtryk for en Tilstand som den foran beskrevne, hvor der i alt væsentligt opretholdes Balance paa Driftsbudgettet, men hvor Erhvervelsen af nye Aktiver maa dækkes ved Laan.

Den efter 1933 indtraadte relative Bedring i Erhvervslivet har, som i det foregaaende paavist, straks øvet sin stærke Indflydelse i gunstig Retning paa Statens Finanser, og det ses da ogsaa her ved Spørgsmaalet Konsolidering eller Forbrug, at der i Aaret 1934—35 i Kraft heraf er sket en Vending, saa Aaret kan indrulleres blandt de gode Konsolideringsaar; men der kan ikke regnes med et saa gunstigt Resultat i kommende Aar. Som Danmarks Erhvervsliv stadig under de herskende Tilstande ude i Verden maa arbejde i Utryghedens Tegn, saaledes maa Ledelsen af de danske Statsfinanser stadig være forberedt paa ubehagelige Overraskelser. Det kan her kun mane til alvorlig Eftertanke at se de fleste europæiske Stater arbejde med store Underskud og stærk Forøgelse af Statsgælden.

Danmark.

AREAL- OG FOLKEMÆNGDE

Det egentlige Danmarks Areal er 42,931 km², hvoraf Øerne udgør 13,375 og Jylland 29,556 km². — Folkemængden udgjorde ved Folketællingen den 5. November 1930: 3,550,651, som var saaledes fordelt:

	Folketal	pr. 100 km²
Sjælland	1,399,389	17,834
Bornholm	45,684	7,768
Lolland-Falster	134,538	7,453
Fyn	347,683	9,771
Østlige Jylland	579,840	7,655
Nordlige Jylland	420,994	5,424
Vestlige Jylland	444,827	3,973
Sydlige Jylland	177,696	4,534

1. Januar 1933 fordelte Befolkningen sig saaledes: Hovedstaden 797,969. Hovedstadens Forstæder 90,633. Provinsbyerne 821,194. Provinsbyernes Forstæder 116,214. Landdistrikterne iøvrigt 1,804,977.

BEFOLKNINGENS VANDRINGER FRA LAND TIL BY

fremgaar af følgende Tal over Flytninger:

	Fra Landet	Til Hoved-staden	Til Hovedst. Forstæder	Til Provins-byerne	Provinsb. Forstæder
1931	23,094	11,045	2,528	6,731	2,790
1932	16,660	7,794	2,253	5,485	1,128
1933	21,764	10,749	2,076	7,568	1,371
1934	26,809	12,992	3,917	9,551	347

UD- OG INDVANDRING

	1931	1932	1933	1934
Udvandring	9,598	8,282	7,500	8,146
Indvandring	16,274	13,608	12,150	12,434

OVERSØISK UDVANDRING

1871—1880 gsn.	3858	1922	4095	1928	7699
1881—1890 „	8162	1923	7601	1929	6277
1891—1900 „	5051	1924	6319	1930	3348
1900—1910 „	7342	1925	4578	1931	1186
1911—1920 „	5160	1926	5804	1932	768
1921	5309	1927	7996	1933	624

BEFOLKNINGENS FORDELING EFTER ERHVERV

	1930	1931
Landbrug, Skovbrug og Fiskeri*)	1,117,400	1,087,300
Haandværk og Industri	1,052,300	953,400
Handel og Pengeomsætning	386,200	325,700
Transport og Kommission	254,100	223,900
Immaterielle Erhverv	206,500	186,000
Husgerning*)	216,700	210,000
Personer ude af Erhverv	337,500	281,500

*) Landbrugets Husgerningstyende er i 1921 opført under Husgerning, men er i 1930 medregnet under Landbrug m.m.

BEFOLKNINGENS TILVÆKST I PROCENT

1801—1810	0,79	1911—1920	1,19
1831—1840	0,64	1921—1930	0,76
1861—1870	1,08	1931	0,79
1891—1900	1,10	1932	0,76
1901—1910	1,19	1933	0,72

Danmarks administrative Inddeling.

Købstæder, Flækker og Handelspladser	88
Sognekommuner og Købstad-Landdistrikter	1305
Kirkesogne i Byerne	177
Do. i Landdistrikterne	1800
Amtstuedistrikter	31
Skattekredse	83
Skyldkredse	46
Amts- og Storkredse	23
Opstillingskredse	117

Den sociale Forsorg.

ALDERSRENTEN

	1931	1932	1933
Aldersrentenydere	98,835	99,830	102,452
deraf i Alderdomshjem	6,265	6,334	6,700
Samlet Udgift til Aldersrente (Mill. Kr.)	60,7	61,0	62,4
Kommunerne Andel	25,8	26,4	27,3

I Finansaaret 1924—25 var Alderdomsunderstøttelsen oppe paa det hidtil højeste Beløb: 74,3 Mill. Kr.

INVALIDERENTEN

$^{30}/_{9}$ 1933 var der 30,453 Invaliderentenydere, deraf 12,081 Mænd og 18,372 Kvinder. I de tre Fjerdingaar fra Nytaar 1933 til $^{30}/_{9}$ 33, da Socialreformen traadte i Kraft, havde Invalideforsikringsfonden en Indtægt af 15,5 Mill. Kr. (4,7 Mill. i Præmier, 3,5 Mill. paa Arbejdspræmie, 7,2 fra Stat og Kommune) og en Udgift af 13,8 Mill. (Invaliderenter 12,8, Sygebehandling, Oplæring, Bandager m. v. 0,5 Mill., Kontrol 0,1 og Administration 0,3 Mill.).

SYGEKASSER

31. December 1933 var der 1644 statsanerk. Sygekasser (1932: 1646) med 1,842,695 nydende Medlemmer (1,736,321). Kassernes Reservefond udgør 38,5 Mill. Kr. (38,4), det samlede Antal Sygedage i Aaret 10,6 Mill. (10,3).

Medlemmernes Bidrag 35,3 Mill. (33,4). Statstilskud 11,4 (11,1). Kommunetilskud 0,2 (0,2). Friv. Bidrag til Kommuner 0,9 (0,9). Andre Indtægter 2,4 (2,6).

Udgifter: Pengehjælp 8,6 Mill. (8,7). Sygehusbeh. 9,3 (8,8), Sanatoriebeh. 0,8 (0,8), Sindssygebeh. 0,4 (0,4), Lægehjælp 17,6 (17,0), Medicin 5,5 (5,2), Anden Sygehjælp 1,7 (1,6), Barselhjælp 1,5 (0,9), Administration 5,3 (4,9).

ENKEBØRNSUNDERSTØTTELSEN

er i de sidste 3 Finansaar kommet 7,600 Enker og godt 15,000 Børn til Gode Tallene har været næsten uforandret fra Aar til Aar. Den samlede aarlige Udgift var 1932—33: 2,1 Mill. Kr. Efter Socialreformen kan ogsaa Enkemænds Børn faa Understøttelse, og Antallet af understøttede Børn er derefter steget med ca. 3000.

HJÆLPEKASSERNE

	1930—31	1931—32	1932—33	1. Halvaar 1933—34
Antal understøttede Hovedpersoner .	104,630	117,671	143,648	95,225
Samlet Hjælp (Mill. Kr.)		17,4	20,6	18,0

FATTIGUNDERSTØTTELSEN

	1930—31	1931—32	1932—33	1. Halvaar 1933—34
Antal understøttede Hovedpersoner .	112,762	112,746	126,545	112,404
Egentlig Fattighjælp alene	34,396	35,051	40,491	32,453
Alimentationshjæp alene	20,832	21,843	23,503	21,719
Kommunernes samlede Fattigudgift (Mill. Kr.)	39,4	45,4	23,0	

Af de fattigunderstøttede var der 1. April 1933 ialt 25,520, som hørte til den faste Stab af trængende — med Hustruer og Børn ialt 70,360.

Efter Socialreformens Ikraftfræden $^1/_{10}$ 1933 er Fattigunderstøttelsen afløst af Særhjælp (85,000 Personer), Kommunehjælp (166,633, deraf 7,085 med Tab af Valgret) og Fattighjælp (6,313).

Af Danmarks Statistik

i smaa Noter, ordnet alfabetisk efter Emnerne.

ALKOHOLFORBRUG pr. Indbygger, omsat i Liter à 100 pCt.:

1931	2,50
1932	2,19
1933	2,23
1934	2,39

Afgiften til Staten 1934:

Af Sprit	25,2	Mill. Kr.
Af Frugtvin	1,1	— —
Af Øl	36,9	— —
	63,2	Mill. Kr.

ARBEJDSLØNNEN i Landbruget ligger i Regnskabsaaret indtil 1. Maj 1934 omtrent 10 pCt. lavere end 2 Aar tidligere.

I Haandværk og Industri er Lønnen praktisk talt uforandret gennem de to Aar.

ARBEJDSLØSHEDSKASSER. De statsanerkendte Arbejdsløshedskasser havde den 31. Marts 1933 375,355 Medlemmer, og disse indbetalte i ordinært Kontingent 21,7 Mill. og i ekstraordinært Kontingent 7,4 Mill. + 0,2 Mill. i andre Bidrag, ialt 29,3 Mill. Kr. Dertil kom Kontingent til Fortsættelseskasserne 5,4 Mill. Kr., saaledes at Medlemmernes samlede Bidrag var over 35 Mill. Kr.

Statens Tilskud var ca. 26 Mill. og Kommunernes ca. 4 Mill. Kr.

ARBEJDSSTANDSNINGER paa Grund af Konflikt medførte i 1934 et Tab paa ca. 146,000 Arbejdsdage. (1933: 18,000, 1932: 87,000 og 1931: 246,000.)

BANKERNE raadede $^{30}/_{9}$ 1935 over en Indlaanskapital paa 2,080 Mill. Kr. (Sept. 1934: 1,992.)

Bankernes Udlaan androg $^{30}/_{6}$ 1935: 1,818 Mill. Kr. ($^{31}/_{12}$ 1935: 1,814).

BESKÆFTIGELSESTAL for Industrien (Antal Arbejdstimer pr. Arbejdsdag):

1931	962,000
1932	881,000
1933	985,000
Sept. 1934	1,123,000
Sept. 1935	1,201,000

BENZINAFGIFTEN udgjorde i 1927 knap 4 Mill. Kr. I de fire sidste Aar:

1931	20,9 Mill. Kr.
1932	31,6 — —
1933	37,8 — —
1934	41,9 — —

Den normale Afgift er 7 Øre pr. Liter, hvortil kommer en Tillægsafgift paa 5 Øre samt 1 Øre til Storstrøms- og Oddesundbroerne. Denne Enøre gav i 32, 33, 34 ialt 7,8 Mill. Kr.

BETALINGSBALANCEN mellem Danmark og Udlandet fremkommer ved Opgørelse af de løbende *Udgifter* (1934: Underskud paa Handelsbalancen 120 Mill., Renter af Gæld 110 Mill., fremmede Virksomheders Indtægt 10 Mill., Skibsudgifter 75 Mill. o. s. v.) med de løbende Indtægter (1934: Bruttofragt af udenl. Skibsf. 191 Mill., Indt. af udenl. Pass. p. danske Skibe 5 Mill., Forretningsvirksomh. i Udlandet 20 Mill., Indt. af frem. Skibe 55 Mill.). Dette giver et Underskud paa 29 Mill. Kr. Forskellige Poster (Turister, Arv, Gaver o. s. v.) er anslaaet til at gaa lige op og er derfor ikke medregnet. Kapitaludgifterne er anslaaet til 92 i 1934 mod en Kapitalindtægt af 58 Mill. Kr.; men i Udgiften er Afdrag paa Gæld 40 Mill. Kr.

BRANDSKADEN i 1934 ved 2205 Brande paa Bygninger og Løsøre: 15,1 Mill. Kr., hvoraf 12 i Landdistrikterne.

BYGGERIET. I 1934 opførtes i Hovedstaden 11,557 nye Lejligheder. I de foregaaende Aar var Tallet: 1933: 8,098. 1932: 8,226. 1931: 8,522.

I Hovedstadens Forstadskommuner opførtes: 1934: 1,941. 1933: 1,682. 1932: 1,053. 1931: 1,411.

I Provinsbyerne opførtes: 1934: 8,237, i 1933: 5,607, 1932: 2,860, 1931: 5,241.

I Provinsbyernes Forstæder: 1934: 962. 1933: 782. 1932: 532. 1931: 848.

I 66 større Stationsbyer: 1934: 712. 1933: 709. 1932: 358. 1931: 767.

1. Juli 1935 var i hele Landet ca. 15000 Lejligheder under Opførelse mod ca. 16000 et Aar tidligere.

DISKONTOEN. Nationalbankens Diskonto har siden November 1933 været uforandret $2^{1}/_{2}$ pCt. indtil August 1934, da den hævedes til 3.

FAGFORENINGERNE talte ved Udgangen af 1934: 421,731 Medlemmer (Aaret før 404,098). Deraf under De samv. Fagforbund 354,736 (Aaret før 302,000).

FOLKETALLETS VÆKST i Danmark:

Aar	Folketal	Tilvækst
1. Juli 1930	3,542,000	
— 1931	3,570,000	28,000
— 1932	3,599,000	29,000
— 1933	3,627,000	28,000
— 1934	3,656,000	29,000
— 1935	3,684,000	28,000

I 1934 fødtes 65,116 levendefødte Børn, og Antallet af Dødsfald var 38,050, hvilket giver en Tilvækst af ca. 27,000. Den øvrige Tilvækst skyldes Indvandringsoverskud.

FORBRYDELSER. I 1932 fældedes der Dom for 5,084 egentlige Forbrydelser, hvoraf 463 eller knap en Tiendedel skyldtes Kvinder.

Tilbagefaldsprocenten udgør efter Beregninger gennem mange Aar ca. 30 pCt. med nedadgaaende Tendens. Tilbagefaldsprocenten for Kvinder er 15—18 pCt.

I Statsfængslerne hensad 31. Decbr. 1934: 1,382 Mænd og 27 Kvinder, 31. Decbr. 1932: 1,304 Mænd og 22 Kvinder.

FOLKEBIBLIOTEKER. I Danmarks 858 Folkebiblioteker er der ca. 2,3 Mill. Bd., og det aarlige Udlaan er ca. 9,2 Mill. De kommunale Tilskud er ca. 1,6 Mill. Kr., andre lokale Tilskud (Biblioteksforeninger o. l.) 0,3 Mill. og Statens Tilskud ca. 1 Mil. Kr.

FORMUEFORHOLDENE. Den samlede Formue for de til en Formue paa mindst 4000 Kr. ansatte steg fra 1932 til 1933 med 274 Mill., fra 8,887 Mill. til 9,161 Mill. Formuerne fordelte sig saaledes paa de forskellige Erhvervsgrupper:

	1933	1932
Landbrug m. v.	21,940	22,251
Deraf Storbrugere	288,734	302,311
Gaardmænd	25,121	25,301
Husmænd	10,399	10,379
Fiskere.....	12,143	12,401
Haandv.og Industri	26,935	26,605
Handel.....	44,850	44,708
Andre Erhverv ...	33,865	33,308

FÆRDSELSUHELD i 1. Halvaar 1935: 6,447 (1934: 6,342). Antal dræbte 1. Halvaar 1935: 127 (1934: 101) og alvorligt tilskadekomne 1708 (1742).

I hele Aaret 1934: 13,932 Færdselsuheld (1933: 12,291), 253 dræbte (194) og 3,885 alvorligt tilskadekomne (3,115).

FÆRØERNE havde 1930 ialt 24,200 Indbyggere. Ved Aarhundredskiftet var Tallet ca. 15,000.

GRUNDVÆRDIERNE i Mill. Kr. ved de to sidste Vurderinger:

	1927	1932
Hovedstaden ...	1358,8	1442,7
Provinsbyerne ..	756,1	802,1
Landdistrikterne.	2979,1	2746,0
Hele Landet ...	5094,0	4990,8

I Byerne voksede Grundværdierne alene i de 4 Aar med 129,9 Mill. Kr., og paa Landet dalede de med 233,1 Mill. Kr.

GRØNLAND havde 1930 ca. 16,600 Indbyggere, 1805 var Tallet ca. 6,000, 1900 ca. 11,900.

HANDELSBALANCEN. Landets Handelsbalance med Udlandet viste 1933 et Underskud paa 64 Mill. Kr. (1932 ÷ 6 Mill. Kr.)

HUSHOLDNINGSSKOLER. De 18 statsanerk. Husholdningsskoler havde i 1933—34 1143 Elever (Aaret forud 1062). Høj- og Landbrugsskolernes Husholdningsafdelinger havde i 1933—34 243 Elever (to Aar forud 590).

HUSLEJEN er i Aarene 1930—34 steget 11,7 pCt. i Hovedstaden, 0,8 pCt. i Hovedstadens Forstæder og 3,2 i Provinsbyerne. I Provinsbyernes Forstæder er den steget 1,9 og i Stationsbyerne faldet 2,3 pCt.

HUSVILDE. I Juli 1929 var 3,101 Familier bestaaende af 15,359 Personer under kommunal Boligforsorg. I Juli 1934 var Tallene dalet til 1,298 Familier og 6,295 Personer.

HØJSKOLER. Antallet af statsanerkendte Højskoler er 58. De besøgtes i 1933—34 af 6,570 Elever (Aaret forud: 6,362).

INDTÆGTSFORHOLDENE.— Befolkningens skattepligtige Indkomst opgjordes i 1932 til 2,611 Mill. Kr., i 1933 til 2,808 Mill. Kr. — en Stigning paa ca. 200 Mill. Kr., hvoraf 80 Mill. paa Landbruget. Den gennemsnitlige Indtægt i de forskellige Erhvervsgrupper stillede sig saaledes:

	1933	1932
Landbrug m. v.....	1,505	1,386
Deraf Storbrugere...	7,983	6,090
Gaardmænd	2,085	1,783
Husmænd	1,238	1,169
Fiskere	1,458	1,432
Haandv. og Industri.	2,564	2,508
Handel.....	3,198	3,055
Andre Erhverv	2,803	2,780

ISLAND havde i 1933 ca. 113,400 Indbyggere. 1900 var Tallet ca. 78,500, 1800 ca. 47,000.

KAPITALBALANCE. Ved Udgangen af 1934 opgjordes Danmarks samlede Gæld til Udlandet til 2,228 Mill. Kr. (1933: 2,078) og de samlede Tilgodehavender til 706 Mill. Kr. (696). Nettogælden var altsaa 1,522 Mill. Kr. (1,382).

KOMMUNER. Antallet af Kommuner 1. April 1935: 1393. Deraf 87 Bykommuner, egentlige Sognekommuner 1,293 og 13 Købstad-Landdistrikter.

KREATURTÆLLING, angivet i 1000 Stkr.

	1935	1934
Heste	520	506
Hornkvæg.....	3,069	3,062
Heraf Køer ..	1,646	1,718
Svin	3,034	3,061
Høns	28,569	25,550

KRONENS GULDVÆRDI ultimo 1932: 64,1 Øre Ultimo 1933: 54,1 Øre. Ultimo Oktober 1934: 49,1 Øre. Oktober 1935: 48,8 Øre.

LANDBRUGETS FORRENTNINGSPROCENT i 1931—32: 0,5. I 1932—33: 2,9. I 1933—34: 3,5. I 1934—35: 4,2.

LANDBRUGETS VÆSENTLIGSTE ORGANISATIONER 1934:

Det kgl. Landhusholdningsselskab, 822 Medlemmer.

137 Landboforeninger med 103,000 Medlemmer.

1,250 Husmandsforeninger med 81,300 Medlemmer.

1,200 Kvægavlsforeninger m. 1,450 Tyre.

1,675 Kontrolforeninger m. 721,000 Køer.

LANDBRUGSJORDENS FORDELING. 1935: 1,334,200 ha med Korn (1934: 1,331,600), Rodfrugter 513,300 (520,500), Frø, Havesager o. lign. 48,000 (36,700), Brak 40,700 (44,100), Grøntfoder og Græs i Omdriften 730,500 (726,900) og Græs udenfor Omdriften 3,193,300 ha (3,189,700).

Arealerne med Hvede, Rug og Byg er vokset fra 1934 til 1935, mens Arealerne med Havre og Blandsæd er dalet.

LANDBRUGSSKOLER. Antallet af statsanerk. Landbrugsskoler er 21. De besøgtes i 1933—34 af 2,541 Elever (Aaret forud: 2,440).

LANDEJENDOMSPRISERNE beregnet paa Grundlag af Indberetningerne til Overskyldraadet om indgaaede Handeler:

	Salgspris for Jord og Bygn. pr. Td. Hkt.	Salgspris for Løsøre pr. Td. Hkt.
Huse med 1/4—1 Td. Hkt.	Kr.	Kr.
1934 1. Kvartal	20,279	6,935
— 2. —	21,006	6,360
— 3. —	20,673	7,178
— 4. —	20,875	8,485
1935 1. —	20,689	7,837
— 2. —	20,718	7,373
Gaarde m. 1 Td. Hkt. og derover.		
1934 1. Kvartal	10,593	3,325
— 2. —	11,121	3,476
— 3. —	10,299	3,622
— 4. —	10,176	4,011
1935 1. —	11,091	3,946
— 2. —	10,763	3,838

LÆRERE OG LÆRERINDER ved Stats-, kommunale og private Skoler:

	1931	1932	1933
Lærerinder.	6,819	6,827	6,774
Lærere	9,599	9,798	9,94[illegible]

Deraf alene ved de kommunale Skoler ca. 8,000 Lærere og 5,000 Lærerinder.

MIDDELLEVETIDEN var i Tiaaret 1865—69 gennemsnitlig: For Mænd 43,6, for Kvinder 45,5 Aar. I Femaaret 1926—30 var Tallet vokset til: For Mænd 60,9, for Kvinder 62,6. I de sidste 65 Aar er altsaa Middellevetiden for Danmarks Befolkning — det, man kalder en Menneskealder — vokset ca. 17 Aar.

MOTORKØRETØJER. 1909 var der i Danmark 682 Biler. 1. September 1920: 17,657. 30. Sept. 1928: 88,898 og 30. Sept. 1935: 130,599. Deraf ca. 28,000 i Hovedstaden, ca. 34,000 i Provinsbyerne og ca. 69.000 i Landdistrikterne.

Af Motorcykler tandtes 30. Sept. 1935: 26,347.

PRISNIVEAUET. Et Husholdningsbudget, som i 1931 beregnedes til 3,100 Kr., beregnedes Oktober 1935 til 3,434.

PRISTALLET, m. Udgangspunkt Juli 1914 = 100:

Juli 1918	182
Juli 1920	264
Juli 1922	199
Juli 1928	176
Juli 1932	154
April 1934	165
Oktober 1935	172

Tages Aaret 1931 som Udgangspunkt = 100, var Pristallet April 1934: 106, Oktober 1935: 111.

PRODUKTIONSTAL for Industrien:

1931	100
1932	91
1933	105
Sept. 1934	115
„ 1935	123

RENTEN. Bankernes gennemsnitlige Rente:

	Indlaan	Udlaan
30. April 1933	3,75	6,35
30. Juni 1934	2,86	5,40
30. Juni 1935	2,88	5,38

SKILSMISSER gennem en Aarrække:

1896	316
1931	2,472
1932	2,514
1933	2,762
1934	3,032

SKOLEBØRN. Antallet af Børn i skolepligtig Alder:

1927	456,173
1929	463,091
1931	467,254
1932	468,860
1933	468,628
1934	469,900

I Eksamensskolerne var der 1. Jan. 1935: 34,353 Drenge og 32,027 Piger — det hidtil største Antal.

SKOLESØGENDE BØRN.

	1932	1933
Statens Skoler	10,648	11,071
Komm. do.	444,920	448,555
Private do.	45,486	45,441
Ialt	501,054	505,013

SPAREKASSERNE raadede $^{31}/_{8}$ 1935 over en Indskudskapital paa 2,180,6 Mill. Kr. (April 1933: 2,162 April 1932: 2,168).

STUDENTER. I 1934 bestod 1703 Studentereksamen. (1933: 1724).

TOBAKSFORBRUGET i Danmark, udregnet efter Detailpriserne, udgjorde i 1934: 168 Mill. Kr. eller 45,8 Kr. pr. Individ (1933: 156,7 og 43,2).

UDSTYKNINGEN. Fra 1901 til 1. April 1934 oprettedes i Henh. t. den gamle, gentagne Gange reviderede Statshusmandslov, ca. 15,607 nye Brug. Statens samlede Udlaan og Tilskud dertil udgjorde ca. 170 Mill. Kr., deraf direkte Tilskud ca. 10 Mill. i Aarene efter 1920, da Byggeriet var saa dyrt.

I Henh. t. Jordlovene af 4. Oktober 1919 oprettedes i Aarene 1920—34 5,110 Brug, og 2,038 bestaaende Brug fik Tillægsjord. I Byggelaan til disse Brug er ydet ca. 58 Mill. Kr.

VÆRNEPLIGTIGES HØJDE. De værnepligtiges gennemsnitlige Højde var i 1934 170,53 cm, i 1891—1900 var Gennemsnitsh. 168,2 cm.

ÆGTESKABER. I 1934 stiftedes i Danmark 34,759 Ægteskaber svarende til 9,5 pr. 1000 Mennesker. I de foregaaende Aar var Tallet: 1933: 8,8. 1932: 7,8. 1931: 8,1. 1926—30 gnsl. 7,8. Antallet af borgerlige Vielser er steget fra 4,959 i 1923 til 12,027 i 1934 — procentvis fra 18,5 til 34,6. I Landdistrikterne blev i 1934 dog kun 12 pCt. af alle Ægteskaber indgaaet ved borgerlig Vielse.

ØLFORBRUGET udgør aarligt ca. 216 Mill. Liter — gennemsnitligt ca. 53 Liter pr. Individ. Værdien af det samlede Ølsalg var i 1933 101,3 Mill. Kr.

Landenes Indbyggertal

angivet i Millioner.

EUROPA		AMERIKA	
Albanien	1	Argentina	12
Belgien	8,2	Bolivia	3
Britiske Rige	50	Brasilien	44,9
Bulgarien	6,1	Britiske Besiddelser	13,5
Czeko-Slovakiet	15	(deraf Kanada 10,6)	
Danmark	3,7	Chile	4,4
Estland	1,1	Costarica	0,5
Finland	3,5	Dominikanske Republik	1,3
Frankrig	42	Ecuador	2,0
Grækenland	6,6	Franske Besiddelser	0,5
Holland	8,4	Forenede Stater	128
Island	0,1	Guatemala	2,2
Italien	42,6	Haiti	2,6
Jugoslavien	14,7	Honduras	0,9
Letland	2	Kolumbia	9
Litauen	2,5	Kuba	4
Polen	33,4	Meksiko	17,6
Portugal	6,5	Nicaragua	0,8
Rumænien	18,6	Panama	0,5
Rusland	147	Paraguay	0,9
Saar	0,8	Peru	6,7
Spanien	24	Salvador	1,5
Svejts	4,2	Uruguay	2
Tyrkiet	13,6	Venezuela	3,3
Tyskland	65,2		
Ungarn	8,9	ASIEN	
Østrig	6,8	Afganistan	10
		Arabien	7
AFRIKA		Britiske Besiddelser	373
Abessinien	5,5	Franske do.	26
Belgiske Besiddelser	13,5	Hollandske do.	62,4
Britiske do.	57,5	Irak	3,3
Franske do.	39,6	Iran	9
Italienske do.	2,3	Japan	96
Liberia	2,5	Kina	450
Portugisiske Besiddelser	7,8	Napal	5,6
Spanske Besiddelser	1,6	Nordam. Besiddelser (Filippinerne)	12,8
Ægypten	15,1		

Portugisiske Besiddelser. . .	1,3
Siam	12,6
AUSTRALIEN	
Britiske Besiddelser . . . . (deraf Australien 6,6 og New Zealand 1,5, Resten Øer)	9,4
Desuden besidder Frankrig, Holland, Japan og U. S. A. forskellige Øer med ialt . .	0,7

Verdensdelene.

	1000 km²	Mill. Indb.
Europa	11,488	515
Afrika.	30,065	146
Amerika	40,666	263
Asien	42,368	1,121
Australien	8,967	10
Polarlandene . . .	11,188	
Ialt	144,725	2,045

Byer med over 1 Million Indbyggere.

London	8,302,329	Tientsin	1,387,462
New York	6,930,446	Peking.	1,297,718
Berlin	4,236,416	Sydney	1,262,440
Chicago	3,376,438	Los Angeles.	1,238,048
Moskva	3,342,199	Warschawa	1,178,914
Shanghai	3,259,114	Bombay	1,161,383
Paris	2,891,020	Kairo	1,160,700
Leningrad	2,715,000	Hamborg	1,125,025
Osaka	2,453,573	Glasgow	1,111,600
Buenos Aires	2,214,702	Barcelona.	1,041,865
Tokio	2,070,913	Meksiko	1,029,068
Filadelfia.	1,950,981	Melbourne	1,028,300
Wien	1,861,856	Budapest	1,019,907
Rio de Janeiro	1,585,234	Birmingham	1,009,300
Detroit.	1,568,662	Rom	1,008,083
Calcutta	1,485,582	Sao Paolo	1,006,407

Ind- og Udvandring.

Fra EUROPA udvandrede i 1931: 146,000, i 1932: 102,500.
Til U. S. A. indvandrede i 1930: 97,000, i 1933: 30,000.
Til KANADA indvandrede i 1931: 25,700, i 1933: 14,000.

Antal Indbyggere for hver Bil.

U. S. A.	5	Argentina	36
New Zealand	8	Sverige	42
Kanada	10	Svejts	45
Australske Forb.	12	Belgien	46
Frankrig.	22	Tyskland	95
Storbritannien.	27	Rusland.	1,579
Danmark	30	Kina	11,267

Ministeriet Stauning-Munch efter Rekonstruktionen i November 1935.

Forreste Række fra Venstre: Landbrugsminister Bording. — Finansminister H. P. Hansen. — Statsminister Stauning. — Justitsminister Steincke. Udenrigsminister P. Munch. *Bageste Række* fra Venstre: Kirkeminister Johs. Hansen. — Undervisningsminister Jørgen Jørgensen. Trafikminister Fisker. — Indenrigsminister Bertel Dahlgaard. — Socialminister Ludvig Christensen. Forsvarsminister Alsing Andersen. — Handelsminister Kjærbøl.

Det radikale Venstres Rigsdagsgruppe efter Folketingsvalget 22. Oktober 1935.

Forreste Række fra Venstre: Indenrigsminister Dahlgaard, M. F. — Statsrevisor A. M. Hansen, M. F. — Ingeniør E. Rager, M. F. — Fhv. Justitsminister C. Th. Zahle, M. L. — Undervisningsminister Jørgen Jørgensen, M. F. — Marie Hjelmer, M. L. — Udenrigsminister P. Munch, M. F. Læge Jensen, Gørding, M. F. *Bageste Række* fra Venstre: Lærer Nygaard, M. F. — Gdr. Rs. Rasmussen, Hvolbæk, M. L. — Gdr. Johs. Vejstrup, M. L. — Trafikassistent H. M. Laustsen, M. L. — Landmand Oluf Steen, M. F. — Gdr. M. P. Rasmussen, Gylling, M. F. — P. Jeppesen, Drusebjerg, M. L. — Konsulent Aage Fogh, M. F. — Parcl. N. P. Andreasen, M. F. — Direktør J. Hassing Jørgensen, M. F. — Redaktør Magne Nøhr, M. F. — Grosserer Vald. Sørensen, M. F. — Gdr. Gunnar Fog-Petersen, M. L. — Partisekretær Johs. Christiansen

Hjem, Husholdning og Samfund.

Af Indenrigsminister *Bertel Dahlgaard.*

Saa længe der har været ordnede Samfund, har det Grundlag, hvorpaa Hjemmene er bygget, i høj Grad været afgørende for Folkets Sundhed og Styrke.

Hjemmet er Rammen om Familielivet. Her leves det Liv, der er Baggrunden for den enkelte Borgers daglige Liv. — Tænk, om man kunde maale den Sum af Kraft og Energi, de gode Hjem giver Familiens Medlemmer i deres daglige Arbejde i Hjem og paa Arbejdsplads, og tænk, om man kunde maale den Nedsættelse af Arbejdsevne og Handlekraft, som daarlige hjemlige Forhold fører med sig, da vilde man først rigtigt forstaa, hvorledes Landets og Nationens Skæbne formes gennem alt, hvad der øver Indflydelse paa Hjemmenes Liv.

Hertil kommer at Hjemmene er Grundlaget for Børnenes, den kommende Slægts, Opdragelse, ofte afgørende for deres hele Livsindstilling og dermed for Folkets Liv langt ind i Fremtiden, og endelig er Hjemmet den økonomiske Enhed i Samfundshusholdningen, saa den Maade, Hjemmets Midler forvaltes paa, øver Indflydelse paa hele Samfundets Økonomi.

Det kan derfor med fuld Ret siges, at i alt, hvad vi foretager os i Samfundslivet, det være sig i Politik, i Erhvervsliv og i Aandsliv, bør vi altid have for Øje, hvorledes det vil indvirke paa det Liv, der leves i Hjemmene.

Denne Hjemmenes fundamentale Betydning i Samfundet opstaar der en vis umiddelbar Forstaaelse af i visse særlige Situationer. Naar Landbrugskrisen saaledes i disse Aar har skyllet ind over vort Land med sine Virkninger og har truet med at ruinere Tusinder af Landmænd — for de flestes Vedkommende uden egen Skyld —, da rejser der sig en instinktiv Følelse af, hvad det vil sige, naar Hus og Hjem er i Fare, hvilke økonomiske Værdier der herved spildes, hvilke menneskelige Værdier der gaar til Grunde, hvorledes Arbejdsmodet kues, og at Nationen maa rejse Værn i det Omfang, det er muligt, for at afbøde Slaget.

Eller naar det samme Sammenbrud derudefra standser Arbejdsmulighederne, saa Titusinder af Arbejderhjem uden egen Skyld rammes af Arbejdsløshedens Svøbe, da bygges der Værn gennem Forsikring og Hjælp, saa disse Hjem ikke skal gaa økonomisk og moralsk til Grunde, mens Krisen raser.

Derfor er det ogsaa kun tankeløse og daarlige Patrioter, der i en saadan Tid forarges, naar ekstraordinær Lovgivning lægger Byrder paa de Skuldre, der kan bære dem, for at holde de ramte Hjem oven Vande. Alle med Omtanke og med Indsigt i Helhedens Interesser ved, hvad det vilde betyde af Sammenbrud for vort Land, hvis ekstraordinære Begivenheder fik Lov til frit at knuse Hjemmene, de ved, hvor vigtigt det er, at i en saadan Tid Modstandskraften styrkes i de Hjem, der selv gør, hvad de kan, saa de har deres Produktionskraft og Arbejdsevne i Behold den Dag, bedre Tider atter giver dem deres Chance.

Hvad her er sagt om Krisetiden, peger netop hen paa det, som er det særegne for det gode Hjem, at Hjemmets Fundament er dobbeltsidig, har dels en moralsk Side, dels en økonomisk, og at der er den nøjeste indbyrdes Forbindelse mellem disse to Sider. Det nytter kun lidet at kalde paa aandeligt Liv, hvor de mest elementære økonomiske Krav til Livet ikke kan imødekommes, thi da falder Ordene paa Stengrund. Det nytter ikke at tale smukke Ord om Hjem og Fædreland, hvis man ikke samtidig vil arbejde med paa, at de store betydningsfulde Folkelag kan tilvejebringe et økonomisk Grundlag for deres Hjem, som gør, at de kan hæve Tanken fra selve Slidet for det daglige Brød mod højere Maal.

Denne indbyrdes Forbindelse mellem Hjemmenes økonomiske og aandelige Liv er Baggrunden for de største Bevægelser i Folkenes Liv.

Herhjemme var den danske Bondestands Rejsning i sidste Halvdel af det 19. Aarhundrede et storslaaet Eksempel herpaa. Mellem Landbrugets faglige og økonomiske Arbejde og det aandelige Liv, der udgik fra Højskolerne i denne Periode, var der den nøjeste Forbindelse, en stadig Vekselvirkning, der medførte en gensidig Befrugtning, som alle, der har haft Forbindelse dermed, ofte maa tænke paa med Vemod, naar man i Nutiden synes at møde saa megen ensidig Materialisme.

Eller der kan peges paa en anden mægtig Bevægelse i Nutiden, der viser noget af det samme, nemlig Arbejderstandens økonomiske Fremmarch, der har betydet, at i vort Slægtled stadig flere Arbejderhjem har kunnet hæves op over den Grænse,

hvor der kun er til det tørre Brød, og man bør lægge Mærke till hvorledes dette automatisk har medført, at nye aandelige Interesser gror frem i Arbejderstanden. Det er ikke tilfældigt, at den danske Arbejderstand nu rejser Højskoler og danner Oplysningsforbund; nej, det er en Naturlov, der virker, Menneskenes Trang til et højere Liv, naar det nødtørftige til det materielle Liv er naaet.

Erfaringen viser iøvrigt, at som Regel heller ikke den alt for let tjente Velstand giver gunstig Grobund for højere Interesser. Krigstidens Dans om Guldkalven var Udtryk derfor. Et andet Bevis derfor er, at de store aandelige og kulturelle Gennembrud sjældent udgaar fra de Kredse, der besidder den højeste Velstand. Det har en dyb Baggrund, naar det folkelige Ideal, Grundtvig kalder paa, er „et j æ v n t og muntert, virksomt Liv paa Jord".

Men, som almindelig Regel kan frit siges, at Forbedring af Hjemmenes Økonomi giver Betingelser for et rigere Folkeliv ikke blot materielt, men ogsaa aandeligt.

Her nærmer vi os til Spørgsmaalet om Husholdningens vanskelige Kunst; thi Hjemmenes Økonomi bygges ikke blot paa, hvad der indtjenes til Hjemmets Underhold, men ofte i lige saa høj Grad paa, om man forstaar at disponere over og forvalte det indtjente paa fornuftig Maade. Og dette, at disponere over indtjente Peege, vender sig mod Landets Husmødre i vor Tid paa en hel anden Maade end i tidligere Tider. De gamle Kvindesysler er i større eller mindre Grad flyttet fra Hjemmet over til Industrien, og dette medfører, at Nutidens Husmoder i højere Grad end Fortidens maa have Evne til at disponere over rede Penge gennem sine Indkøb.

At gøre sine Indkøb fornuftigt, skønne over Varens Kvalitet og Pris er en større Kunst, end mange Husmødre selv tænker paa.

Men Flytningen af hjemlige Sysler over til Erhvervslivet skabte ogsaa andre nye, livsvigtige Problemer for Kvinderne. Samtidig med, at Arbejdet flyttedes fra Hjemmet til Industrien, flyttede Tusinder af Kvinder selv med og fik Beskæftigelse fra deres unge Aar i Fabrik og Butik; dette blev imidlertid ensbetydende med, at mange af disse unge blev uvant med husligt Arbejde, de voksede ikke op midt i det som i tidligere Tider, og dermed staar vi over for et U d d a n n e l s e s s p ø r g s m a a l med Hensyn til disse Kvinder, som dog selv engang skal være Husmødre.

Og endelig har Nutiden stillet Kvinderne overfor et e r n æ-

ringsmæssigt Problem inden for Husholdningen, som Fortiden slet ikke kendte.

Vor Viden med Hensyn til den menneskelige Ernæring og dens Sammensætning har været i en saa rivende Udvikling, saa den Husmoder, der har noget Kendskab paa disse Omraader, har langt større Forudsætninger baade for en økonomisk Husførelse og for at berede den sundhedsmæssigt bedste Kost.

Disse forskellige Ting medfører, at alt, hvad der knytter sig til Begrebet Husholdning, er blevet til et af de vigtigste og mest vidtspændende Samfundsproblemer. Naar store Dele af Befolkningen utvivlsomt endnu ikke forstaar dette i fuld Udstrækning, skyldes det i meget høj Grad den Undervurdering af selve det huslige Arbejde, som er almindelig — og iøvrigt mærkeligt nok findes i særlig Grad hos Mændene.

Det er lykkedes at kaste en særlig Glans over Mandens Arbejde — at vurdere hans Indsats som den afgørende, vel fordi den vender mere udad.

Ingen er i Tvivl om ude paa Landet, naar man staar over for en dygtig Landmand, der har Sving i sine Ting, men i mangfoldige Tilfælde skal det nok vise sig, at han har en Kone i Hjemmet, der med smaa Midler holder sammen paa Tingene.

I Landbrugskrisens Aar har man mangen en Gang staaet overfor det Tilfælde, hvor en ung Mand er kommet i Ejendommen i Højkonjunkturen, hvor han sidder med en stor Gæld, der synes at gøre det umuligt at klare det, men det gaar alligevel paa en ubegribelig Maade rundt. I saadanne Tilfælde vil man ofte kunne konstatere, at der findes en dygtig Kone i dette Hjem, og at mindst Halvdelen af Æren er hendes.

Eller de, der kender Livet i Byerne i Arbejderhjemmene og de smaa Middelstandshjem. Hvor ofte staar man ikke over for dette forundret at maatte spørge: Hvorledes kan Familien faa det til at løbe rundt med saa lille Indtægt? Og dog: Ser man ind i Hjemmet, da er det pillent og pænt — og ingen Klage. — Det er Resultatet af Husmoderens stille Kamp.

Eller et tredie Tilfælde, der ofte kan iagttages: Manden, der har med offentlig Virksomhed at gøre. Hans Liv fører med sig, at han næsten aldrig er hjemme, og han er ofte træt, naar han endelig kommer hjem.

Der kan da intet ordentligt Hjem blive ud af det, tænker man tit — og hvorledes med Børnenes Opdragelse? Men langt oftere, end man skulde tænke, erfarer man, at det hele er i Orden, og at der tilmed hersker den mest udstrakte Gæstfrihed. Hjemmets Forhold er simpelthen tilrettelagt saaledes, at naar

han kommer hjem, kan den korte Tid, der er tilovers fra Arbejdet, udnyttes til hyggeligt Hjemmeliv.

Det er hans Gerning, vi læser om i Bladene, det er hans Gerning, der er fremme i Rampelyset; kun de færreste tænker paa, at Baggrunden for det altsammen er hendes Virken i det stille. Og saa vant er man til at se paa og vurdere Mandens Arbejde, at Manden selv i alle de Tilfælde, jeg her har nævnt, ofte ikke tænker nær nok paa, hvilken uvurderlig Hjælper han har — han kan slet ikke vurdere de tusind smaa Opgaver, Døgnet stiller Husmoderen overfor, og som tilsammen er en stor Byrde at bære.

Og dette, at Blikket ikke i samme Grad er rettet mod Husmoderens Arbejde, medfører paa den anden Side, at man heller ikke er indstillet paa at se Virkningerne af, naar det er Husmoderens Mangler, der bringer Ulykke over Hjemmene. Hvor Hjem gaar til Grunde, fordi Husmoderen ikke forstaar sine Ting. Der burde jo i de brede Folkelag herske en langt stærkere Fordømmelse af de Tusinder af unge Piger, der lader deres Ungdom hengaa uden Tanke om, at de en Dag pludselig staar og skal gaa ind til en Husmoders Pligter, og hvor de derfor møder i Ægteskabet uden huslig Uddannelse, uden Erfaring. Ordentlig Mad kan de ikke lave, Tøjet kan de ikke med smaa Midler holde i Orden; hvorledes et lille Barn skal behandles, har de ikke Begreb om.

Alt dette bør fremhæves, ikke blot til Ære og Pris for den dygtige Husmoder og til Skam for hende, der har undervurderet Husmoderens Gerning, men for at understrege, hvor vigtigt det er, at der i Befolkningen og fra Samfundets Side sker en Omvurdering af det huslige Arbejdes Betydning for Hjemmenes økonomiske Grundlag og for hele Samfundets Økonomi.

Naar alt det huslige Arbejde i saa høj Grad er undervurderet, staar det imidlertid i Forbindelse med, at de færreste tænker paa hele dette Spørgsmaals uhyre økonomiske Rækkevidde for hele Samfundets Økonomi, for hele Nationens Husholdning. Man glemmer at Hjemmets økonomiske Forhold ikke blot er afhængig af Indtægtens Størrelse, men i lige saa høj Grad, af hvor fornuftig Mand og Kone disponere over deres Indtægt; og udvider man dette Synspunkt til hele Samfundets Forhold, ja, saa vil man iagttage, hvorledes i Almindelighed al Opmærksomhed er rettet imod, hvorledes man skal forøge Nationens Indtægter gennem Produktion og Omsætning — og det er selvfølgelig meget rigtigt; men det er galt, naar man hidtil i saa

høj Grad har undladt at beskæftige sig med den anden Side af Sagen, nemlig, hvad der kan gøres for, at de uhyre Indtægtsbeløb, der anvendes i de danske Husholdninger, faar den bedst mulige Anvendelse. De danske Husmødre forvalter aarlig gennem deres Indkøb til Husholdningen en Milliard Kroner. Hvilken Betydning har det ikke for Landets Økonomi, om dette mægtige Beløb forvaltes med Omtanke, paa Grundlag af Indsigt og Viden, eller om det forvaltes paa bedste Beskub.

Men at naa til virkelige Fremskridt paa dette Omraade er afhængig af to Ting, nemlig for det første, en Højnelse af det huslige Arbejde i Befolkningens Tankegang, og dernæst et bevidst Arbejde for at sprede Kundskab om alle de Ting, som er afgørende for en økonomisk Husholdning.

— Nogle mener, at vi her bevæger os paa et Omraade, som Staten i hvert Tilfælde ikke skal blande sig i, det ordner nok sig selv. Man glemmer, at nogle af de største og for Nationen betydningsfuldeste Opgaver, der paa tilsvarende Omraade er løst herhjemme i de sidste to Menneskealdre, netop er løst ved et rationelt tilrettelagt Samarbejde mellem det private Initiativ og en samfundsmæssig Støtte og Medvirken i Arbejdet. Tænk f. Eks. paa, hvorledes det moderne Landbrug er bygget op ved en stadig Vekselvirkning i Arbejdet mellem det praktiske Landbrug og Videnskabens Forsøgsmarker og Laboratorier, alt under Statens Støtte og Medarbejderskab. Gennem dette organiserede Samarbejde er det, at dansk Landbrug er naaet dertil, at der kun er kort Tid fra det Øjeblik, hvor Videnskaben gennem Forsøgene har naaet sine Resultater, til den Dag, da den mindste Jordbruger i Danmark kan omsætte disse Resultater i sin Mark og i sin Bedrift.

Det var udfra ganske tilsvarende Synspunkter paa Husholdningens Omraade, jeg i Rigsdagen i 1934 stillede det Forslag om Oprettelsen af et Husholdningsraad, som nu er gældende Lov.

Dersom de danske Kvinder, som forstaar Betydningen af Husholdningsgerningen, nu selv vil og har Evnen til at afstikke Linierne ud i Fremtiden paa dette Omraade, da er der herved givet dem et Redskab i Hænde, som kan blive af meget stor Betydning for deres Arbejde og til betydelig økonomisk Gavn for Landet.

I dette Raad er repræsenteret Landets Husholdningsforeninger, Husmoderforeninger, Husmandsforeningerne, Landboforeningerne, Arbejdernes Oplysningsforbund, Sundhedsstyrelsen samt anden Sagkundskab.

Dette Raad skal nu dels selvstændigt, dels i Samarbejde med andre tage de Opgaver op, der har Interesse for Husholdningens ernæringsmæssige, hygiejniske, tekniske og økonomiske Side, og det skal kunne foranledige de Undersøgelser foretaget paa Laboratorier og paa anden Maade, som det er af økonomisk Betydning for Husmødrene at faa klarlagt, saa de ikke handler i Blinde, som alt for mange nu gør, men faar Adgang til Viden om, hvorledes de opnaar det mest mulige for deres Penge.

Der er her en vid Mark for at klarlægge de mange Spørgsmaal, der er betydningsfulde i den praktiske Husholdning. Det gælder den ernæringsmæssige Vurdering af Husholdningsvarer. Det skulde gerne være saaledes, at Arbejdet herhjemme paa det ernæringsfysiologiske Omraade kan fortsættes paa rette Maade med det Maal at vise, at den menneskelige Kost rigtigt sammensat og tilmaalt kan gøres samtidig billigere og sundere end hidtil. Og dernæst er der Spørgsmaalet om at sikre den rette Vurdering af Husholdningsredskabers Kvalitet og Pris, sikre, at Husmødrene ikke bliver taget ved Næsen, naar de staar med deres Husholdningspenge og skal købe Husholdningsartikler, hvor det jo hænder, at disse Artiklers Kvalitet ikke staar i det rette Forhold til Reklamernes Størrelse. Undersøgelser og Kontrol kan medvirke til at sikre, at de Varer og Brugsgenstande, Husmødrene køber, har den Sammensætning og Værdi, der loves, og svarer til den Pris, der forlanges.

Men hertil kommer, som en af de vigtigste af dette Raads Opgaver, at organisere den rette Forbindelse mellem Undersøgelsernes Resultater og de Tusinder af Husmødre Landet over. Raadet maa staa i Samarbejde med Husholdningsorganisationerne og deres Konsulenter, det maa Samarbejde med Husholdningsskolerne og Husholdningslærerinderne. Her skal det vise sig, om de danske Kvinder formaar at løse den store Opgave at sprede al den Oplysning, som tilvejebringes paa disse vigtige Omraader, rundt til alle danske Hjem: Gennem Skoler, Skolekøkkener, Kursus, Konsulentvirksomhed, Husholdningsudstillinger, gennem Skrifter, Presse og Radio — og det skal vise sig, om Kvinderne kan skabe en saadan Interesse i de videste Kredse, at Oplysningerne modtages og omsættes i Hjemmets praktiske Arbejde.

Vi skulde naa saa vidt, at den Viden, der tilvejebringes gennem Laboratorium og Forsøg, faa Aar efter paavirkede enhver Husmoders Handlinger, naar hun gaar derude ved Gryden og Kedlen, ved Vasken og Rengøringen:

Det nye Husholdningsraad vil ogsaa ud over de Omraader, der her er nævnt, kunne udøve et heldigt Initiativ. Der er saaledes det store Spørgsmaal om den huslige Uddannelse.

Det bør være saaledes i alle Samfundslag, at den unge Kvinde, der staar foran at skulle gaa ind til sit eget Hjem, stiller det Krav til sig selv, at hun skal kunne bestride en Husmoders Pligter, hvad enten Hjemmet er stort eller lille — og det bør være saaledes, at naar en ung Pige i Tyverne tager Plads i et Hus, hun da forstaar, at der gælder for Husvæsenet det samme som paa alle andre af Livets Omraader, at man maa kunne det Arbejde, man paatager sig. Saa kan den huslige Medhjælper ogsaa stille sine berettigede Krav, og det kan jo ikke nægtes, at der findes mange Hjem, hvor man ikke nær nok skønner paa, hvilket Klenodie den dygtige huslige Medhjælper er for Hjemmet. Der kan ikke være Tvivl om, at ogsaa dette overordentlig vigtige Medhjælperspørgsmaal maa kunne bringes nærmere sin Løsning.

* * *

I Henhold til Loven af 11. Maj 1935 udnævnte Indenrigsministeren den 7. December 1935 følgende til Medlemmer af *„Statens Husholdningsraad"*:

Fhv. Borgerrepræsentant Fru *Karen Braa, Raadets Formand.*
Laboratorieforstander Dr. techn. *Th. Madsen.*
Seminarielærer *Folmer Dam*, Sorø.
Fru *Ingeborg Richter*, Holsted. Indstillet af de danske Husmoderforeninger.
Fru *Ellen Villemoes Andersen*, Braade. Indstillet af de danske Husholdningsforeninger.
Fru *Rebekka la Cour Madsen*, Vejen. Indstillet af de danske Landboforeninger.
Fru *Dagmar Nielsen*, Mundelstrup. Indstillet af de danske Husmandsforeninger.
Folketingsmand *Chr. Christiansen*. Indstillet af Arbejdernes Oplysningsforbund.
Professor *Fredericia*, Sundhedsstyrelsens Konsulent i Hygiejne og Husholdningssager.

Programudtalelser.

I. Det radikale Venstres Landsmøde.

Paa det radikale Venstres Landsmøde i København den 29. og 30. Maj 1935 vedtoges enstemmigt følgende politiske Udtalelse:

Landsmødet takker Rigsdagsgruppen for dens Arbejde til Fremme af det paa Landsmødet i Aabenraa i 1934 vedtagne Arbejdsprogram og udtaler:

I det forløbne Aar har den Opposition, der har Flertal i Landstinget, hindret:

en virkningsfuld Rente- og Gældssaneringspolitik,

en Landbrugslovgiving, aer ved Forbedring af Landbrugets Prisforhold tog rimeligt Hensyn til alle Dele af Landbruget,

en samlet Plan for Tilvejebringelse af Arbejde, der for Titusinder af langvarigt Arbejdsløse satte samfundsnyttigt Arbejde i Stedet for Understøttelse,

en Fortsættelse af Grundforbedringsarbejderne,

en Lovgivning, der værnede Lejere af Boliger og Forretningslokaler og mindre Næringsdrivende mod ubillig Lejeforhøjelse og vilkaarlig Opsigelse,

en Skattelovgivning, der flytlede en Del af Skattebyrden over paa dem, der har haft særlig gunstige Indtjeningsmuligheder,

en samfundsmæssig betryggende Ordning af Nationalbankens fremtidige Virksomhed.

Landsmødet ser i denne Lammelse af Lovgivningsarbejdet en saadan Trusel mod Folkestyret og mod den rolige Udvikling af Landets politiske og økonomiske Forhold, at en Grundlovsændring, der sikrer den parlamentariske Regering tilfredsstillende Arbejdsvilkaar, er blevet en bydende Nødvendighed.

Under den Verdensuro, hvis Følger rammer vort Folk som andre Folk, maa Landets Styre sikres den Handlekraft, de usikre og vanskelige Verdensforhold kræver.

Stillet overfor disse Forhold maa det danske Folk bevare Ligevægt og Koldblodighed, uanfægtet af alle Fantasterier, det være sig paa militært, handelspolitisk eller økonomisk Omraade.

En Hovedopgave er gennem Handelsaftaler med vore Markedslande at sikre Grundlaget for vor Eksport af Landbrugsvarer og andre Varer paa saadan Vis, at de bedst mulige Priser naas, og at opretholde vor Skibsfartsfortjeneste, saa der ad disse Veje kan skaffes Midler til den for det samlede Samfunds Produktion og Fornødenheder tilstrækkelige Indførsel.

En uundværlig Forudsætning for saadanne Handelsaftaler er — saalænge de store Landes nuværende Afspærringspolitik opretholdes — en Kontrol af vor Indførsel m. H. t. dens Omfang, dens Fordeling mellem Markedslandene og til Sikring af Raastoffer til Landbrug og Industri. Midlet er Valutaordningen. Denne medfører mange Vanskeligheder, men hidtil har ingen evnet blot at antyde et andet Redskab for vor Handelspolitik, der paa nogen Maade kan erstatte den bestaaende Ordning. Det maa være Opgaven at gøre denne Ordning saa lidet hæmmende for Omsætningen som mulig og at hindre dens Misbrug til Prisfordyrelse, ligesom Rammerne for nye Importørers Deltagelse i Importen maa udvides, men dens Bortfald uden tilfredsstillende Erstatning vilde gennem Ødelæggelse af Landets Betalingsbalance og Mønt gennem Renteforhøjelse og haardhændet Kreditindskrænkning føre til Lammelse af vor Produktion og Eksport, Forvirring i hele vort Erhvervsliv og overvældende Arbejdsløshed.

De ændrede Afsætningsvilkaar nødvendiggør en Tilpasning af vore Erhverv til de nye Forhold. Den bør i størst muligt Omfang ske paa Erhvervenes eget Initiativ, men støttes og underbygges gennem Lovgivningsmyndighedernes Bistand. Dertil kræves:

en Lettelse af Gældsbyrden for de kriseramte Erhverv,

en Tilpasning af Rentens Højde under Hensyn til Erhvervenes Indtjeningsmuligheder og Beskæftigelsens Fremme,

Opretholdelse af den opnaaede høje Beskæftigelsesgrad i Haandværk og Industri i Forening med særlige, offentlige Arbejder paa forkortet Arbejdstid for at bøde paa den langvarige Arbejdsløshed, der trods Beskæftigelsesgradens Højde er blevet en Følge af Tidens Teknik og Befolkningsforhold;

Sikring mod Indførsels-Begrænsningens Udnyttelse til ubillig Prisopskruning;

Udstykning i Brug store nok til i det væsentlige at hvile paa egen Avl;

Fremme af Grundforbedringsarbejder.

De særlige Forhold i Grænseegnene kræver paa de økonomiske og udstykningsmæssige Omraader fremdeles fuld Agtpaagivenhed og Støtte.

Landsmødet tilsiger Rigsdagsgruppen Støtte til Løsning af disse den nærmeste Tids mest paatrængende Opgaver.

Landsmødet erkender Nødvendigheden af at samle Kræfterne om de Dagens Opgaver, som den økonomiske og politiske Verdenskrise gør brændende, men understreger, at Partiet samtidig maa fortsætte Bestræbelserne for i Befolkningen at vinde fornøden Tilslutning til Virkeliggørelse af Det radikale Venstres Idéer:

Sikring af et paa frl Meningsudveksling og fuldt Folkestyre bygget Forfatningsliv.

Hævdelse af aandelig og personlig Frihed, saa den enkeltes Ret kun begrænses af Hensynet til andres lige Ret.

Hævdelse af lige Ret for Kvinder og Mænd.

Økonomisk Frigørelse gennem Demokratisering af Ejendomsretten, — i Landbruget ved fortsat Udstykning efter Jordrenteprincippet, — i Haandværk og Industri ved Støtte til Opretholdelse af de mindre Bedrifter og for Storbedrifternes Vedkommende derved, at Arbejdere og Funktionærer bliver Medinteressenter i disse.

Samfundets Opbygning ved Forening af personligt Initiativ og samfundsmæssig Plan til Afløsning af det nuværende økonomiske Anarki.

Hævdelse af Folkets fælles Interesser gennem Voldgift overfor Arbejdsstridigheder, der truer alvorlige Samfundsinteresser.

Skatternes Tilrettelæggelse under Hensyn til, at de samfundsskabte Værdier er Folkets Fælleseje, og at Skatterne paa Arbejde og Forbrug bør lettes.

Overgang til en Vagtordning, der — i usvækket Erkendelse af de Vilkaar, Danmarks geografiske Beliggenhed og Folketal skaber — og i Overensstemmelse med de af Partiet hævdede Synspunkter, afpasses efter de foreliggende Bevogtningsopgaver ved Landegrænse, ved Kyster og i Farvande.

Danmarks Medvirken til Skabelse af et internationalt Retssamfund, der sikrer Folkenes Samarbejde og Freden ved økonomisk og militær Afrustning.

II. Radikal Ungdoms Landsmøde.

Paa den radikale Ungdoms Landsmøde 13., 14. og 15. Juni 1935 i Otterup vedtoges enstemmigt følgende Resolution:

Radikal Ungdom samlet til Landsmøde, udtaler: Efterkrigstiden har vist, at Gammelliberalismen saavel som Socialismen beror paa en Fejlvurdering af Samfundsudviklingen. Partiprogrammer, der bygger herpaa, er derved kommet i stadig større Misforhold til den Politik, som kræves til Løsning af Nutidens Samfundsopgaver. Men de Maal, som

altid har været det frisindede Demokratis, finder i Dag Udtryk i Radikal Ungdoms Program. Hovedbetingelsen for dets Virkeliggørelse er et handledygtigt Folkestyre.

Som de nærmest foreliggende Opgaver kræver Landsmødet,

at al politisk Magt og Ansvar samles i Folketinget, — den sidste Rigsdagssamling har klarere end nogensinde bekræftet, at Landstingets fortsatte Tilværelse undergraver Folkestyret,

at der gives de Tusinder, som stadig spærres ude fra Erhvervsmuligheder, Arbejde i Stedet for Understøttelse ved snarlig Gennemførelse af Regeringspartiernes store Beskæftigelsesforslag og andre arbejdsskabende Foranstaltninger, navnlig Udstykning og Forbedring af Landbrugets Rentabilitet,

at vort Militærvæsen erstattes med en Vagtordning i Overensstemmelse med de Synspunkter, der altid har været Radikal Ungdoms, og som den seneste Udvikling kun yderligere har underbygget,

at Regeringspartierne energisk tilbageviser alle militaristiske Fremstød og hurtigst muligt fremsætter Forslag om Ophævelse af de frivillige Korps og Forbud imod den private Vaabenfabrikation,

at Danmark fortsat af yderste Evne — i Samarbejde med de andre nordiske Lande — medvirker i alle Bestræbelser for at styrke og udbygge Folkeforbundet til Sikring af Fred og Samvirke imellem Nationerne,

at den kulturelle og jordpolitiske Kamp i Sønderjylland støttes.

Landsmødet appellerer til al frisindet Ungdom i Danmark. Slut op i vore Rækker. Bekæmp Reaktionen paa alle Fronter. Vend jer fra Bevægelser, der arbejder under falsk Flag, og hvis virkelige Maal er stik imod Ungdommens Interesser, og som alene gaar Storkapitalens Ærinde. Det er Radikal Ungdom, der taler Ungdommens Sag.

HAREN

Af *Hans Kirk.*

Skønt min Bedstemor ikke satte Pastor Sørensen højt som Sjælesørger, gik hun hver Søndag i Kirke. Hun var Ejer af Sognets største Gaard og af Kirketienden og følte det vel som sin Pligt at give et godt Eksempel. Naar jeg besøgte hende om Sommeren i Thy, var der ingen Naade og Barmhjertighed, jeg skulde i Kirke, hvad enten jeg fløjtede eller peb. Hun havde sin Kirkeejerstol lige under Prækestolen, og man havde altsaa ikke engang den Fornøjelse at se paa Folk, mens Pastor Sørensen balsamerede Evangeliet. Engang imellem slap en Svale ind ad Vinduet og kvivittede over Menighedens Hoveder. Langsomt drævede den sidste Salme færdig, og det var overstaaet for denne Uge.

Egentlig husker jeg kun et Kirkebesøg rigtigt. Det var den Søndag, hvor Pastor Sørensen revsede de moderne Fritænkere, og hvor jeg fik at vide, at Pe' Maansen var en „Hegs". De to Fritænkere, som Pastor Sørensen lyste i Band fra Hundstrup Prækestol, hed Brandes og Darwin. Den første havde jeg aldrig hørt om, men Navnet lød uhyggeligt, man kunde godt forestille sig, at han var et af Djævelens Børn. Han havde opfordret Menneskene til at holde Kærester og foragte de 10 Bud, mens Darwin frækt havde benægtet Bibelens klare og tydelige Ord om, at Mennesker og Dyr var skabt af Vorherre, samt prøvet at faa Folk til at tro, at de stammede ned fra Aberne. Mens Pastor Sørensen rasede med uvant Lidenskab, sad jeg og grundede over, hvor jeg kendte det Navn Darwin

fra. Omsider gik det op for mig, at jeg havde set det paa en Bog, der stod i Kontorets Bogskab. Jeg besluttede at faa fat i Bogen og underkaste den ugudelige Darwins Meninger en Undersøgelse.

Udenfor Kirken standsede min Bedstemor og snakkede lidt med et Par Gaardmandskoner. Saa gik hun hen til en middaldrende, svær Mand, som stod for sig selv ved Vaabenhusets Mur, han var glatbarberet, med nogle sære, knortede Huddannelser i Ansigtet. Han havde smukke, tungsindige Øjne og lignede i Grunden mest en godlidende, tung Skrubtudse. Jeg vidste nok, hvem han var. Han hed Pe' Maansen, og hans Mark stødte op til min Bedstemors.

Et Øjeblik efter kom Lars, min Bedstemors Bestyrer, ud af Kirken, og vi fulgtes ad det korte Stykke hjem til Gaarden. De Voksne gik og smaasnakkede, og min Bedstemor sagde:

— Jeg synes, Pe' Maansen var lidt studs i Dag.

— Det har vel sin Aarsag, sagde Lars.

— Hvilken Aarsag? Er der Sygdom hos ham?

— Nej, men der er død en Ko ovre hos Bartel Nielsen i Østrild, og Pe' Maansen havde været inde i Stalden Dagen før.

— At Folk ikke snart kan holde op med at tro paa den Snak, sagde min Bedstemor vredt. Det er jo ikke andet end overtroisk Vrøvl. Men han tager sig det nær.

— Der er ikke mange, som bryder sig om at faa ham ind i Stalden, sagde Lars tænksomt. Og nu bliver det vel værre. Naar han gaar gennem Byen, render Børnene deres Vej for ham.

— Vi skal holde os til Vorherres Ord og ikke tro paa den Slags, sagde min Bedstemor. Han skal nok vogte over dem, der stoler paa ham. Det er Synd og Skam, at Folk ikke kan lade Pe' Maansen være i Fred. Tænk paa, hvordan det gik med hans Far.

— Ja, det tog en sørgelig Ende, nikkede Lars.

— Ved Middagsbordet spurgte jeg min Bedstemor, hvad det var, Folk sagde om Pe' Maansen.

— Aa, det er ikke andet end Vrøvl, sagde hun. De mener, at hans Øjne bringer Ulykke. Det er ikke noget at tale om.

Jeg vidste, at det vilde være omsonst at spørge mere, og bestemte at gaa ned til Anders Mølbygger og faa Sagen opklaret. Anders Mølbygger havde været Karl paa Gaarden i et Par Menneskealdre. Nu bestilte han ikke andet end at pusle lidt i Haven og hjælpe til med Hønsene. Han vidste Besked med alt det Spøgeri, som var paa Gaarden.

Der var et Billede af en gammel Ejerinde i Salen. Hun havde solgt sin Sjæl til Djævelen for Guld, og da hun skulde dø, kom der en stor sort Pudelhund og hentede hende. Hver Nat kom hun kørende fra Thisted Kirke i en Karet med 4 ildsprudende Heste for. Og i det Værelse, der hed Helvede, var der et forskrækkeligt Spøgeri. Men det mærkeligste var nede i Hestestalden. Anders havde vist mig et Stykke Jern, som var gjort fast i Dørkarmen. Det var en Krampe fra en Ligkiste, og det holdt Spøgelserne ude. En Forvalter havde engang prøvet at fjerne Jernet, og Hestene havde været spiltossede hele Natten. Der havde lydt vilde Brøl og Skrig fra Stalden, og næste Morgen var Hestene vaade af Sved. Siden den Tid var der ingen, som rørte Ligkistekrampen.

Jeg listede ned i Anders Mølbyggers Kammer. Strengt taget var det forbudt mig at komme der. Anders var mistænkt for at have Utøj. Han var ikke slem til at vaske sig, og Luften i hans Kammer var tyk af Sved, Skraatobak og gammel Piberøg.

— Du har da vel aldrig snakket med Pe' Maansen? spurgte Anders forskrækket, da jeg forebragte ham mit Spørgsmaal.

— Nej, men hvad er der med ham?

— Det er et Menneske, du skal tage dig meget i Vare for. Han har onde Øjne. Naar han ser paa et Kreatur eller Menneske og bruger sin onde Vilje, saa sygner det hen, og hverken Dyrlæge eller Doktor kan finde ud af, hvad det fejler,

— Hvordan kan han gøre det?

— Det har han lært af sin Far. Og hans Far har lært det af sin Far igen. Gammel Maans Maansen hængte sig selv.

Det blev for tungt for ham. Han kunde ogsaa mange andre Ting. Engang slog han Øjet ud paa en Tyv. Da havde Øvrigheden nær taget ham og sat ham i Tugthuset. For En har ikke Lov til at bruge de Kunster. Bitte Ven, hold dig endelig langt fra Pe' Maansen. Han er en Hegs. Og naar Mandfolk begynder paa at give sig af med Trolderi, er de langt vildere end Kvindfolkehegse. For Manden er Kvindens Hoved.

— Kommer han saa i Helvede, naar han dør?

— Ja, ham er der ingen Redning for, nikkede Anders, derfor er han ogsaa altid saa tung i Sindet. Naar han er ude til Gilde, sidder han bare og hænger uden at drikke og snakke med andre Folk. De siger, at han kan skabe sig om til et Dyr, naar han vil. Det er baade sikkert og vist, at han har forgjort baade Mennesker og Dyr med sine Øjne.

Jeg var ni Aar og Skeptiker. Jeg havde aldrig personlig mødt et Spøgelse, skønt det efter Anders' Paastand vrimlede med dem. Jeg hørte interesseret paa Anders' Beretning om, hvor mange Steder Pe' Maansen havde „set" Mennesker og Dyr i Ulykke. Det var spændende, men det var vel nok Løgn. Da han havde fortalt, hvad han vidste, listede jeg ind i Kontoret og fandt „Arternes Oprindelse". Og mens min Bedstemor sov til Middag, læste jeg det første Kapitel.

Min Bedstemor skulde rejse væk nogle Dage, saa vidt jeg husker til en Begravelse. I den Tid var jeg hos Bestyrerens. De boede i en Sidebygning og havde seks—syv Børn. En af Drengene, Jens, var jævnaldrende med mig. Uden for Gaarden laa en vældig Bakke. Naar man klavrede op paa den, kunde man i klart Vejr se Havet mellem Hanstholm og Bulbjerg. Og naar det var stille om Aftenen, hørte man Havets svage Buldren.

Jens og jeg sad paa Bakkekammen og stirrede ud mod Havet. Neden for os laa Gaarden, skummel og forfalden i Tusmørket.

— Tør du gaa alene ind paa Kirkegaarden om Natten? spurgte Jens.

— Næh, sagde jeg. Jeg tror ikke paa, at de Døde spøger, men jeg tør ikke alligevel.

— Jo, du kan stole paa, de gør, min Faster har selv set det, sagde Jens. Hun saa Varsel, dengang hendes Bror skulde dø. Der kom et Ligtog fra Kirkegaarden, og det drejede ind ad hans Gaardport. Det var de Døde, der kom for at hente ham.

— Er det sandt?

Jens svor en lang Ed paa, at det havde sin Rigtighed. Han saa sig samtidig forsigtig om. Hans Mor havde Hældning mod Missionen, og hvis hun hørte ham bande, vilde det rimeligvis faa ubehagelige Følger.

— Og Stine, Kokkepigen, hun har engang hørt en Skelflytter. Han havde i levende Live flyttet Skellet mellem sin Mark og Naboens. Og nu maa han hver Nat gaa langs Skellet og prøve at flytte det tilbage.

— Hvad sagde han?

— Han skreg saa grueligt, at Stine nær var blevet syg. Du kan selv spørge hende om det. Det var en Aften, hun gik hjem til Kløv. Der bor hendes Forældre. I gamle Dage kunde Præsterne mane saadan en ned, men Pastor Sørensen kan vist ikke. Naar de saa havde faaet ham i Jorden, hamrede de en Pæl ned igennem ham, og den bandt ham, saa at han ikke kunde slippe op. Men naar Pælen raadner, kommer han igen.

Havde det været midt paa Dagen, havde jeg maaske fremsat den Hypotese, at det, Stine havde hørt, var et Dyr, der skreg. Men her i Skumringen forekom det mig i Grunden ret sandsynligt, at de Døde gik igen. Naar man havde begaaet store Synder, skulde de vel sones. Anders Mølbygger havde fortalt mig, at der var en Blodplet paa Gulvet i Salen, og den kunde ikke skures væk, men kom altid igen. Jeg havde ikke kunnet finde den, og min Bedstemor paastod, at den ikke var der, men i Morgen skulde jeg se rigtig efter.

— Nu bliver vi vist nødt til at gaa hjem, sagde Jens. Mon Haren kommer i Aften?

— Hvad for en Hare? spurgte jeg.

— I Aftes sad der en Hare lige uden for vor Dør. Den blev lige saa rolig siddende og kikkede paa Mor, da hun kom ud. Hun

blev noget sær ved det. Der har nok før været Harer ude i Haven, i Kaalen; men der har aldrig været en i Gaarden. Og det var knap nok, den vilde flytte sig.

— Skød din Far ikke efter den?

— Nej, man maa ikke skyde Harer paa den her Tid. De er fredede. Og hvis det ikke er en rigtig Hare, kan den ikke skydes med Hagl.

— En rigtig Hare? gentog jeg forundret. Hvad skulde det ellers være?

Jens svarede ikke, men rejste sig og løb i Forvejen ned ad Skrænten. Da vi var halvvejs nede, kom vi i Drift og endte oven paa hinanden ved Bakkens Fod. Jens havde slaaet sin Næse til Blods, og jeg glemte at spørge ham, hvad han havde ment med, at det maaske ikke var en rigtig Hare. Jeg kom først i Tanker om det, da vi sad ved Aftenkaffen. Lars rejste sig og gik hen til Vinduet.

— Nu sidder Haren der igen, sagde han.

Vi styrtede hen til Vinduerne for at se. Paa den græsgroede Gaardsplads, en halv Snes Alen fra Huset, sad en stor Hare. Den nippede til Græsstraaene og rejste saa Hovedet og saa paa os. Lars aabnede Vinduet, men Haren blev roligt siddende.

— Det er sært, sagde hans Kone. En kunde godt faa sine Tanker ved det.

— Ja, den er noget tam, sagde Lars stilfærdigt.

— Jeg har da aldrig set Magen, sagde Konen. Og det er jo allerede halvmørkt. Der plejer aldrig at være Harer inde i Haven paa den Tid af Døgnet.

— Harerne er jo tit helt tamme om Sommeren, hvor de ikke jages, mente Lars.

Han lukkede Vinduet, og vi satte os igen ved Bordet. Jeg havde Lyst til at spørge, hvad de troede, det kunde være — hvis det altsaa ikke var en rigtig Hare. Men Lars sad og saa frem for sig med rynket Pande. Hans skarptskaarne, solbrændte Ansigt var fuldt af Alvor.

Næste Aften havde vi Børn stillet os op ved Vinduerne straks efter Aftensbordet for at se, om Haren igen skulde vise sig.

Det kunde være interessant at opdage, hvor den kom fra. Jeg blev snart træt af at holde Udkik, men Jens sad taalmodigt paa sin Post.

Pigen var ved at tænde Hængelampen over Spisestuebordet, da der lød et Hyl fra ham:

— Nu er den li'godt kommet!

— Hvor kom den saa fra? spurgte en.

— Det véd jeg ikke, sagde Jens. Den var der lige paa én Gang. Se, hvor den sidder og glor.

Haren sad og kikkede paa os med vagtsomt rejste Ører. Lars og hans Kone kom hen til Vinduet.

— Du skulde hente din Bøsse, Lars, sagde Konen.

— Det er jo ikke lovligt, sagde han.

— Bare for at se, om det bider paa den.

— Nej, det er forbudt at skyde paa Harer nu, sagde Lars afgjort. En kan faa en Bøde.

— Jeg tror ikke, det her hænger rigtigt sammen, sagde Konen, og hendes Stemme rystede lidt af Ophidselse. Jeg véd nok, at Fruen kalder det Overtro. Men enhver kan jo have sin Mening om, hvad det er. Der findes nu meget, som ikke kan forklares. Hans Kone har altid haft et Horn i Siden paa mig, siden jeg købte den Sofa, hun vilde have, paa Egebergs Avktion. Jeg kan fornemme det, naar vi en sjælden Gang mødes.

Lars rystede paa Hovedet. Det var tydeligt, at han ikke rigtig vidste, hvad han skulde tro.

Han stod et Øjeblik ved Vinduet og kikkede paa Haren. Saa gik han hen imod Døren.

— Hvor skal du hen? spurgte hans Kone. Tager du alligevel din Bøsse?

Lars svarede ikke. Han gik roligt ud af Stuen. Jeg stak Hovedet ud af det aabne Vindue og saa ham staa paa Trappestenen og stirre paa Dyret. Saa sagde han højt og tydeligt:

— Goawten, Pe' Maansen!

Haren spidsede Ører, som om den forstod ham. Den saa lidt paa ham, vendte sig saa og luntede ud af Gaarden.

— Saa véd vi, hvad det var, sagde hans Kone. Men blot vi nu ikke faar Sygdom i Huset.

— Det her skal der ikke snakkes om, sagde Lars kort og satte sig til at læse sin Avis.

Jeg betroede næste Dag Anders Mølbygger, hvad der var sket. Han var ogsaa vis paa, at der nok kom Sygdom hos Bestyrerens. Og det var baade sikkert og vist, at Pe' Maansen kunde skabe sig om til et Dyr!

— Men hvorfor skulde han gøre det? spurgte jeg. Hvis han har onde Øjne, kan han da sagtens komme til at se paa Lars eller en af de andre.

— Det kender jeg ikke til, erklærede Anders. Men den bitte Mand og hans Hjælpere, de er mere snedige end Slanger. Og de véd nok, hvad de gør, det kan du være forvisset om.

Hvis Haren var Pe' Maansen, havde han imidlertid ikke Lykken med sig. Lars og hans Hus blev ikke ramt af Uheld. Det blev jeg derimod. Den første Dag, min Bedstemor var hjemme, greb hun mig paa fersk Gerning midt i Darwin.

— Hvad er det, du læser? spurgte hun.

Jeg mumlede noget og prøvede at lægge Bogen fra mig, men hun tog den og læste Titlen.

— Darwin, sagde hun. Det er jo ham, der siger, at vi kommer fra Aberne. Det er ikke noget for en Dreng at læse. Du véd godt, at du ikke maa tage Bøger uden at spørge om Forlov.

* * *

Pe' Maansen var rimeligvis en af de sidste Troldkarle i Danmark. Sagnet fortæller, at da Landet blev for tæt befolket, rejste de Underjordiske væk. Det elektriske Lys har udryddet den folkelige Overtro. Vover et Spøgelse nu blot beskedent at banke paa Døren, sendes der Ekspresbud efter Faustinus. Men det er ikke længe siden, Middelalderens Mørke og Darwins klare Aand saa at sige var i Stue sammen.

Pe' Maansens Far begik Selvmord, da han ikke længer kunde udholde at leve i den Kulde, som omgav ham. Pe' Maansen døde for et Par Aar siden som en agtet og anset Gaardmand. Det var gaaet i Glemmebogen, at han havde „onde Øjne".

Af Aarets Dagbog.

Oktober 1934.

5. Generalstrejken i Spanien udvikler sig til Oprør. En selvstændig katalonisk Republik udraabes med Azorra som Præsident.
9. Frankrigs Udenrigsminister Barthou og Kong Alexander af Jugoslavien dræbes ved Attentat i Marseille.
14. Svejts' Socialdemokrater forkaster et Forslag om Samarbejde med Kommunisterne.
15. Poincaré, i mange Aar Frankrigs førende Politiker, dør, 73 Aar.
19. Statsminister Stauning afviser i Folketinget de kons. Ønsker om mere Militær samt Tanken om dansk-svensk Befæstning af Øresund.
21. Borgerkrigen i Spanien afsluttes med Oprørernes Overgivelse.
23. Heftig Debat i Folketinget om Socialreformen, dens Forudsætninger og Virkninger.
24. Folketingsmand O. Bjørn Kraft redegør i Folketinget for de otte konservative Folketingsmænds Stilling til Landstinget.
— Det engelske Arbejderparti afslaar Fællesfront med Kommunisterne. Det svenske Socialdemokrati ligesaa.
30. Under Folketingets 2. Beh. af Kødloven erklærer Vald. Thomsen sig villig til at modtage et Sagsanlæg i Anledning af sine Beskyldninger mod Kødeksportudvalget og Sekretær Høgsbro Holm
31. Statsminister Stauning fremsætter Forslag om Forfatningsændring, hvorved Landstinget afskaffes og et sagkyndigt Revisionsudvalg oprettes til Gennemsyn af Lovforslagene før deres Forelæggelse.

November 1934.

1. Justitsminister Zahle fremsætter Forslag om retlig Ligestilling mellem Børn i og udenfor Ægteskab.
6. Statsminister Stauning fremsætter Forslag om Oprettelse af Renteudligningsfond og Moratorieordning for Landbruget samt Konverteringsafgift paa Ikke-Landbrugsejendomme, Skat paa Aktieudbytte og Skatteforhøjelse paa Formuer over 30.000 Kr.

6. Kongres- og Guvernørvalgene i U. S. A. viser demokratisk Fremgang.
8. Ministeriet Doumergue i Frankrig træder tilbage som Følge af de social-radikales Modstand mod Doumergues Planer om Begrænsning af Rigsdagens Magt. Flandin danner Regering med radikal Støtte.
— Udenrigsminister Simon udtaler sig i det eng. Underhus mod at afskaffe den private Vaabenfabrikation i England.
13. Landbrugsminister Bording foreslaar en ny Smørordning med Bortfald af Margarineafgiften.
14. Venstre gaar i Folketinget imod en tvungen Nedsættelse af Indlaansrenten i Banker og Sparekasser.
16. Folketinget giver den af Rigsadvokaten ønskede Tilladelse til Sagsanlæg mod Vald. Thomsen.
21. Venstre afviser Forslaget om Landstingets Afskaffelse.
24. Smørlovsudvalget afgiver Betænkning. De Kons. ønsker Smørafgiften fordoblet og en tilsvarende Afgift paa Margarinen. Venstre ønsker ligeledes Smør- og Margarineafgift, men noget mindre.
26. Teologen, Professor Barth i Bonn afskediges, fordi han ikke vil aflægge Troskabsed til Hitler.
28. Regeringens Smørlovsforslag vedtages i Folketinget.
29. I Landstinget enes Venstre og Konservative om en Smørordning med Forhøjelse af Smørprisen og en svingende Margarineafgift.
30. Folketinget tilbageviser Landstingets Affattelse af Smørordningen, og dermed bortfalder Smørordningen fra 1. Decbr.

December 1934.

4. I Tyskland begrænses Aktieselskabernes Udbytte ved Lov til 6 pCt.
5. Sammenstød mellem abessinske og italienske Tropper ved Ual-Ual, paa Grænsen mellem Abessinien og ital. Somaliland. Abessinien klager til Folkeforbundet.
— Den tyrkiske Nationalforsamling vedtager at give Kvinderne Valgret.
13. Det engelske Underhus vedtager den indiske Forfatningsreform med 410 St. mod 127. Der skal oprettes en indisk Forbundsstat med delvis selvstyrende Provinser og Fyrstestater.
20. Valutaloven vedtages i Landstinget af S., R. og K. mod V. samt nogle K. Loven gælder for Aaret 1935.
— Uniformsforbudet vedtages i begge Ting af S., R. og V. mod K, Spejderorganisationer og Idrætsforeningsmedlemmer under 16 Aar undtages.
28. De danske Søfolk opsiger Overenskomsterne.
29. Japan opsiger Flaadeoverenskomsten for at komme bort fra det gældende Styrkeforhold (U. S. A. og England 5, Japan 3).

Januar 1935.

3. U. S. A.s Rigsdag (Kongres) træder sammen. Senatet tæller 69 Demokrater og 25 Republikanere, Repræsentanternes Hus 322 Dem., 102 Rep. og 10 andre Medl.
7. Præsident Roosevelt forelægger Budgettet for 1935—36 med Indtægter 4 Milliarder Dollars og Udgifter 8.5, hvoraf dog 4.5 Milliard er til Kriseforanstaltninger.
13. Folkeafstemningen i Saar. Valgdeltagelse 97,9 pCt. For Tyskland 90,8 pCt., for Status quo 8,87 pCt., for Frankrig 0,4 pCt.
16. Amtmand Topsøe, Sorø, udnævnes til Fmd. for Forligsinstitutionen.
17. Folkeforbundsraadet vedtager Saars Overdragelse til Tyskland fra 1. Marts 1935.
18. Lloyd George fremsætter en omfattende Plan til Afhjælpning af Arbejdsløsheden ved off. Arbejder og Udstykning.
22. Japan gør et nyt Fremstød i Kina (Jehol).
— Pastor Amby kræver som Ordfører for 9 kons. Folketingsmænd Dødsstraffen genindført.
31. Frankrigs Regering meddeler, at 3,679 Flygtninge fra Saar siden Afstemningen har faaet Indrejsetilladelse.

Februar 1935.

1. Landstinget forkaster Forslaget om midlertidig Forlængelse af Understøttelse til de arbejdsløse.
— Sydfynske Jernbaner er kommet i Vanskeligheder og henvender sig til Trafikministeriet.
11. Italien har mobiliseret 2 Divisioner i Anledning af Konflikten med Abessinien.
14. Ved Bispevalget i Roskilde faar Provst Rosendal 1223 Stemmer, Stiftsprovst Scharling 1018.
16. Italien begrænser kraftigt Indførselen.
22. England minder Italien om, at England, Frankrig og Italien ved Traktaten af 13. Dec. 1906 garanterede Abessiniens Selvstændighed og aftalte, at Indblanding i Abess.s Forhold kun kunde ske efter Samraad mellem de 3 Magter.
23. D. f. D. S. andrager Staten om Støtte til Opretholdelse af Amerika-Linjen.
26. Socialminister Steincke foreslaar en Række betydningsfulde Beskæftigelseslove.
— Handelsminister Hauge foreslaar Sukkerordningen forlænget i 2 Aar.
27. De Konservative stiller i Folketinget Dagsorden, hvori Indenrigsminister Dahlgaard opfordres til at gaa p. G. a. Konverteringens Stranding. Forslaget forkastedes med 72 Stemmer (S. og R.) mod 52 (K., V. og Holstein).

Marts 1935.

1. Saar overdrages til Tyskland.
   — Det franske Deputeretkammer vedtager med 453 St. mod 124 at give Kvinder Valgret.
   — Militær Opstand udbryder i Grækenland.
2. Den siamesiske Konge frasiger sig Tronen efter en Konflikt med Parlamentet.
3. Venizelos stiller sig i Spidsen for det græske Oprør.
4. Der varsles Stor-Lockout i Danmark.
9. Provst Rosendal udnævnes til Biskop over Sjællands Stift.
12. Ved Amtsraadsvalgene foregaar der overvejende som Følge af den nye direkte Valgmetode en Forskydning med Fremgang for Soc. og Kons. og Tilbagegang for V. og Rad. Endvidere opnaar Smaapartierne enkelte Steder Repræsentation.
    — Det græske Oprør bryder sammen, og Venizelos flygter.
16. Den tyske Regering genindfører alm. Værnepligt og vil oprette en Hær paa 36 Divisioner.
    Ministeriet Mowinckel i Norge styrtes af Arbejderpartiet og Bondepartiet.
19. Det norske Arbejderpartis Fører Nygaardsvold danner Regering.
    — Det danske Folketing vedtager Forslaget om Landstingets Afskaffelse (V., K. og Holstein imod).
20. Justitsminister Zahle fremsætter Forslag om udvidet Adgang til Sterilisation og Kastration af Sædelighedsforbrydere.
27. Enighed om Sukkerordningen.
    — Japan udtræder af Folkeforbundet efter Udløbet af 2 Aars Fristen.
28. Slagteriarbejderne udsender 1. Strejkevarsel.
    — Sømændenes Forbund forkaster den mellem Partiernes Ledere indgaaede Løn-Overenskomst.
29. Italien meddeler, at den dir. Forhandling med Abessinien er blevet afbrudt.
31. Den belgiske Mønts Guldindhold nedsættes med 28 pCt.

April 1935.

1. Tyskland meddeler, at den alm. Værnepligt vil træde i Kraft i Efteraaret 1935 med Indk. af Aargang 1914.
6. Gaskommissionen (Formand: Landsdommer Jesper Simonsen) afgiver en enst. Betænkning om Foranstaltninger til Værn for den civile Befolknings Beskyttelse mod kemiske Krigsmidler m. m.
10. Sukkerordningen vedt. enst. i Landstinget.
12. Landstinget forkaster Reg.s Forslag om Landstingets Afskaffelse med 38 St. (V. og K.) mod 31 (S. og R.).

17. Folkeforbundsraadet vedtager en Fordømmelse af Tysklands Oprustning. Danmark undlader at stemme.
24. Forligsmandens Mæglingsforslag i den store Konflikt vedtages a Arbejdsorganisationerne med $^{3}/_{5}$ Majoritet (dog forkastet af flere enkelte Fag) og af Arbejdsgiverne med $^{4}/_{5}$ Majoritet.
29. Landstinget forkaster Reg.s Renteforslag (Forlængelse af Maksimalrenten til Dec. Termin 1935) og vedtager et af V. og K. stillet Forslag om Maksimalrentens Bortfald efter 15. Juli 1935.
— Indenrigsminister Dahlgaard fremsætter (i Tilslutning til Gaskommissionens Betænkning) Forslag om Civilbefolkningens Beskyttelse mod Luftkrig m. m.

Maj 1935.

3. Folketinget fører Renteforslaget til Regeringens Affattelse, og Forsl. gaar i Fællesudvalg.
6. Kong Georg af England holder 25-Aars Regeringsjubilæum.
9. Forhandlingerne om Smørordning brister.
10. Landstinget forkaster Forslaget om Beskyttelse af Butikslejerne.
— Landstinget færdigbehandler Sterilisationsloven og Beskyttelsen af den civ. Befolkning mod Luftangreb samt Loven om Merbeskæftigelse.
12. Marskal Pilsudski, Polen, dør, 67 Aar.
22. Værnepligtsalderen i Tyskland fastsættes til mellem 18 og 45 Aar og Tjenestetiden til 1 Aar. Jøder udelukkes fra Værnepligten.
24. Italien gaar ind paa, at Ual-Ual Konflikten forelægges en Voldgiftsdomstol.
— Kronprins Frederik og Prinsesse Ingrid af Sverige indgaar Forlovelse.
28. Frankrigs Regering kræver særlig finansiel Fuldmagt i Anledning af Uroen om Franc'en og Budgetunderskudet. Bank of France forhøjer Diskontoen til 6 pCt.
31. Ministeriet Flandin, Frankrig, træder tilbage, da det nægtes den overordentlige Fuldmagt.

Juni 1935.

1. Bouisson danner Frankrigs nye Regering med Caillaux som Finansminister.
4. Bouisson faar et Mistillidsvotum og demissionerer.
5. Englands Underhus vedtager ved 3. Beh. det indiske Forfatningsforslag.
7. Mac Donald træder tilbage som engl. Premierminister og afløses af Baldwin. Hoare bliver Udenrigsminister i St. for Simon, og Eden bliver Minister for Folkenes Forbund.

— Ministeriet Laval dannes med Laval som Udenrigsmiaister og Herriot, Flandin og Marin som Ministre uden Portefølje.

8. Laval faar de ønskede Fuldmagter til Hævdelse af Franc-Kursen.
14. L. S. vedtager at arrangere Bondetog til Kongen.
18. England og Tyskland slutter Flaadeoverenskomst, hvorefter Tysklands Flaade begrænses til 35 pCt. af den engelske.
28. J A. K.s Finansierings-Afdeling faar efter Rekonstruktion Lov til at genoptage Virksomheden.

Juli 1935.

2. Englands Regering afviser Lloyd Georges Arhejdsplan.
9. Den italienske-abessinske Voldgiftskommission afbryder sine Møder, da Italien modsætter sig Udpegning af en neutral Opmand.
12. Norske Rygter om Salg af Grønland til U. S. A. dementeres kategorisk af Statsminister Stauning.
29. Bondetoget overrækker L. S.-Kravene til Kongen, men henvises til Statsministeren, der bringer Forhandling i Stand mellem Partierne og L. S.

August 1935.

2. Den indiske Forfatningsreform stadfæstes af den engl. Konge.
— Kornordningen vedtages i Folketing og Landsting. Der paalægges Kornafgifter, og Provenuet, dog mindst 16 Mill. Kr., skal fordeles mellem de mindre Jordbrugere.
3. Folkeforbundsraadet beslutter, at Ual-Ual-Kommissionen skal genoptage Arbejdet under en neutral Opmands Ledelse.
8. L. S. forhandler med de fire Partiers Ledelse om Bondetogets Krav.
10. L. S.s Forretningsudvalg spørger Statsministeren, om der vil blive taget tilbørligt Hensyn til Odensemødets og Bondetogets Krav.
12. General Smuts advarer Italien mod en Angrebskrig overfor Abessien.
13. Statsmin. Stauning afviser L. S.-Kravet om Standsning af Tvangsauktionerne og henviser iøvrigt til Landbokommissionen.
15. L. S.s Erhvervsudvalg anbefaler Landbruget at skride til Valutaaktion.
21. L. S. vedtager Retningslinierne for Valutaaktionen.
— Andelsslagteriernes Delegeretmøde i Aarhus tilsiger med 52 St. (12 stemte ikke og 3 stemte nej) Støtte til Valuaktionen paa Lovens Grund.
22. Nationalbanken forhøjer Diskontoen fra $2^1/_2$ til $3^1/_2$ pCt.
24. Nationalbanken indskærper Hjemførselspligten overfor Valutaen og erklærer, at Indførsel af engl. Skatkammerbeviser er ulovlig.

27. En svensk Forsvarskommission foreslaar en Forhøjelse af de militære Bevillinger fra 113 til 147 Mill. Kr.

September 1935.

1. L. S.s Erhvervsudvalg udsteder Instruktion om Valutastrejken, der skal være i fuld Virksomhed senest 10. Sept.
4. Ual-Ual-Kommissionens Betænkning forelægges Folkeforbundsraadet. Den gaar ud paa, at ingen af Parterne har Ansvaret for Sammenstødet.
6. Folkeforbundsraadet nedsætter et 5-Mandsudvalg til videre Behandling af den abess. Konflikt.
9. Senator Huey Long, Louisiana, der aspirerede til Præsidentværdigheden i U. S. A., dræbes ved et politisk Attentat.
11. I Folkeforbundsforsamlingen afgiver Englands Udenrigsminister Hoare en betydningsfuld Erklæring om Englands Trofasthed mod Folkeforbundspagten, og med Henblik paa Italiens koloniale Krav udtaler han sig for en Undersøgelse af hele Raastofproblemet.
12. L. S. protesterer mod Handelsministerens Fortolkning af Hjemførselspligten.
15. Den tyske Rigsdag godkender 3 Love, der omhandler: 1) Anerkendelse af Hagekorset som eneste Rigsflag, 2) Betingelserne for Rigsborgerretten, hvorfra Jøder udelukkes, og 3) Forbud mod Ægteskab mellem „Arier" og Jøder.
17. Socialmin. Steincke nedsætter en Kommission ang. Nedgangen i Befolkningstilvæksten.
18. Folkeforbundets 5-Mands Udvalg stiller Forslag til Bilæggelse af den abessinske Konflikt.
20. Landbokommissionens Forsøg paa at skabe Enighed om en Kriselovgivning brister.
21. Italien afviser 5-Mands Udvalgets Forslag og kræver betydelige Landafstaaelser og fuldstændig militær Kontrol over Abessinien.
25. Den danske Rigsdag hjemsendes.
30. Regeringens Forslag til ny Valutalov offentliggøres.

Aarets Verdenspolitik.

Af Udenrigsminister, Dr. *P. Munch.*

Det sidste Aars Verdenspolitik har faaet sit Præg af Tysklands Oprustning og Italiens Forsøg paa at gøre sig til Herre i Abessinien.

For et Aarstid siden var Sindene optagne af den forestaaende Afstemning i Saar. Efter Versaillesfreden skulde den finde Sted i Januar 1935. Tit var der blevet talt om forhaands fransk-tysk Forstaaelse om Saar. Tit ogsaa om Planer om at undgaa Afstemningen, eller at forvanske den. Intet deraf blev til noget. Afstemningen skulde ledes af Folkeforbundet. I fuld Forstaaelse med Frankrig satte Forbundet den i Værk til den i Traktaten bestemte Tid og med den omhyggeligste Upartiskhed. Nogle havde troet paa, at religiøse, økonomiske eller politiske Stemninger skulde bringe et stort Tal af Saarlændere til at stemme mod Tilbagevenden til Tyskland. De tog fejl. De nationale Stemninger viste sig at være langt de stærkeste, som de har været det i Hundrede Aar overalt i Evropa. 90 % af de stemmeberettigede stemte for Tyskland, og i nøjeste Overensstemmelse med Aftalerne overgaves Landet hurtigt derefter til Tyskland.

Kort Tid derefter, i Marts Maaned, erklærede Tyskland, at det ikke længere vilde føle sig bundet til Versaillesfredens Afrustningsbestemmelser, men vilde iværksætte en almindelig Oprustning; som Grund gav man, at den almindelige Nedrustning, om hvilken det i Fredstraktaten hed, at den skulde muliggøres ved de 4 besejrede Staters Afrustning, ikke var blevet til noget. Dette tyske Skridt var ventet. Frankrig havde i en vis Forstand forberedt sig derpaa ved at tilvejebringe en Forstaaelse med Italien i Januar 1935. De to Lande har det meste af Tiden efter Krigen staaet i daarligt Forhold til hinanden; Italien mente ikke at have faaet nok ud af Krigen; det viste Sympati for Grænseændringer i og udenfor Evropa. Men en vis Ændring var sket fra det Øjeblik, da Mulighed for en Forsoning

af Tyskland og Østrig blev nærliggende. Frankrig og Italien var noget nær lige ivrige mod dette. Paa Baggrund heraf opnaaede *Laval* en Forstaaelse med Italien; Frankrig overgav dette nogle lidet værdifulde Strækninger i Afrika, og man enedes om de to Landes Holdning overfor mellemevropæiske og Balkanproblemer. Denne Forstaaelse syntes at fremtræde med fuld Styrke, da den tyske Oprustning forkyndtes. I April mødtes engelske og franske Ministre i Stresa med Mussolini; de tre Stater tilrettelagde en fælles evropæisk Politik. Et Led i deres Aftaler var, at de skulde forelægges Folkeforbundsraadet, der efter fransk Ønske var indkaldt i Anledning af Tysklands Oprustning, en Udtalelse, der dels opfordrede til Forhandling om de store Stridspunkter, dels indeholdt en hvas Fordømmelse af Tysklands Optræden. Denne Udtalelse vedtoges; kun Danmark afholdt sig fra at stemme med den Begrundelse, at det ikke var Raadets Opgave at optræde som Domstol, og at de skarpe Udtalelser maatte antages at vanskeliggøre den tilsigtede Forhandling.

Denne Forhandling kom ikke i Stand. Og hurtig ændredes Forholdet mellem de tre Magter. Nogle smaa Sammenstød i Grænseegnene mellem Italiens afrikanske Besiddelser og Abessinien gav Anledning til, at Italien indtog en stedse skarpere Holdning overfor Abessinien. Snart samledes betydelige italienske Troppestyrker derovre. Abessinien henvendte sig til Folkeforbundet, og dettes Raad søgte at mægle. Men uden Held. Da Folkeforbundets Delegeretforsamling mødtes i September, var det under det Indtryk, at Italienerne inden længe vilde gaa til Angreb. Taler efter Taler stod frem og advarede mod Angreb paa en Medlemsstat. Raadet stillede gennem et Udvalg Forslag om en Folkeforbundskontrol, der skulde afhjælpe de Mangler i Abessinien, hvorover Italienerne klagede. Man kom dog til at skilles med den Følelse, at alle disse Anstrengelser var forgæves. Faa Dage efter begyndte Italienerne Angrebet. Raad og Forsamling indkaldtes straks. England tog stærkt Parti for Abessinien; Krigen med dette var i Italien forkyndt som en Krig mellem Hvide og Farvede; England er dybt interesseret i at undgaa en saadan Modsætning; stærke Folkeforbundsstemninger brød igennem i Kirke, Fagforeninger, hos alle Liberale, hos store Dele af det konservative Parti. Frankrig saa med Bekymring Stresaforstaaelsen alvorligt truet; men ogsaa i det franske Rige er der Brug for Forstaaelse mellem Hvide og Farvede, og Frankrig har stedse staaet som ivrig Talsmand til Punkt og Prikke af Folkeforbundspligterne. De andre Magter

fulgte de to Stormagter, dog med Undtagelse af Østrig, Ungarn og Albanien, der føler sig nær knyttede til Italien. Man enedes om overfor Italien at iværksætte den Afbrydelse af den økonomiske og finansielle Forbindelse, som Pagten paabyder overfor Lande, der griber til Krig med Tilsidesættelse af Pagtens Bestemmelser. Det var Hensigten, at Afbrydelsen skulde ske gradvis. I betydeligt Omfang traadte den i Kraft den 18. November. En ny Situation indtraadte hermed mellem de tre Stormagter, der nogle Maaneder før havde syntes nær forenede. Det er uberegneligt, hvilke Følger dette kan medføre for hele Verdenspolitiken.

I Aarets Løb har de indrepolitiske Forhold i *Frankrig* været usikre. Der har været Ministerier sammensat af de forskellige moderate Grupper og det radikale Parti, men samtidig har som Regel Radikale, Socialdemokrater og ofte ogsaa Kommunister samarbejdet ved Suppleringsvalg, Senatsvalg og Kommunevalg, og Valgene er gaaet meget klart i Venstreretning. Baggrunden for dette Samarbejde er Frygten for Kupforsøg af konservative Organisationer, der menes at have et lignende Præg som de Fascistorganisationer, ved Hjælp af hvilke Mussolini i sin Tid tog Magten i Italien.

I *England* afløste i Sommer de Konservatives rolige og faste Fører *Baldwin* MacDonald som Chef for Ministeriet. Dette vandt under hans Ledelse adskillig Sympati tilbage ved dets Holdning overfor Italien. I denne Situation udskreves Valg i November. Valget gav de forenede Regeringsgrupper: Konservative, moderat Liberale og MacDonalds Gruppe godt 11½ Million Stemmer mod de 10 Millioner, der samledes om Arbejderpartiet og de Liberale. Med det beskedne Stemmeflertal fik imidlertid i Kraft af Valgsystemet Regeringspartierne o. 435 Mandater, Arbejderpartiet rigelig halvandet Hundrede, de Liberale godt en Snes. De Liberale havde som Følge af Valgsystemet kun opstillet i en Fjerdedel af Kredsene. De fik her henved 1½ Million Stemmer, medens det maa antages, at de under Forholdstalsystem vilde have samlet 4—5 Millioner i hele Landet.

I *Tyskland* gik Aaret uden politiske Ændringer i det bestaaende nazistiske System. I Tyskland styrkedes meget udadtil, men det vedblev at have meget store økonomiske Vanskeligheder.

Hovedindholdet af de vigtigste Love m. m.

Frugtavlskolonier, Frugtplantager og Havelodskolonier.

Ved en Lov af 11. Maj 1933 stilledes 1/2 Mill. Kr. til Raadighed til Laan til Oprettelse af Frugtavlskolonier og til Anlæg og Drift af Frugtplantager, samt 1 Mill. Kr. i Tilskud til Oprettelse af Havelodskolonier for Arbejdsløse. Loven gjaldt for 2 Aar, men blev ikke meget brugt — der ydedes 39 Laan paa ialt 56,500 Kr. og 13 Laan paa ialt 33,600 Kr. Ved Lov af 25. Januar 1935 (Lov-Tid. Nr. 13) blev for 35—36 og 36—37 bevilget 1/2 Mill. Kr. til: 1) Oprettelse af Frugtavlskolonier, 2) Anlæg og Drift af unge Frugtplantager og Drift af Træfrugtplantninger anlagt siden 1928, samt 1/2 Mill Kr. til Tilskud til Oprettelse af Havelodskolonier for arbejdsløse. Loven, der indeholdt enkelte Lempelser i Forhold til den første Lov, vedtoges enstemmigt.

Grundforbedringsloven.

Ved Lov af 31. Marts 1933 (Kanslergadeforliget) bevilgedes indtil 10 Mill. Kr. til Laan og Tilskud til Grundforbedringsarbejder. Loven udløb 1. April 1934. Ved Tillægslov af 22. Decbr. 1934 (Lov-Tid. Nr 345) forøgedes dette Beløb med 15 Mill. Kr. til ialt 25 Mill. Kr. Tilskudene ydedes som hidtil med 1/3 af Arbejdslønnen og 1/3 af Udgiften til Indkøb af Rør. Det gamle Stridsspørgsmaal om Lønningsreglerne, som var Skyld i, at Landet i 7—8 Maaneder var uden Grundforbedringslov, hvorved meget Arbejde ude i Landet gik i Staa, bragtes ud af Verden derved, at der efter Venstres Ønske kom til at staa i Loven:

„Arbejdet vil være at vederlægge med den Betaling, der i Henh. t. Overenskomst mellem Arbejdsgivere og Arbejdere maatte være fastsat for tilsvarende Arbejde, eller, hvor saadan Overenskomst ikke foreligger, da efter Overenskomst mellem de paagældende Arbejdsgivere og Arbejdere".

Loven vedtoges enst i begge Ting og fik Gyldighed til 1. April 1937. Meget hurtigere end ventet blev der imidlertid disponeret over de bevilgede Millioner, og 26. Febr. 1935 fremsattes Forslag om udover de 25 Mill. at stille yderligere 10 Mill. Kr. til Raadighed. Heraf skulde indtil 4 Mill. Kr. kunne anvendes til Laan og 6 Mill. til Tilskud Endvidere indeholdt Forslaget Bestemmelse om, at Laan ydet af Banker og Sparekasser til Grundforbedringsarbejder, til hvilke Staten ydede Tilskud, fik samme Fortrinsret (Panteret som for kommunale Skatter) som Statens Laan. Landbrugsministeren oplyste, at der med et Tilskudsbeløb paa 6 Mill. Kr. vilde kunne udføres Arbejder for ca. 25 Mill. Kr.

Nu skete der imidlertid det, at baade Venstre og Konservative krævede hele denne Lovgivning omkalfatret. Venstre foreslog:

a t den foran citerede Betalingsbestemmelse, som Partiet selv havde faaet ind i Loven, skulde udgaa,

a t Tilsagnet om Rentefrihed i 2 Aar skulde udgaa,

a t Tilskudet til Drænrør helt skulde bortfalde, og

a t Tilskudet til Arbejdslønnen k u n maatte ydes, hvis Arbejdet anvistes til Familieforsørgere, som ellers vilde være henvist til at søge Hjælp hos Kommunen.

Desuden foreslog Partiet, at Bank- og Sparekasselaans ovennævnte Fortrinsret skulde være afhængig af en Erklæring fra Kommunalbestyrelsen om, at Værdiforøgelsen oversteg Laanesummen, samt at Tilsynet skulde flyttes fra de erfarne og dygtigt arbejdende Amtsudvalg til kommunale Udvalg. Endelig begrænsedes Statens Udgifter til Laan til 5 Mill. Kr. aarlig.

De Konservative stillede Forslag af endnu mere afviklende Karakter.

Begge Oppositionspartiers Forslag afvistes, og Regeringens Forslag vedtoges og gik til Landstinget. Her enedes Venstre og Konservative om et Forslag, i hvilket Lønbestemmelsen var udeladt, Statslaanenes Størrelse begrænset til 2000 Kr. (i særlige Tilfælde 3000), Tilskudene til Løn og Rør nedsat fra $^1/_3$ til $^1/_4$ og for Løntilskudets Vedkommende kun gældende for Familieforsørgere. Desuden foresloges Administrationen henlagt til kommunale Udvalg, og Statens Udgifter begrænsedes til 5 Mill. aarlig. Dette Ændringsforslag, som Regeringspartierne naturligvis gik imod, vedtoges af Landstinget og tilbagesendtes til Folketinget, hvor det ikke kom til Behandling, da Regeringspartierne ikke agtede at bøje sig for Landstinget. Regeringen vil nu genfremsætte sit Forslag.

Udenrigstjenesten.

I den hidtil gældende Lov om Udenrigstjenesten var det fastsat, i hvilke Lande der skal findes Gesandtskaber. Den varierende Betydning, de forskellige Lande under det herskende Afspærringssystem har for vort Erhvervsliv, gjorde det ønskeligt at opnaa større Bevægelsesfrihed og dette opnaaedes ved Lov af 30. Marts 1935 (Lov-Tid. Nr. 106). I den nye Lov er udeladt Opregningen af, i hvilke Lande der skal findes Gesandtskaber. Den hidtidige Stadfæstelse af konsulære Repræsentationer udelades ligeledes for at aabne Mulighed for at nedlægge hidtil bestaaende og oprette nye, og desuden giver den nye Lov større Bevægelsesfrihed med Hensyn til hvor mange Tjenestemænd af de forskellige Lønningsklasser, der kan anvendes paa de forskellige Pladser. Loven medfører ikke væsentlige Ændringer i de hidtidige Udgifter til Udenrigstjenesten. Loven vedtoges enst. med 84 St., mens 28 Medl. ikke stemte (nogle Venstre og enkelte Konservative).

Normeringsloven.

Hvert Aar vedtages en Normeringslov, i hvilken Antallet af Embedsmænd og Statstjenestemænd fastlægges. Normeringsloven for Finansaaret 1035—36 (Lov-Tid. Nr. 102) indeholdt Besparelser paa 300,000 Kr. og Merudgifter paa 150,000 Kr. — altsaa som Slutresultat en Besparelse paa 150,000 Kr. Heri er dog ikke medregnet en Merudgift paa 400,000 Kr. til Lønpaalæg indenfor Søværnet (Underkvartermestre og Mather).

Domæneforvaltningen.

Efter at en Del af de sønderjydske Domæneejendomme var blevet ud-

stykket eller bortsolgt, og efter at de med Domænegaardenes Overtagelse forbundne Tvivlsspørgsmaal var løst, var Administrationen af disse Gaarde stærkt forenklet. Ved Lov af 24. Decbr. 1934 (Lov-Tid Nr. 347) ophævedes derfor Domæneforvaltningen, og Administrationen af de tilbageværende sønderjydske Domænegaarde henlagdes under Statens Jordlovsudvalg hvilket betød en Besparelse af 20,000 Kr. aarlig. Forslaget vedtoges enstemmigt.

Driftslaaneforeninger for mindre Jordbrugere.

Ved Lov af 4. April 1928 om Laan til Driftslaaneforeninger for mindre Jordbrugere stilledes der 10 Mill Kr. til Raadighed til dette Formaal. Da Loven udløb 1. April 1935, var 4,3 Mill. af Beløbet i Behold. Ved Lov af 30. Marts 1935 (Lov-Tid. Nr. 91) bemyndigedes Finansministeren til i hvert af de 5 første Finansaar at bruge indtil 850,000 til saadanne Udlaan. Den nye Lov indeholdt iøvrigt enkelte Ændringer. Foreningerne fik saaledes Lov til, hvor Forholdene taler derfor, at udstrække Afdragstiden for Laan til Heste eller Landbrugsredskaber til 5 Aar (hidtil 3 Aar). Laan til Anskaffelse af fastnaglede Maskiner maa ikke ydes, da Sikkerheden i disse er mindre (de kan ikke tages tilbage af Driftslaaneforeningen). Renteydelsen nedsattes fra $4^1/_2$ pCt. til $4^1/_4$ pCt., og Statens Bidrag til Dækning af Foreningernes Administrationsudgifter forhøjet fra $^1/_2$ til 1 pCt. af de af Foreningerne ydede Laan. Denne Forhøjelse skal tjene til, at Revisionen i Foreningerne bliver mere effektiv.

Toldlove.

Ved Lov af 21. Marts 1935 (Lov-Tid. Nr. 75) fik en Række Indførsels-, Told- og Afgiftsbestemmelser, der skulde ophøre at gælde ved Udgangen af Juni 1935, forlænget Gyldighed i et Aar (se Aarbog XI S. 122). Ved Forlængelsen indførtes forskellige Ændringer: Finansministeren fik Bemyndigelse til at fritage Films af opdragende Karakter for Told (70 Øre pr. kg), og Toldsatser for Gummistøvler nedsattes fra 1 Kr. til 50 Øre pr. kg. Lovens Provenu ansloges for Finansaaret 1935—36 til 46 Mill. Kr. (Aaret før 52 Mill.).

— — —

Ved Forslagets Forelæggelse udtalte Finansministeren Haabet om, at det vilde være muligt at opnaa Enighed om at erstatte en Del af disse indirekte Afgifter med direkte Skatter. Under Udvalgsbehandlingen foreslog Ministeren at nedsætte Tolden paa Kaffe fra 87 til 60 Øre pr. kg, tilsvarende Nedsættelse for Kaffesurrogater og desuden Nedsættelse af Tillægsafgiften paa Sukker med 5 Øre pr. kg. Til Dækning af de 16 Mill. Kr. Staten derved vilde miste, foreslog Ministeren en Ændring af Skatteskalaen for personlige Indtægter, hvorved vilde indvindes 13 Mill. Kr. (skønt de mindre Indtægter fik en Lettelse) og en Ændring af Skalaen for Selskabsskatter, der vilde indbringe 3 Mill. Kr. Det lykkedes imidlertid ikke at faa fornøden Tilslutning fra Oppositionens Side til disse Ændringer. Venstre, som bebrejder Regeringspartierne disse Toldskatter, undlod ikke desto mindre at støtte Ministerens Nedsættelsesforslag. Partiet stillede Forslag om at overføre 2 Øre af den ekstraordinære Benzinbeskatnings 5 Øres Sats fra Statskassen til Sognekommunernes Vejbudgetter; men deres Dækningsforslag (forhøjet Ølskat og Forhøjelse af Omsætningsafgiften af stærke Drikke paa Restaurationer) var ganske utilstrækkelige, hvorfor Forslaget blev afvist af Regeringspartierne. Inden Afstemningen tog Venstre sine Forslag tilbage. Ved Sagens 3. Beh. undlod Venstre at stemme mod For-

slaget, som vedtoges med 76 St. mod 5 (Retsforb. og Komm.).

Kødordningen.

Den i Oktober i Fjor vedtagne Kødlov (Se Aarbog XI S. 55) udløb 31. Oktober i Aar; men da Rigsdagen ikke paa det Tidspunkt kunde behandle Sagen, fordi Folketingsvalget ikke var endeligt opgjort, forlængede Landbrugsministeren Loven provisorisk for en Maaned, og efter Rigsdagens Sammentræden forelagde han Forslag om Lovens Fornyelse til Udgangen af 1936. Forslagets Bestemmelser var i Hovedsagen som i den gamle Lov. Tilskudet til Fordeling af Oksekød til trængende Personer foresloges dog forhøjet fra 2 til 3 Mill. Kr. paa Grund af Lovens længere Gyldighed. Ved Lovens 1. Beh. viste det sig, at Venstre og Konservative gik imod dette Tilskud, som de i Fjor ikke gjorde Indvendinger imod. Forslaget var, da Aarbogens Redaktion sluttedes, ikke færdigbehandlet.

Offentlige Arbejder til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden.

Denne Lov (Lov-Tid. Nr. 158), som vedtoges omtrent enstemmigt efter at forskellige Forslag paa samme Linie tidligere havde været fremsat forgæves, bestemmer, at ved Statsarbejder og kommunale Arbejder med Statsstøtte kan Socialministeren bestemme, at Arbejdstiden nedsættes væsentligt, for at flere kan faa Beskæftigelse Nedsættelsen maa højst være 12 Timer ugentlig. Arbejdstidsforkortelsen skal saa vidt muligt samles paa 1 à 2 Dage i Ugen. Arbejdslønnen skal være den for tilsvarende Arbejde gældende Løn.

Sukkerordningen.

12. April 1935 stadfæstedes Loven om en midlertidig Sukkerordning (Lov Tid. Nr 136), som tog Sigte paa Opretholdelse af en Sukkerordning for 2 Aar efter væsentlig samme Principper som de tilsvarende Love for de to foregaaende Aar. Forslaget indeholdt dog den nye Bestemmelse, at det i Sukkerfonden indestaaende Beløb, ca. 1,2 Mill. Kr., skulde fordeles mellem dem, der dyrkede Sukkerroer i Misvækstaaret 1934. Loven forhøjede desuden Grundprisen til Roedyrkerne fra 1 Kr. 80 Øre til 1 Kr. 90 Øre pr. Dobbeltcentner Roer. Melisprisen ab Fabrik fastsattes uforandret til 33 Øre pr. kg, dog med Adgang for Ministeren til at forhøje den indtil 38 Øre, hvis Hensynet til Fabrikernes Drift og Udbyttet af Roearealerne maatte begrunde dette.

Skønt Sukkerordningen medfører en Fordyrelse af Sukkeret, ligger Sukkerprisen dog lavt i Forhold til vore Nabolande, hvad fremgaar af følgende Detailpriser pr. kg:

Tyskland	1,35
Frankrig	1,15
England	0,50
Italien	2,50
Amerika	0,58
Norge	0,63
Sverige 37 + 15 pCt. Agio	0,45
Danmark . . . . 44 Øre	

Uniformsforbudet.

Ved Udgangen af 1934 udløb Loven af April 1933 om Forbud mod at bære Uniform m. v. (Se Aarbog 11 S. 119). Ved Lov af 22. Decbr. 1934 (Lov-Tid. Nr. 337) forlængedes Uniformsforbudet indtil 1. April 1936. Den nye Lov afveg fra den gamle paa følgende to Punkter: 1. Forbudet omfatter ikke de nu bestaaende Spejderorganisationer og Frivilligt Drengeforbund. 2. Det tillades *Lederne* af Idrætsforeninger og lignende Sammenslutninger at bære

den for Sammenslutningen fastsatte Uniform. (Efter 1933-Loven gjaldt det alene Lederen.) De Konservative stemte imod Loven.

Sterilisationsloven.

Loven af 1929 om Sterilisation og Kastration, gennemført af dav. Justitsmin. Steincke, var den første europæiske Lov paa dette Omraade og som Følge deraf meget forsigtig. Den 20. Marts 1935 forelagde Justitsminister Zahle Forslag om at udvide Adgangen til Uskadeliggørelse af Voldsforbrydere. Ved Forelæggelsen oplyste han, at blandt 50 Seksualforbrydere, som efter Kastrationen alle i kortere eller længere Tid havde befundet sig paa fri Fod, var der kun i eet Tilfælde paavist Tilbagefald. Forslaget blev, efter at man var enedes om nogle Ændringer, enstemmigt vedtaget i begge Rigsdagens Ting. (Lov-Tid. Nr. 176).

Lovens Hovedindhold er følgende:

Justitsministeren kan efter indhentet Erklæring fra Retslægeraadet tillade Sterilisation (Ufrugtbargørelse) af psykisk abnorme Personer, naar det maa anses for magtpaaliggende for Samfundet og gavnligt for dem selv, at de sættes ude af Stand til at faa Afkom.

Naar særlige Hensyn, navnlig Fare for Afkommets arvelige Belastning, taler derfor, kan Justitsministeren ligeledes tillade Sterilisation af andre Personer.

Personer, hvis Kønsdrifts abnorme Styrke eller Retning enten udsætter dem for at begaa Forbrydelser og derved fremkalder Fare for dem selv og for Samfundet eller medfører betydelige sjælelige Lidelser for dem, kan efter forudgaaende lægelig Vejledning om Indgrebets Følger og efter egen Begæring underkastes Kastration, naar Tilladelse hertil meddeles af Justitsministeren efter indhentet Erklæring fra Retslægeraadet.

Naar en myndig Person ved Dom er fundet skyldig i Voldlægt eller Forsøg herpaa, Brandstiftelse, som har Karakter af Pyromani, eller Forsøg herpaa, grove Krænkelser af Blufærdigheden eller lignende, kan et særligt Nævn bestemme, at vedkommende skal kastreres, hvis Gerningen maa anses for at være Udslag af en abnormt stærkt eller abnormt rettet Kønsdrift.

Det paagældende Nævn skal bestaa af en Dommer, en Sindssygelæge og Rigsadvokaten eller en af ham udpeget Statsadvokat.

Mellemkommunal Refusion ved Nødhjælpsarbejde.

Udfra Ønsket om hellere at give Arbejde end Understøttelse har en Række Kommuner i de senere Aar sat saakaldte Nødhjælpsarbejder i Gang.

Før Socialreformens Ikrafttræden var Forskellen mellem Understøttelse og Løn ikke større, end at Kommunerne uden væsentlig Forøgelse af deres Udgifter til deres forsørgelsesberettigede kunde iværksætte saadant Arbejde. Men da Socialreformen kom, ophævedes jo imidlertid Begrebet „Forsørgelseskommune"; i Stedet for indførtes den almindelige Ordning, at Opholdskommunen normalt skal bære en Trediedel af Udgifterne til Kommunehjælp eller Fattighjælp til dem, der bor i Kommunen, medens de øvrige to Trediedele fordeles efter Reglerne om mellemkommunal Refusion paa samtlige Landets Kommuner. De Ekstraudgifter, der efter Socialreformens Ikrafttræden for en Kommune vil være forbundet med at skaffe de arbejdsløse, der har opbrugt deres forsikringsmæssige Hjælp, Arbejde ved kommunale Arbejder i Stedet for Understøttelse, bliver derfor større end de Udgifter, der i Almindelighed var forbundet med den samme Opgave før Socialreformen.

Gennem forskellige Henvendelser og Udtalelser fra kyndige Kommunalmænd i 1934 blev Regeringen klar over, at en Særordning paa dette Omraade tiltrængtes, idet en Række Kommuner ligefrem veg tilbage for at sætte Arbejder i Gang med den Begrundelse, at det blev dem for dyrt. Ministeren forelagde derfor den 16. Oktbr. ifjor Forslag til „Lov om mellemkommunal Refusion for visse Arbejdsløshedsudgifter" med det Formaal at faa en Ordning, hvorved Kommunernes Ekstraudgifter ved at skaffe Arbejde i Stedet for Understøttelse i hvert Fald ikke bliver større, end Tilfældet var før Socialreformens Vedtagelse.

Forslaget gik i Hovedsagen ud paa følgende: Saafremt en Kommune for at skaffe de i Kommunen bosatte arbejdsløse Beskæftigelse i Stedet for offentlig Hjælp iværksætter kommunale Arbejder, som ellers ikke eller ikke for Tiden vilde være blevet bragt til Udførelse, kan Kommunen erholde mellemkommunal Refusion for en vis Del af Udgifterne til Arbejdsløn. Adgang til at erholde Refusion gælder dog kun, for saa vidt angaar Arbejder, ved hvilke den ugentlige Arbejdstid for den enkelte Arbejder ikke overskrider 36 Timer, og endvidere Arbejdsløn, der udbetales for det (de) Tidsrum, i hvilket de ved Arbejdet beskæftigede Personer vilde have været henvist til at søge Hjælp hos Kommunen, eventuelt Arbejdsløshedskassen, saafremt de ikke havde faaet Beskæftigelse ved paagældende Arbejde. Det er derhos en Betingelse, at Arbejdet fortrinsvis staar aabent for dem, der har gjort, hvad de kunde, for selv at sikre sig gennem Arbejdsløshedskasser, altsaa for arbejdsløshedsforsikrede, der enten er uden Adgang til Understøttelse fra Arbejdsløshedskassen, eller for hvem en Deltagelse i Arbejdet er paakrævet som Supplement til den forsikringsmæssige Understøttelse for at undgaa, at der før eller senere maa ydes offentlig Hjælp.

Den Del af Udgifterne til Arbejdsløn, der er Genstand for Refusion, andrager pr. Arbejdsdag (paa mindst 6 Timer) for København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner for Forsørgere 3 Kr. og for Ikke-Forsørgere 2 Kr., for Købstæder og bymæssige Bebyggelser paa Landet med over 1500 Indbyggere for Forsørgere 3 Kr. og for Ikke-Forsørgere 1 Kr. 75 Øre og for det øvrige Land for Forsørgere 2 Kr. 25 Øre og for Ikke-Forsørgere 1 Kr. 50 Øre for hver, dog at disse Beløb er sat i et vist Forhold til Lønnens Størrelse. — Det Beløb, der herefter er Genstand for Refusion, kan normalt ikke overskride 50 % af Arbejdslønnen.

Loven stadfæstedes 15. Decbr. (Lov-Tid. Nr. 332).

Det kgl. Teater.

For at faa en fastere Ordning af Det kgl Teaters Forhold forelagde Undervisningsministeren d. 31. Oktober 1934 Forslag til Lov om Teatret og om Oprettelse af en kulturel Fond. Forslaget gik i Hovedsagen ud paa følgende:

Det kgl. Teater drives som Statsinstitution med den Opgave uden Ensidighed at opføre de bedste dramatiske Arbejder, navnlig danske; Teatrets Virksomhed skal omfatte baade Hovedstad og Provins.

Der oprettes et Tilsynsraad af Rigsdagsmedlemmer med Opgave at følge og kontrollere Teatrets Dispositioner og Drift, baade m. H. t. Repertoire og Økonomi, ligesom Ansættelse i pensionsgivende Stillinger kun maa ske under Raadets og Finansudvalgenes Sanktion.

En Ordning, hvorefter der med kommunal Støtte aabnes Adgang til Teatret for nedsat Pris, navnlig for skolesøgende Ungdom, lovfæstes.

Statens faste, aarlige Tilskud an-

sættes til 500.000 Kr. Men til yderligere Støtte, navnlig til Fremme af Tonekunsten i Teatrets Tjeneste, oprettes en Kulturfond, der til Grundkapital faar Restbeløbet — ca. 100.000 Kr. — af den i Henhold til 1930-Loven om „Dobbeltscenen" oprettede Fond; Kulturfondets øvrige Midler tilvejebringes saaledes:

Et Beløb fra Staten, svarende til Det kgl. Teaters Forlystelsesskat, ca. 220.000 Kr.

Et Tilskud fra Statsradiofonien paa 325.000 Kr., svarende til det Beløb, Radiofonien maatte udrede, hvis den førtes ind under bestaaende Lov om Forlystelsesafgift.

En 10 pCt.s Afgift af „Koda" og lign. koncessionerede Institutioner ang. Kontrakter om beskyttede Musikværkers Opførelse (beregnet til ca. 45.000 Kr.)

Hertil kommer endelig det Beløb (100.000 Kr.), som ydes af de 3 Hovedstadskommuner i Henhold til Lovens § 4 om Adgangen til Teatret til nedsat Pris, navnlig for den skolesøgende Ungdom.

I Folketinget gik Venstre og Retsforbundet imod Forslaget. Venstre krævede baade Opera og Ballet nedlagt og gik imod Radiofoniens Forlystelsesafgift. Retsforbundet stillede Forslag om at forpagte Teatret ud. I Landstinget foreslog Venstre — i Modsætning til Folketingsvenstre — at yde 300.000 Kr. i fast Statstilskud.

Loven vedtoges i Folketinget med 80 St. mod 45. For stemte Soc. samt de fleste Kons. og Rad., imod V., 5 Kons., 3 Rad., Retsf., Komm. og Holstein. I Landstinget delte Partierne sig efter samme Linje. Loven stadfæstedes 14. Febr. 1935 (Lov-Tid. Nr. 40.)

Overfor Venstres Modstand mod at bevilge den halve Million fra Staten maa mindes om, at Statstilskudet efter den af Venstre tidligere gennemførte Ordning i de sidste 8 Aar har udgjort fra 1,2 op til 1,8 Mill. Kr. om Aaret.

Et Husholdningsraad.

I Henhold til Lov af 11. Maj 1935 (Lov.-Tid. Nr. 159) skal der under Indenrigsministeriet nedsættes et Husholdningsraad bestaaende af indtil 9 Medlemmer, hvoraf forskellige Organisationer skal indstille de 5. Angaaende Raadets Opgaver henviser vi til Indenrigsm. Dahlgaards Artikel Side 99. Raadet er nedsat og bestaar af de i denne Artikel nævnte Medlemmer.

Luftværn.

6. April 1935 afgav den af Indenrigsministeren nedsatte Kommission ang. Luftværn (Formand: Landsdommer Jesper Simonsen), en Betænkning, hvori det henstilles, at der til Beskyttelse af den civile Befolkning mod Luftangreb iværksættes Foranstaltninger til Fremme af spredt Bebyggelse til Afløsning af den tætte Bebyggelse i de store Byer, samt at der gives Befolkningen i Byer, der anses for udsatte, fornødne Instruktioner om, hvorledes den skal forholde sig i de forskellige Situationer. Dette bør tilrettelægges ved et organiseret Samarbejde mellem forskellige Myndigheder: Brandvæsen, Sanitetsvæsen og Politi samt private Organisationer som Røde Kors, Sanitetsforeninger, Luftværnsforeninger o. l. Derimod fraraadede Kommissionen at forsyne Befolkningen med Gasmasker eller at paabyde Indretning af særlige Beskyttelsesrum i Beboelsesejendomme. I Overensstemmelse med Kommissionsbetænkningen udarbejdede Indenrigsministeriet et Lovforslag, der bemyndigede Ministeren til at tilrettelægge dette Samarbejde, og denne Lov vedtoges uændret i begge Ting (Lov.-Tid. Nr. 161). Loven bemyndiger Ministeren til at fastsætte Reglerne for de forannævnte Institutioners Virksomhed paa dette Omraade. Desuden

fastsætter Loven, at Gasmasker og andre Genstande, der angives at kunne yde den civile Befolkning Beskyttelse mod Følgerne af Angreb med kemiske Krigsmidler o. l., *ikke* maa fremstilles, indføres eller forhandles uden forud indhentet Godkendelse af Indenrigsministeren.

Tilskud ved Merbeskæftigelse.

Efter i et Par foregaaende Samlinger forgæves at have fremsat Forslag om Tilskud ved Merbeskæftigelse, lykkedes det i sidste Rigsdagssamling at faa Loven gennemført ved konservativ Hjælp. Loven, der har til Formaal at modvirke Arbejdsløsheden, bestemmer, at hvis en Virksomhed kan forøge Beskæftigelsesgraden væsentligt, udøn at det forringer Beskæftigelsesgraden i andre Virksomheder, kan Ministeren tilstaa et Tilskud til nævnte Merskæftigelse. Tilskudet skal dog være væsentlig mindre end det Beløb, der skønnes at blive sparet i Arbejdsløshedsunderstøttelse. Loven stiller indtil 1 Mill. Kr. til Raadighed til Formaalet.

Oksekød til Trængende.

Ved forskellige Love i 1933 stilledes ialt 8,3 Mill. Kr. til Raadighed til Uddeling af Oksekød til trængende Personer. Ved Lov af 22. December 1934 (Lov.-Tid. Nr. 342) stilledes yderligere $3^1/_2$ Mill. Kr. til Raadighed til samme Formaal indtil Udgangen af 1935.

De 2 Mill. Kr. afholdes af Kødfonden, Resten af Margarineafgiften. Fordelingen skulde i Hovedsagen ske i Forhold til Kommunernes samlede Udgift til Kommunhjælp, Fattighjælp, Børnebidrag og Alders- og Invaliderente, dog at ingen Kommune kunde faa mere refunderet end faktisk anvendt. En mindre Del af Beløbet — 175.000 Kr. — stilledes til Ministerens Raadighed til Fordeling til de Kommuner, der vilde blive forfordelt ved den foran nævnte Fordeling.

Foranstaltninger mod Ungdoms-Arbejdsløsheden.

Ungdomsarbejdsløshedsloven (se Aarbog XI) udløb med Udgangen af Marts 1935, men ved Lov af 30. Marts 1935 (Lov-Tid. Nr. 103) fik den forlænget Gyldighed til 31. Marts 1936. Af de 3 Mill. Kr., der var stillet til Raadighed, var brugt ca. 1 Mill. Kr., og der bevilgedes yderligere 1 Mill., saaledes at der stadig var 3 Mill. Kr. til Raadighed. Loven vedtoges af S., R. og K., mens V. stemte imod.

Danmarks Erhvervsliv paa Vej opad.

Den økonomiske Verdenskrise, der satte ind i 1929, medførte fra 1930 et almindeligt Prisfald. Det ramte voldsomst Landbrugsvarerne. De Lande, der indførte Landbrugsvarer, greb ind med Told og Indførselsbegrænsning for at holde Prisen oppe og derigennem opretholde deres Bondebrug. De Lande, der havde stor Udførsel af Landbrugsvarer, var afskaarne derfra. De var afhængige af Landbrugsvarernes Pris i de Lande, der indførte disse Varer. De ramtes i høj Grad af Prisfaldet, og derefter af de Afspærringer, dette medførte.

Til disse Lande hørte Danmark. Vi var vant til at udføre $^{9}/_{10}$ af Smørret, $^{4}/_{5}$ af Flæsket, Halvdelen af Kødet, den langt overvejende Del af Æggene. Salget skete næsten udelukkende til to Lande, der led særdeles haardt under Krisen: Tyskland og England. Ogsaa Eksportindustrien, navnlig Skibsbyggeriet, ramtes ved Verdenskrisen.

Følgen blev og maatte blive et stærkt Fald i Værdien af Danmarks Udførsel. I 1930 begyndte den tyske Afspærringspolitik overfor Landbrugsvarer. Vor Udførselsværdi gik ned fra 1707 til 1610 Millioner Kr. I 1931 fortsattes Krise- og Afspærringsforanstaltninger i Tyskland, Krisen satte ind med fuld Kraft i England og medførte Sterlingens Fald, Købekraften var ringe, Udbudet af Landbrugsvarer fra andre Lande og dermed Prisfaldet var stort. Aaret bragte det store Fald i vor Udførselsværdi. Fra 1610 Millioner faldt den til 1340 Millioner Kr.

I 1932 fulgte nye Skærpelser i tysk Afspærringspolitik, og den engelske Told- og Kontingenteringspolitik satte ind. I Sommeren 1932 traf England i Ottawa Aftaler med de engelske Do-

minions, der sikrede disse Begunstigelser i Forhold til andre Lande. Resultatet maatte blive et nyt betydeligt Fald i den danske Udførselsværdi. Den gik ned fra 1340 til 1143 Millioner Kr.

Dette vil altsaa sige, at Udførselsværdien fra 1929 til 1932 faldt fra 1707 Mill. Kr. til 1143 Mill.

Udførselsværdiens Fald ramte med over 400 Millioner Landbruget, trods dettes stærkt forøgede Produktion; den ramte tillige direkte Eksportindustrien og Fiskerierhvervet.

Dens Følge maatte uafvendelig blive en tilsvarende Tilbagegang i Indførselsværdi; Laanstiftelse af varig Karakter var under de raadende Forhold umulig. Men naar Indførselsværdien gik tilbage med omkring 500 Millioner Kr., maatte de Handlende faa saa meget mindre at handle med; for de Handlende, der levede af Indførsel fra Udlandet, maatte deres Omsætning nødvendigvis gaa ned med op imod en Tredjedel af det tidligere Beløb; andre Handlende maatte lide under Erhvervslivets almindelige Forringelse. Følgerne maatte ogsaa blive haarde for Hjemmeindustrien og Haandværket; Købeevnen var lammet, der var ikke som før Penge nok til Raastofindførsel; alt skruedes ned.

I Danmark som andre Steder vendte de af Kriseforholdene ramte Erhverv sig med deres Klager til Regering og Rigsdag. Det var klart, at disse ikke evnede at afvende Krisens Følger. Ingen Styrelse i noget Land har kunnet det; men man stræbte at begrænse Ødelæggelsen. Man søgte ved Afspærringsforanstaltninger at værge sig mod Følgerne af de andres Afspærring. Man søgte at fordele Tabet paa de forskellige Folkegrupper, saaledes at ingen af disse knækkede helt.

Den dobbelte Opgave var her i Danmark særlig svær at løse. Vor Omsætning er i Forhold til Folketal større end andre Landes. Vor Udførsel er af meget ensidig Art og har meget snævert Marked. Den bestaar aldeles overvejende af de Landbrugsvarer, Prisfaldet først og fremmest har ramt.

En Række Midler er taget i Anvendelse.

Da Sterling faldt i Værdi i Efteraaret 1931, blev det nødven-

digt at lade Kronen følge Sterling nedad. Var det ikke sket, vilde det være helt ødelæggende for Landbruget, ligesom det vilde have haft meget alvorlige Følger for Industrien. Siden førte Udviklingen Kronen længere ned; i Januar 1933 naaede den ned til en Værdi henved 25 pCt. under den tidligere Sterlingværdi. Dette var et Fald, der kunde bringe Vanskelighed for vor Handelspolitik, og hvis det fortsattes, føre os ud af Sterlinggruppen. I hvert Fald naaede man dermed Grænsen for det Fald, der kunde ske uden at gøre os afgørende Skade. Man kom nemlig derved til at staa nogenlunde lige med Australien og Ny Zealand. Australien var gaaet til et lignende Niveau tidligere, Ny Zealand gjorde det i Januar 1933 kort før Danmark. Canada har overfor England et traktatfæstet Krav paa, at hvis noget Land skaber det en ulige Konkurrence i England ved kunstig Støtte til en Erhvervsgren, da skal den engelske Regering gribe ind overfor dette. Og Sænkning af den danske Mønt under Dominions vilde utvivlsomt af dem blive betragtet som ubillig Konkurrence. Der opnaaedes da ogsaa Enighed mellem Parterne om at fastholde Kronen ved den Værdi, hvortil den saaledes var kommet. I de 3 Aar, der siden er gaaet, har den ligget omtrent 25 pCt. under Sterling og er bragt ned under Halvdelen af Guldværdien.

Kronens Sænkning sammen med Sterling i Efteraaret 1931 kunde vel hindre et afgørende Sammenbrud for vore Erhverv, men ikke hindre, at Landbruget led store Tab ved Prisfaldene og ved de Afspærringer, som nu satte ind. For i nogen Maade at fordele dette Tab paa de forskellige Folkegrupper, vedtoges de Kriselove, efter hvilke et halvt Hundrede Millioner Kr. toges i Skat hos de mindre ramte Folkelag og ydedes i Tilskud til de haardest ramte Landmænd. Dertil kom efterhaanden Akkord- og Henstandslove, Rentesænkning, Skattelettelser, forskellige prishævende Foranstaltninger for Korn, Smør, Kød.

De Beløb, som ved hele denne Kriselovgivning er flyttet fra den øvrige Befolkning til Landbruget, maa regnes i Hundreder af Millioner Kr.

Alt dette kunde og kan imidlertid kun blive Hjælpeforan-

staltninger, der fordeler Tabet. Vigtigere maatte det blive, om det ved Aftaler med Udlandet var muligt at opnaa saadanne Resultater, at Omsætningens Tilbagegang standsedes, og Priserne paa de Varer, vi sælger i Udlandet, kunde blive noget bedre.

Det lykkedes at opnaa Aftaler, ved Hjælp af hvilke Tilbagegangen standsedes og afløstes af nogen Fremgang. Det gælder Aftalen med England af 1933, der for de tre Aar, i hvilke den gælder, har sikret danske Landbrug mod ødelæggende engelske Foranstaltninger og dernæst har medført en Fordobling af Flæskepriserne, som de var før Aftalen; dernæst Aftalerne af 1934 og 1935 med Tyskland, der har muliggjort en Fordobling af Kødpriserne i Forhold til det Lavpunkt, de var paa, da den første af disse Aftaler sluttedes, og medførte en Forøgelse af Smør- og Ægsalg, der har bidraget til at holde Priserne for disse Varer oppe; og endelig en Række Aftaler med Belgien, Holland, Frankrig, Schweiz og adskillige andre Lande, der har tilladt Indførsel af mindre Mængder af Landbrugsvarer, saa man undgik at trykke Markedet i vore Hovedlande.

Den opnaaede Sikkerhed og de Fordele, Handelsaftalerne har bragt, har ikke kunnet naas, uden at vi til Gengæld har ydet de andre Lande en vis Sikkerhed. Vi skal købe 80 pCt. af vore Kul i England, en anseelig Mængde af Jern og Staal, og vi skal give en stor Mængde engelske Varer: Manufakturvarer, Beklædning, Skotøj, Maskiner, Biler o.s.v. Adgang uden at sætte Toldsatserne op. Og endelig venter England, at den tidligere Handelsbalance, hvorefter vi udførte for flere Gange saa mange Penge til England, som vi indførte for derfra, skal ændre sig saaledes, at der bliver større Ligelighed, selv om Udførsel og Indførsel ikke kan tænkes at komme til at balancere. Tilsvarende maa vi til Gengæld for Salg af Kreaturer, Smør, Æg og Ost til Tyskland love at købe Manufakturvarer, Medicinalvarer, Maskiner o.s.v. dèr. Og tilsvarende Løfter har vi maattet give en Række andre Lande for at afsætte visse mindre Mængder af Landbrugsvarer dèr. Skal der sælges Klipfisk og Æg i Spanien, maa vi saaledes købe Vin og Gødning dernede. Og saaledes videre.

Med andre Ord: De Aftaler, ved Hjælp af hvilke vi faar solgt Landbrugsvarer og en Række Industrivarer, nødvendiggør, at Staten er i Stand til at øve afgørende Indflydelse paa, fra hvilke Lande Danmark køber.

Det Middel, ved hvilket Indførselen fordeles under Hensyn til andres Køb hos os, er Valutakontrollen. Den oprettedes i Januar 1932 efter Aftale mellem de 4 Partier og er blevet fornyet fra Aar til Aar omend under stigende Modstand fra Oppositionen, skønt den ikke har kunnet anvise andre brugbare Fremgangsmaader.

Naar man vil bedømme Resultatet af Handelsaftaler, den Valutakontrol, der danner Grundlaget for disse, de forskellige Hjælpeforanstaltninger og den af sig selv foregaaede Tilpasning, maa man sammenligne Tilstanden i 1932 med den Tilstand, hvortil vi er naaet i 1935. Sammenligningen vil vise, at indtil 1932 gik det hurtigt nedad, men derefter lykkedes det at standse Tilbagegangen og rykke noget fremad igen.

Vor Udførsel er fra Lavpunktet i 1932: 1133 Mill. Kr., vokset til ca. 1250 i dette Aar. Indførselen er vokset tilsvarende. Betalingsbalancen er holdt i Orden, og det er lykkedes at tilrettelægge vore Indkøb under Hensyn til de handelspolitiske Aftaler.

Karakteristisk er i saa Henseende vor Samhandel med England. I 1929 udførte vi til dette Land for 962 Mill. Kr. men købte kun for 263 Mill. Kr. engelske Varer. Nu er vor Export til England dalet til godt 700 Mill. Kr.; men vore Indkøb af engelske Varer er steget til over 400 Mill. Kr.

Hvad vor Samhandel med Tyskland angaar, dalede vor Export til dette Land fra 340 i 1929 til 150 i 1932, men nærmer sig i Aar de 200 Mill. Vor Indførsel fra Tyskland kulminerede i 1930 med 591 Mill. — mere end det dobbelte af Tysklands Køb hos os — men er nu nede paa under 300 Mill., saaledes at Forholdet er mere ligeligt end nogensinde, omend stadig i Tysklands Favør.

Taget under et kan det siges, at Valutaordningen trods store Vanskeligheder har løst de handelspolitiske Opgaver i fuldt Maal.

Det var af Hensyn til Landbruget, Valutakontrollen blev ind-

ført i 1932. Hvordan har den saa virket? Indtil 1932 var Priserne paa Landbrugets Varer stærkt faldende; men fra 1932 gik det paany fremad. Flæsk steg til mere end det dobbelte af Prisen i 1932 og til mere end Prisen i det gode Aar 1929. Ægprisen steg langsomt fra Aar til Aar, Kreaturernes Pris fordobledes godt og vel, Prisen paa Heste steg stærkt o.s.v. Smørret derimod vedblev at falde i Pris, til Lavpunktet naaedes i 1934 med en Gennemsnitspris af 161 Øre pr. kg; men i Aar ligger Noteringen 20—30 pCt. højere. Smørret er dog stadig det mørke Punkt. Den engelske Smørtold rammer de danske Producenter, men ikke deres værste Konkurrenter, Australien og New Zealand. Paa dansk Initiativ er der indledet Forhandling med disse to Lande om en rimelig Begrænsning af den Smørmængde, de og vi fører til England.

Forbedringen af Priserne afspejler sig i Stigningen af Landbrugets Forrentningsprocent (se Side 56) og i Indtægtsstatistiken, af hvilket det fremgaar, at Godsejernes samlede Indtægtsansættelse steg fra 6 Mill. i 1932 til 11 Mill. i 1933, Gaardmændenes i det samme Aar fra 131 til 174 Mill., Husmændenes fra 66 til 83, andre ved Skov- og Landbrug fra 145 til 159. Men endnu er der langt igen fra de nævnte Erhvervsgruppers samlede Indtægtsansættelse i 1933 paa 427 Mill. Kr. til det tilsvarende Tal 636 Mill. i 1929. Imidlertid er jo Fremgangen fortsat i 1934 og 1935, saa Differencen er nu meget mindre end i 1933.

Den samme Udvikling ser vi i Pristallene. I 1929 var Pristallene for Eksportvarer 149, for Importvarer 148 og for Hjemmemarkedsvarer 152, altsaa nogenlunde Ligevægt. Med Krisens Indtræden fjernede Tallene sig fra hinanden. Misforholdet kulminerede i Maj 1932 med et Eksportpristal paa 72 og et Importpristal paa 117 — en Difference paa 45 Points. Men siden Valutacentralens Virkninger begyndte at vise sig, har Pristallene paany nærmet sig til hinanden, og i Oktober 1935 stillede de sig saaledes til hverandre:

Importvarer *139*
Eksportvarer *135*
Hjemmemarkedsvarer *143*

Som man ser, har Tallene atter nærmet sig stærkt til hinanden.

Det samlede Resultat for Landbruget er da dette, at fra det Øjeblik, Valutakontrol og Handelsaftaler begyndte at virke, gik det frem igen. Man er ikke naaet op til Højdepunktet i 1929; men man er kommet et godt Stykke ad Vejen.

For Industriens Vedkommende er det den almindelige Opfattelse, at Valutakontrollen begunstiger den, og noget lignende antages sædvanlig at gælde Haandværket. Begrænsningen af Indførselen giver jo større Salgsmuligheder for hjemlige Produkter. Det bør dog tilføjes, for det første, at Industrien og navnlig Haandværket led meget stærkt under den formindskede Købedygtighed i Krisens første Tid baade herhjemme og ude; saaledes led Skibsværfterne meget under den næsten fuldstændige Standsning af Skibsbyggeriet; for det andet, at Industriens Konkurrencemuligheder er stærkt forøgede ved Kronefaldet; det betyder for de fleste Industriers Beskyttelse mere end Indførselens Begrænsning ved Valutakontrollen.

I øvrigt er Linjen ogsaa for Industrien: først betydelig Tilbagegang, derpaa fra 1932 Fremgang.

Det begyndte med stor Stigning i Arbejdsløsheden, som kulminerede i 1932 med 31,7 pCt. i Gennemsnit for samtlige Fag. I 1934 var Tallet nede paa 22,0 pCt., og i Aar er det dalet yderligere. Produktionsstatistiken viser en lignende Udvikling. Naar man sætter Produktionen i 1931 til 100, dalede Tallet i 1932 til 91, men var i 1. Halvaar 1935 oppe i 119. Tager man det samlede Antal Arbejdstimer pr. Arbejdsdag, var Tallet i 1932 nede paa 881,000, men i 1. Halvaar 1935 var det steget til 1,093,000. Indkomstopgørelserne for Industri og Haandværk viser ligeledes Opgang siden 1932, og for Handel ligesaa. Men for alle disse Hovederhverv gælder det som for Landbruget, at Tilbageslaget endnu ikke er helt rettet op. For alle Erhverv gælder det, at Krisen ikke er overvundet, men mildnet.

Afgørende for, at Bedringen ude og Tilpasningen hjemme kunde faa virkelig Betydning her, har de Handelsaftaler været, hvis Gennemførelse hviler paa Valutacentralen.

STATISTISKE OPLYSNINGER

abel a. Statens Skatteindtægter 1914/15—1934/35.

	1914—15	1925—26	1926—27	1927—28	1928—29	1929—30	1930—31	1931—32	1932—33	1933—34	1934—35
katter af faste Ejendomme:	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Ejendomsskyld	6,2	4,4	4,5	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,7	4,7	4,8
Grundskyld	—	7,2	7,4	7,1	7,0	7,0	7,0	7,0	6,8	6,8	6,8
ndkomstskatter	20,1	100,6	87,4	64,7	62,8	67,8	69,3	88,6	94,3	83,8	66,5
'ormueskatter		45,9	40,8	37,3	33,7	32,1	32,4	35,4	34,7	31,6	33,0
)msætningsafgifter:											
Arveafgift	3,8	12,8	12,6	12,8	14,9	13,2	12,5	11,1	13,3	13,3	23,0
Stempelafgift	9,1	21,4	19,9	19,6	18,0	16,5	16,1	14,7	13,4	14,4	15,3
Børsskat	—	0,8	0,6	0,7	0,8	0,8	0,6	0,5	0,6	1,7	2,0
)msætningsafg. ialt	12,9	35,1	33,1	33,1	33,7	30,8	29,2	26,3	27,3	29,4	40,3
'orbrugsafgifter:											
Indførselstold m. m.	33,2	79,7	88,2	88,5	89,6	102,0	108,0	105,2	83,0	99,8	104,9
Spiritusafgift	6,6	33,0	29,9	28,7	27,6	29,8	28,9	28,4	23,0	24,0	26,4
Ølskat	8,4	29,6	28,1	26,2	25,2	27,7	29,4	29,8	31,4	35,1	37,0
Indenl. Sukkerafgift	4,8	6,3	7,0	7,1	6,3	7,4	7,3	7,6	7,6	8,9	9,0
Tillægsafg. paa Sukker	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,5	8,4
Cigar- og Cigaretafg.	0,8	23,1	22,6	22,4	23,5	26,0	29,5	30,8	30,2	34,1	35,7
Afgift paa Vin (indenl.)	—	0,6	5,5	0,6	0,7	0,5	0,9	0,5	0,7	1,0	1,0
Forlystelsesskat	1,0	5,6	6,1	4,9	4,7	5,0	5,0	5,0	4,8	5,4	5,9
Kaféskat	—	19,0	10,2	15,0	14,6	15,7	1,5	—	—	—	—
Afgift paa Omsætningen af stærke Drikke	—	—	—	—	—	—	7,7	8,2	7,5	7,0	7,3
Omsætningsafgift af Chokol. og Sukkerv.	—	12,0	10,6	10,2	10,0	10,0	10,1	9,7	10,0	11,5	12,0
Tillægsafg. paa Benzin	—	—	—	—	—	—	—	1,4	11,1	15,0	16,0
Stempelafg. af Spillek.	0,1	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
Afgift af Kaffesurrogater	—	—	—	—	—	—	—	—	1,6	3,9	4,3
Afgift af Raavarer til Margarine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,4	12,9
'orbrugsafgifter ialt	54,9	209,3	208,8	203,9	202,5	224,5	228,7	227,0	211,1	255,0	281,2
iebyrer, Sport-er og Kendelser	5,8	16,2	15,1	13,5	13,0	11,0	10,8	10,1	9,3	10,1	11,0
alt Skatter og Afgifter	99,7	418,7[1]	397,0[1]	363,9[1]	357,1	377,3	382,0	399,1	388,1	422,0	443,7

[1] I Henhold til Lov om Valutaforanstaltninger af 20. December 1924 indkom desuden i Finansaarene 924—25, 1925—26, 1926—27 og 1927—28 henholdsvis 0,9 Mill. Kr., 23,5 Mill. Kr., 23,0 Mill. Kr., og 2,8 Mill. r. eller ialt 50,0 Mill. Kr., heraf udgjorde Tillæg til Indkomstskatten 22,4 Mill. Kr., Omsætningsafgiften af lotorkøretøjer 18,4 Mill. Kr. og særlige Forbrugsafgifter 9,2 Mill. Kr.

Enkelte Afgifter af ringe finansiel Interesse er kun medtaget i Slutsummen, saaedes Jernbaneskylden (0,030 Mill. 1934—35).

De egentlige Motorafgifter (ialt 48,5 Mill. Kr.) er ikke medregnet, da de kun)pkræves af Staten, men tilfalder Kommunerne (38 Mill.) eller særlige Formaal 10,5 Mill.)

Tabel b. **Statsgælden 1914—35.**

	Statsgælden var den 31. Marts						
	1914	1920	1922	1924	1926	1927	1928
Indenl. Gæld Mill. Kr.	88,4	671,9	667,9	672,0	672,9	634,4	626,3
Udenl. Gæld Mill. Kr.	272,5	254,3	534,6	544,5	507,1	528,7	545,8
Tilsammen Mill. Kr..	360,9	926,2	1202,5	1216,5	1180,0	1163,1	1172,1

	Statsgælden var den 31. Marts						
	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Indenl. Gæld Mill. Kr.	650,8	637,0	583,4	564,8	550,9	621,9	594,6
Udenl. Gæld Mill. Kr.	722,4	717,9	711,6	690,7	665,5	670,3	656,3
Tilsammen Mill. Kr..	1373,2	1354,9	1295,0	1255,5	1216,4	1292,2	1250,9

Arbejdsløsheden blandt organiserede Arbejdere i Danmark 1924—35.

Tabel c.

Maaned	Arbejsløshedsprocenten i hele Landet ved Maanedens Slutning							Antal arbejdsløse ved Maanedens Slutning	
	Gens. 1924—28	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1934	1935
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.		
Januar . . .	25,9	19,9	24,2	34,1	43,5	34,4	29,5	122600	111300
Februar. . .	24,6	20,5	24,5	35,9	42,9	31,3	28,3	112300	107200
Marts	20,1	15,3	22,1	35,8	35,4	28,4	22,3	102300	84500
April	15,6	11,6	15,3	27,7	28,6	21,6	18,3	80000	69300
Maj	13,2	9,4	12,3	24,8	24,3	16,8	14,4	62200	55600
Juni	12,3	8,7	11,3	24,9	21,9	15,5	12,6	57500	48700
Juli	12,3	9,3	11,8	28,7	21,7	15,3	12,6	56800	48800
August . . .	12,3	9,0	11.8	29,2	21,4	15,5	13,7	57900	53200
September .	12,2	9,0	12,1	29,6	20,9	16,4	14,9	61300	57900
Oktober . .	14,2	11,4	15,8	31,8	23,2	18,2	[1]17,3	68500	[1]67300
November .	18,4	15,5	22,1	35,1	25,7	22,3	—	84000	—
December .	28,2	25,1	32,2	42,8	37,5	30,3	—	114300	—
Gennemsnit	17,4	13,7	17,9	31,7	28,8	22,1	—	—	—

[1] Foreløbige Tal.

abeld. Værdien af Vareomsætningen mellem Danmark og Udlandet, fordelt efter Varegrupper, i 1933 og 1934.

	1933			1934		
	Samlet Indførsel	Udførsel af indenlandske Varer	Udførsel af udenlandske Varer	Samlet Indførsel	Udførsel af indenlandske Varer	Udførsel af fremmede Varer
	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.
evende Dyr (undtagen Fisk o. lign.)	1,634	18,733	19	2,563	22,956	30
læsk, Kød og Slagteriaffald	3,615	471,131	657	5145	448,055	939
mør, Fløde, Mælk og Ost	871	304,229	388	609	276885	624
Eg	480	79,139	105	334	82,858	112
isk, Skaldyr o. lign.	6,703	32,409	1,939	7,879	35,312	2,728
ndre Madvarer af Dyr	2,473	25,390	245	1,983	20,774	254
ornvarer o. lign.	123,698	6,485	1,539	98,254	16,991	2,625
ndre Foderstoffer	71,781	24,935	458	66,047	20,705	386
rø til Udsæd	5,805	7,222	820	10,275	10,160	2,571
lavesager m. v.	28,524	1,345	631	24,562	1,137	672
ødningsstoffer	38,060	627	388	46,834	723	371
lkoholiske Drikkevarer	8,064	3,285	54	8,428	3,430	81
olonialvarer o. lign.	68,214	1,689	4,449	65,899	3,321	4,631
pindestoffer, Garn, Traad o. lign.	59,001	2,646	4,295	67,439	6,423	4,951
orskellige Plantestoffer, Papir og Arbejde heraf	106,398	3,455	924	102521	3,512	1,382
anufaktur og Beklædningsgenstande	153,062	5,399	8,261	152537	6,709	8,937
ræ, ubearbejdet el. groft bearbejdet	32,454	851	316	48,886	1,372	382
ræ, forarbejdet	21,092	2,147	376	24,243	2,133	439
letaller og Mineralier og Arbejder heraf	161,083	38,169	3,619	206,822	42,529	3,299
kind, Huder, Talg, Olie og Arbejder heraf	129,756	73,043	10,756	137,788	74,230	13,443
kibe, Vogne, Maskiner, Instrumenter og Ure	85,349	43,048	5,194	103,688	75,003	6,425
lineralske Brændselsstoffer	99,935	1	259	109,905	1	414
ndre Varer	57,743	17,396	4,065	61,590	20,285	3,168
Tilsammen	1,265,795	1,162,774	49,757	1,354,211	1,175,504	58,864

Tabel e. Prisnoteringer paa danske Landbrugsprodukter m. v.

Varer	Notering d. 14. Novbr. 1935	Gennemsnitsnotering for			
		1934	1933	1932	1930
1 Smør, Kr. pr. 100 kg	220	161	171	178	245
2 Sød Mælk, Øre pr. kg	12,30	9,32	9,31	9,39	12,3
3 Sk. Mælk, Øre pr. kg	3,5	2,88	2,47	2,28	2,5
4 Æg, Øre pr. kg	176	103	105	101	132
5 Ost, 45 pCt., Øre pr. kg	130	96	105	104	—
6 Flæsk, Øre pr. kg slagtet Vægt	158	156	121	75	129
7 Slagtekvæg, Øre pr. kg lev. Vægt	35,0	23,09	20,5	17	44
8 Handelsheste, Kr. pr. Stk.	900	802	732	639	692
9 Torvegrise, Kr. pr. Stk.	22,00	26,34	13,41	12,29	31,57
10 Hvede, Kr. pr. 100 kg	12,75	12,07	11,37	11,46	14,01
11 Rug, Kr. pr. 100 kg (tysk/polsk)	12,75	—	—	9,82[1]	11,00
12 Byg, 2 radet, Kr. pr. 100 kg	11,50	12,92	11,79	12,77	12,07
13 Havre, Kr. pr. 100 kg	11,75	12,65	10,94	11,79	11,27
14 Foderblanding, Kr. pr. 100 kg	15,55	13,45	14,12	13,48	14,50
15 Majs, Kr. pr. 100 kg	12,75	13,00	10,62	9,57	11,56
16 Sukker, Øre pr. kg	33[2]	33[2]	33[2]	30	30
17 Kartofler, Kr. pr. 100 kg	5,75	6,00	4,89	8,00	6,31
18 Havrehalm, Kr. pr. 100 kg	2,25	3,64	2,98	3,70	3,15
19 Hø, Kr. pr. 100 kg	5,50	7,75	6,39	6,32	6,13
20 Superfosfat 18 pCt., Kr. pr. 100 kg	6,05	6,27	6,26	5,73	6,10
21 Chilesalpeter, Kr. pr. 100 kg	16,15	16,18	16,48	16,77	17,39
22 Kaligødning 40 pCt., Kr. pr. 100 kg	12,95	12,69	13,47	13,51	—

[1]) Gennemsnit af Sept.—Okt. [2]) + 5 Øre i Skat.

Tabel f. Udførsel af danske Landbrugsvarer, procentvis fordelt paa Lande (Vægt).

Udført til:	Smør			Ost			Æg			Bacon og Flæsk		
	England	Tyskland	Andre Lande	England	Tyskland	Andre Lande	England	Tyskland	Andre Lande	England	Tyskland	Andre Lande
Aar	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1913	*91*	*2*	*7*	*1*	*53*	*46*	*95*	*3*	*2*	*97,9*	*1,3*	*0,8*
1929—33	*75*	*18*	*7*	*4*	*86*	*10*	*77*	*21*	*2*	*98,6*	*0,4*	*1,0*
1931	72	18	10	6	81	13	85	13	2	98,9	0,6	0,5
1932	82	8	10	4	87	9	69	30	1	98,4	0,5	1,1
1933	84	11	5	3	85	12	70	23	7	96,4	0,2	3,4
1934	83	13	4	5	60	35	67	22	11	98,1	0,3	1,6
[1]1935	80	18	2	6	63	31	66	22	12	98,7	0,5	0,8

[1]) $^{1}/_{1}$—$^{17}/_{11}$ 1935.

Tabel g. **Maanedsgennemsnit af Københavns Vekselkurser.**

	Svenske Kroner	Norske Kroner	Sterling	Dollars	Tyske Mark	Pariser Francs
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Parikurs	100,00	100,00	18,16	373,15	88,89	14,60
1934						
Januar, gennemsnitlig .	115,70	112,66	22,40	444,13	166,60	27,73
Februar, — .	115,70	112,70	22,40	446,11	172,95	28,98
Marts, — .	115,70	112,69	22,40	441,33	174,71	29,12
April, — .	115,62	112,67	22,40	435,82	172,29	28,91
Maj, — .	115,60	112,65	22,40	439,92	173,47	29,19
Juni, — .	115,60	112,65	22,40	444,76	170,72	29,44
Juli, — .	115,63	112,70	22,40	445,42	171,28	29,46
August, — .	115,65	112,70	22,40	443,39	174,81	29,61
September, — .	115,65	112,70	22,40	449,75	180,54	30,11
Oktober, — .	115,65	112,70	22,40	454,77	183,38	30,21
November, — .	115,65	112,70	22,40	450,18	180,19	29,74
December, — .	115,65	112,70	22,40	454,16	180,75	30,04
1935						
Januar, gennemsnitlig .	115,65	112,70	22,40	459,13	181,13	30,29
Februar, — .	115,64	112,70	22,40	460,72	181,83	30,46
Marts, — .	115,64	112,70	22,40	470,70	186,14	31,26
April, — .	115,65	112,70	22,40	464,72	184,59	30,74
Maj, — .	115,65	112,70	22,40	459,57	183,98	30,35
Juni, — .	115,65	112,70	22,40	455,22	183,24	30,18
Juli, — .	115,65	112,70	22,40	453,29	182,25	30,11
August, — .	115,65	112,70	22,40	451,83	181,70	30,03
September, — .	115,65	112,70	22,40	455,38	182,61	30,09
Oktober, — .	115,65	112,70	22,40	457,52	183,80	30,24

Tabel h. **Forholdstal for Aktie- og Obligationskurser.**

Kurserne 1ste Juli 1914 = 100	Gennemsnitlig									
	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
Aktier:										
Banker	85,7	79,9	84,2	86,6	86,6	83,9	77,5	65,1	73,9	90,3
Rederier	126,1	106,7	113,0	116,4	120,3	107,5	74,4	49,3	58,4	79,1
Industriselskaber . .	96,6	86,1	92,7	91,9	97,0	91,2	82,8	72,6	80,6	93,3
Andre Selskaber . .	100,8	86,4	90,3	101,2	94,4	94,8	87,7	81,6	102,0	117,4
Ialt Aktier	102,4	90,3	95,5	99,8	101,2	96,4	82,9	70,3	83,4	98,1
Obligationer	85,4	86,2	88,5	93,1	93,9	97,9	94,9	85,3	96,7	101,3

	1935									
	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oktbr.
Aktier:										
Banker	93,2	93,0	88,4	86,7	86,9	86,8	87,2	88,6	87,8	90,1
Rederier	76,3	77,2	73,7	77,9	83,7	84,3	85,6	88,1	90,6	93,9
Industriselskaber . .	97,3	96,3	92,2	91,9	93,9	95,1	95,7	97,2	97,2	97,0
Andre Selskaber . .	120,0	122,4	120,4	119,9	123,6	119,0	121,6	123,0	123,7	123,6
Ialt Aktier	100,5	100,9	97,2	97,2	99,9	99,0	100,3	101,9	102,2	103,3
Obligationer	101,9	100,6	98,5	97,8	98,0	97,3	97,0	96,9	96,1	96,7

Tabel i. Landbrugets Prioritetsgæld efter Ejendomsstørrelse.

	1927						1909	
	Antal Ejendomme	Vurderingssum[1]	Samlet Panteværdi[2]	Samlet Behæftelse	Behæftelse i pCt. af Vurderingssum	Behæftelse i pCt. af Panteværdi	Behæftelse i pCt. af Vurderingssum	Behæftelse i pCt. af Panteværdi
		Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Gaarde								
12 Td. Hartkorn og derover	2236	496,8	625,2	342,2	68,9	54,7	77,2	62,3
4—12 Td. Hartk.	25540	1452,0	1964,2	887,7	61,1	45,2	61,2	47,8
2—4 — —	28206	869,5	1212,5	573,6	66,0	47,3	58,7	45,2
1—2 — —	34399	634,6	888,8	473,7	74,6	53,3	58,7	45,4
Ialt 1—12 Td. Hartkorn	88145	2956,1	4065,5	1935,0	65,5	47,6	60,1	46,6
Huse								
10 ha og derover	27066	346,9	508,5	299,3	86,2	58,8	—	—
3,3 —10 ha	48688	463.9	633,8	374,6	80,7	59,2	—	—
0,55—3,3 —	35487	226,9	273,8	123,5	54,4	45,1	—	—
Ialt Huse	111241	1037,7	1416,1	797,4	76,8	56,3	56,7	45,3
Landbrug ialt	201622	4490,6	6106,8	3074,6	68,5	50,3	61,3	48,0

[1]) Til Ejendomsskyld [2]) Indbefattet Besætning og Inventar.

Tabel j.
Arbejdslønnen i Haandværk og Industri.

1931—34	Gennemsnitlig Timefortjeneste			
Grupper	Okt. Kv. 1931	Okt. Kv. 1932	Okt. Kv. 1933	Okt. Kv. 1934
	Øre	Øre	Øre	Øre
Hovedstaden:				
Faglærte Arbejdere	177	173	174	174
Ufaglærte „	140	140	139	140
Kvindelige „	88	89	88	89
Samtlige Arbejdere	143	142	142	143
Provinsen:				
Faglærte Arbejdere	141	139	139	141
Ufaglærte „	122	123	124	124
Kvindelige „	78	79	80	81
Samtlige Arbejdere	124	124	125	126
Hele Landet:				
Faglærte Arbejdere	157	154	155	156
Ufaglærte „	128	129	129	130
Kvindelige „	84	85	85	86
Samtlige Arbejdere	132	132	133	133

Tabel k.
Forbruget af nogle væsentligere Varer.

Varer	Vægt eller Maal	Aarlig pr. Indb.		
		1929	1933	1934
Smør	kg	5,9	9,6	9,0
Ost.	„	5,0	4,9	5,3
Æg	„	6,4	3,4	4,8
Flæsk	„	22,1	37,6	32,0
Kød	„	20,3	28,7	33,6
Sukker	„	49,2	49,5	51,3
Kaffe	„	7,1	6,8	6,8
The	„	0,16	0,17	0,13
Margarine . . .	„	22,6	20,5	19,6
Spiritus å 100%[1]	l	2,1	2,19	2,32
Stærkt Øl . . .	„	36,3	33,5	35,9
Svagt Øl	„	20,1	18,9	19,7
Druevin	„	2,16	1,89	2,05
Personl. Forbr. af ren Alkohol[2]	„	2,58	2,23	2,39
Cigarer	St.	79	87	100
Cigarillos . . .	„	55	92	98
Cigaretter . . .	„	289	315	332
Røgtobak	kg	0,65	0,68	0,67
Skraa og Snust.	„	0,38	0,32	0,31
Kul m. m. . . .	„	1563	1353	1408

[1] Incl. Spiritus til teknisk Brug. [2] Af Spiritus til Personforbrug, omregnet til 100 pCt. Alkohol.

Tabel l. **Prisniveau, Produktion, Penge**
(nogle vigtigere Konjunkturtal).

Tallene bør sammenholdes med Tabellerne c. g og h)	Prislallet (Leveomkostninger).	En-Gros Prislallet	Import Priser	Eksport Priser	Hjemmemarkedsvarer	Importoverskud	Industriproduktion	Private Bankers Udlaan og Diskontering	Seddelomløb	Samtl. Bankers udenl. Tilgodehavende
	Juli 1914: 100	1913: 100	1913: 100	1913: 100	1913: 100	Mill. Kr.	1931: 100	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
1929[1]	170	150	148	149	152	6	—	[2]1789	[2]368	—
1931[1]	154	114	112	95	121	11	100	[2]1813	[2]347	+3
1932[1]	155	117	120	84	124	0	91	[2]1597	[2]332	÷24
1933[1]	162	125	130	99	126	4	105	[2]1639	[2]375	÷12
1934[1]	169	132	138	108	131	10	117	[2]1678	[2]386	÷82
Oktober 1934	168	135	139	122	136	27	116	1694	384	÷56
Novbr. —	—	136	139	129	136	16	116	1659	378	÷68
Decbr. —	—	135	140	125	135	7	116	1678	386	÷82
Januar 1935	169	135	141	121	136	20	117	1652	361	÷93
Februar —	—	135	139	117	136	6	118	1653	363	÷104
Marts —	—	132	136	109	133	10	119	1652	369	÷107
April —	170	132	136	108	133	2	120	1647	370	÷110
Maj —	—	131	136	110	132	15	120	1656	375	÷115
Juni —	—	130	134	115	133	÷8	120	1676	378	÷119
Juli —	173	131	134	115	134	5	122	1682	361	÷107
August —	—	134	136	118	137	÷11	123	1695	375	÷79
Septbr. —	—	136	138	126	140	16	123	1703	368	÷82
Oktober —	172	139	139	135	143	14	123	1721	387	÷84

[1] Gennemsnit pr. Maaned. [2] December.

Tabel m. **Ejendomsskyldvurderingerne 1924, 1927 og 1932.**

	Samlet Ejendomsskyldværdi			Heraf Grundværdi			Antal Vurderinger		
	1932	1927	1924	1932	1927	1924	1932	1927	1924
Byerne:	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Stk.	Stk.	Stk.
Hovedstaden	4394,8	3958,3	3667,4	1442,7	1358,8	[1]1303,8	45962	43074	41118
Provinsbyerne	2966,5	2676,1	2501,4	802,1	756,1	[2]736,2	116594	103329	97360
Landdistrikter:									
Øerne	3074,2	3251,1	3364,2	1314,5	1445,4	1545,9	199176	187561	177280
Sylland	3267,9	3346,3	3392,3	1431,5	1533,7	1621,7	250417	230715	219068
Alt Landdistrikter . .	6337,1	6597,4	6756,5	2746,0	2979,1	3167,6	449593	418276	396348
Hele Landet	13698,4	13231,8	12925,3	4990,8	5094,0	5207,6	612149	564679	534826

[1] Hovedstadens Grundværdi 1916: 800,1 Mill. Kr. [2] Provinsbyernes Grundværdi 1916: 415,9 Mill. Kr.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

Ministeriet (Telefon, Modtagelsesdage, Adresser). 3
Kalender, Posttakster m. m. 4-17
Det radikale Venstre, Organisation, Presse 18
Markedsfortegnelse 21
Norden. Af *Piet Hein*. 29
C. Th. Zahle. Af *Hassing Jørgensen* 31
Dansk Told- og Handelspolitik. Af *Johs. Christiansen*. 39
Landbrugets Forrentningsprocent. Af *Aage Fogh*. 52
Folketinget (Stemme-, og Mandattal, Medlemmer) 58
Landstinget (Stemme- og Mandattal, Medlemmer) 63
Folketingsvalgene 1932 og 1935 66
Statens Regnskab og Budget. Af *Bertel Dahlgaard*. 72
Statistiske Oplysninger:
Danmark, Areal- og Folkemængde, administrativ Inddeling, offentlige Understøttelser m. v. 81
Af Danmarks Statistik i smaa Noter. 83
Landenes Indbyggerantal m. v. 88
Ministeriet Stauning-Munch efter Rekonstruktionen 90
Det radikale Venstres Rigsdagsgruppe. 91
Hjem, Husholdning og Samfund. Af *Bertel Dahlgaard* 92
Programudtalelser 100
Haren. Af *Hans Kirk*. 104
Af Aarets Dagbog 112
Aarets Verdenspolitik. Af *P. Munch*. 119
Hovedindholdet af de vigtigste Love m. m.:
Frugtavlskolonier, Frugtplantager og Havelodskolonier. . . . 122
Grundforbedringsloven. 122
Udenrigstjenesten 123
Normeringsloven. 123
Domæneforvaltningen 123
Driftslaaneforeninger for mindre Jordbrugere 124
Toldlove. 124
Kødordningen 125
Offentlige Arbejder til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden . . . 125
Sukkerordningen. 125
Uniformsforbudet. 125
Sterilisationsloven 126
Mellemkommunal Refusion ved Nødhjælpsarbejder 126
Det kgl. Teater 127
Et Husholdningsraad 128
Luftværn. 128
Tilskud ved Merbeskæftigelse 129
Oksekød til Trængende 129
Foranstaltninger mod Ungdoms-Arbejdsløsheden 129
Danmarks Erhvervsliv paa Vej opad 130
Statistiske Oplysninger:
Tabel a. Statens Skatteindtægter 1914/15—1934/35 137
— b. Statsgælden 1914—35. 138
— c. Arbejdsløsheden 1924—35 138
— d. Import og Eksport 1933 og 1934 139
— e. Landbrugsproduktpriser 140
— f. Landbrugseksport fordelt paa Lande 140
— g. Vekselkurser 141
— h. Aktie- og Obligationskurser 141
— i. Landbrugets Prioritetsgæld. 142
— j. Arbejdsløn. 142
— k. Forbrug pr. Individ. 142
— l. Konjunkturtal 143
— m. Ejendomsskyldvurdering (Grundværdi) 143